

Založení a financování domova pro matky s dětmi

Bc. Jiří Mucha

Diplomová práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav managementu a marketingu

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Jiří Mucha**
Osobní číslo: **M210173**
Studijní program: **N0413A050020 Management ve zdravotnictví**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Založení a financování domova pro matky s dětmi**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte teoretické poznatky týkající se sociálních služeb a vymezte základní pojmy související s danou problematikou.

II. Praktická část

- Charakterizujte danou vybranou sociální službu, analyzujte a zhodnoťte současný stav v Jihomoravském kraji s důrazem na Znojemsko.
- Vypracujte projekt založení Domova pro matky s dětmi.
- Zhodnoťte projekt z hlediska jeho implementace do praxe.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- CHLOUPKOVÁ, Soňa. *Jednání se zájemcem o službu sociální péče od A do Z*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 128 s. ISBN 978-80-247-4678-4.
- LEON-GUERRERO, Anna. *Social Problems, Community, Policy and Social Action*. 5th ed. SAGE Publications, 2016, 583 s. ISBN 978-1-4833-6937-2.
- MALÍK HOLASOVÁ, Věra. *Kvalita v sociální práci a sociálních službách*. 1. vyd. Praha: Grada, 2014, 160 s. ISBN 978-80-247-4315-8.
- VOJTÍŠEK, Petr. *Princip solidarity ve financování služeb sociální péče*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2018, 136 s. ISBN 978-80-246-3709-9.
- ZASTROW, Charles. *Introduction to Social Work and Social Welfare: Empowering People*. 12th ed. Boston: Cengage Learning, 2015, 644 s. ISBN 978-1-305-38833-8.

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Libor Šnědar, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Datum zadání diplomové práce: **10. února 2023**
Termín odevzdání diplomové práce: **21. dubna 2023**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Ing. Boris Popesko, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 10. února 2023

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: Bc. Jiří Mucha

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá tématem založení a financování domova pro matky s dětmi v okrese Znojmo. Hlavním cílem je vytvoření projektu, díky kterému by mohl být tento azylový dům pro matky s dětmi založen a zprovozněn. Teoretická část se věnuje problematice sociálních služeb a podnikání v tomto odvětví. V analytické části se vyhodnocují podmínky okolního prostředí pro nově vznikající domov pro matky s dětmi. Součástí analytické části je analýza potřebnosti sociálních služeb, následně PEST analýza, Porterův model pěti konkurenčních sil a SWOT analýza. Na základě získaných údajů bylo představeno projektové řešení domova pro matky s dětmi. Ve finální části diplomové práce je provedeno zhodnocení realizace projektu do praxe.

Klíčová slova: domov pro matky s dětmi, sociální služby, podnikatelský plán, financování sociálních služeb, analýza makroprostředí.

ABSTRACT

The diploma thesis deals with the establishment and financing of a home for mothers with children in the Znojmo district. The main goal is to create a project that could make this home for mothers with children established and operational. The theoretical part deals with the problems of social services and entrepreneurship in this sector. The analytical part evaluates the conditions of the surrounding environment for the new home for mothers with children. The analytical part includes a social services need analysis, followed by a PEST analysis, Porter's five competitive forces model and a SWOT analysis. Based on the data obtained, a project solution for a home for mothers with children was presented. In the final part of the thesis, an evaluation of the project implementation into practice is made.

Keywords: home for mothers with children, social services, business plan, financing of social services, macro environment analysis.

Rád bych zde tímto způsobem poděkoval svému vedoucímu, JUDr. Libor Šnědar, Ph.D. za velkou ochotu, poskytování cenných rad a odborné vedení mé diplomové práce.

Mé poděkování patří také Oblastní charitě Znojmo, která mi poskytla interní dokumenty a paní Bc. Drahoslavě Adamové, která mi dala informace o Domově pro matky s dětmi v tísni Znojmo. Poděkovat také chci Bc. Jindřichu Krátkému poskytnutí informací a materiálů k projektovému řešení výstavby domova pro matky s dětmi. Poděkování si zaslouží pan Karel Kuklík za sdělení cenných rad ohledně dotací pro sociální služby.

Dále bych poděkovat své rodině a přátelům za podporu v průběhu studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ.....	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 SOCIÁLNÍ SLUŽBY	13
1.1 LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	13
1.2 SLUŽBY SOCIÁLNÍ PREVENCE	14
1.2.1 Azylové domy	15
1.3 SLUŽBY SOCIÁLNÍ PÉČE	16
1.4 REGISTRACE POSKYTOVATELŮ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	16
1.5 KVALITA A STANDARDY V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH	17
1.5.1 Pojem kvalita v sociálních službách	17
1.5.2 Standardy v sociálních službách	19
1.5.3 Inspekce kvality sociálních služeb	20
1.6 PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	21
1.6.1 Sociálně demografická analýza.....	22
1.6.2 Komunitní plánování.....	22
1.6.3 Strategický plán rozvoje organizace	23
1.6.4 Hodnocení rizik	24
1.6.5 Plánování zaměřené na osobu	24
1.7 FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB.....	25
1.7.1 Vývoj výdajů financování sociálních služeb.....	25
1.7.2 Příspěvek na péči.....	26
1.7.3 Dotace ze státního rozpočtu	27
1.7.4 Financování ošetrovatelské péče v pobytových zařízeních sociálních služeb.....	28
1.7.5 Úhrada klientů za sociální služby	29
2 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA PODNIKÁNÍ	31
2.1 PRÁVNÍ FORMY PODNIKÁNÍ	32
2.1.1 Fyzická osoba.....	33
2.1.2 Právnícká osoba	34
2.2 PODNIKÁNÍ V NEZISKOVÉM SEKTORU	36
2.2.1 Státní (vládní) neziskové organizace	36
2.2.2 Nestátní neziskové organizace	37
3 PODNIKATELSKÝ PLÁN	40
3.1 STRUKTURA PODNIKATELSKÉHO PLÁNU	41
3.2 DRUHY PODNIKATELSKÝCH PLÁNŮ	41
4 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI.....	43

II PRAKTICKÁ ČÁST.....	44
5 ANALÝZA PROSTŘEDÍ.....	45
5.1 ANALÝZA POTŘEBNOSTI SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V JIHMORAVSKÉM KRAJI	45
5.1.1 Demografická analýza v Jihomoravském kraje	46
5.1.2 Socioekonomické aspekty v Jihomoravském kraji	47
5.1.4 Strategie rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji.....	49
5.2 ANALÝZA POTŘEBNOSTI SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V OKRESE ZNOJMO	50
5.2.1 Demografická analýza okresu Znojmo	50
5.2.2 Socioekonomické aspekty v okrese Znojmo.....	51
5.2.3 Artikulované potřeby v sociální oblasti v okrese Znojmo – průzkum mezi běžnou populací JMK.....	54
5.2.4 Institucionálně deklarovaná potřebnost v sociální oblasti z pohledu ORP Znojmo	55
5.3 ANALÝZA AZYLOVÝCH DOMŮ PRO MATKY S DĚTMI V JIHMORAVSKÉM KRAJI A OKRESE ZNOJMO.....	56
5.4 PEST ANALÝZA.....	59
5.4.1 Politické a právní prostředí	59
5.4.2 Ekonomické prostředí	61
5.4.3 Sociokulturní prostředí.....	62
5.4.4 Technologické prostředí.....	63
5.5 PORTERŮV MODEL PĚTI KONKURENČNÍCH SIL	63
5.5.1 Stávající konkurenční prostředí na trhu	64
5.5.2 Vyjednávací síla dodavatelů	64
5.5.4 Hrozba vstupu nových konkurentů	65
5.5.5 Hrozba substitutů	66
5.6 SWOT ANALÝZA.....	66
6 ZHODNOCENÍ ANALYTICKÉ ČÁSTI.....	69
7 PROJEKT ZALOŽENÍ DOMOVA PRO MATKY S DĚTMI.....	70
7.1 ZAKLÁDACÍ LISTINA ÚSTAVU	70
7.2 POPIS ÚZEMÍ STAVBY A STAVEBNÍHO ŘEŠENÍ.....	73
7.3 MATERIÁLNĚ TECHNICKÝ STANDARD PRO PREVENTIVNÍ POBYTOVÉ SLUŽBY	75
7.3.1 Kapacita.....	76
7.3.2 Budova (nemovitost).....	76
7.3.3 Vybavení (movité věci) na 1 klienta	77
7.3.4 Technicko – provozní vlastnosti	80
7.4 PERSONÁLNÍ STANDARD V POBYTOVÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH	81
7.4.1 Kvalifikační požadavky na zaměstnance v sociálních službách.....	82
7.4.2 Personální zajištění azylového domova pro matky s dětmi	83
7.5 MARKETINGOVÝ PLÁN	84
7.5.1 Poslaní, vize a cíle Domova pro matky s dětmi v tísni Solidarita.....	85
7.5.2 Marketingový mix 5P.....	86

7.6	FINANČNÍ PLÁN	88
7.6.1	Financování výstavby Domova pro matky s dětmi v tísni Solidarita	89
7.6.2	Plán nákladů Domova pro matky s dětmi Solidarita.....	91
7.6.3	Příjmy a výnosy domova pro matky s dětmi.....	98
7.8	ANALÝZA A ŘÍZENÍ RIZIK	103
7.9	ČASOVÝ PLÁN.....	106
7.10	ZHODNOCENÍ IMPLEMENTACE PROJEKTU DO PRAXE	107
8	VYHODNOCENÍ PROJEKTOVÉ ČÁSTI.....	109
	ZÁVĚR	110
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	111
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	119
	SEZNAM OBRÁZKŮ	120
	SEZNAM TABULEK.....	121
	SEZNAM PŘÍLOH.....	123

ÚVOD

V současné době se potýkáme s poměrně obtížnou ekonomickou situací, která dopadá především na sociálně slabší. Jakmile u nich dojde k nárůstu nákladů nebo výpadku příjmu, domácnost se dostává do rizika, že skončí v bytové nouzi. Jednou z nejzranitelnějších sociálních skupin, které se mohou dostat do bytové nouze, jsou matky samoživitelky. Letným dotazem do několika azylových domů po republice lze zjistit, že zájemců o ubytování v těchto zařízeních přibývá. Čekací doba na lůžka se prodlužuje a stávající kapacity azylových domů nestačí uspokojit všechny žadatele. Vznikají zde pořadníky žadatelů o službu. V posledních dvou letech se setkáváme s vysokou mírou inflace, energetickou krizí a nedostatkem bydlení. Tyto faktory nejenže přispěly k nárůstu poptávky o službu, ale i do jisté míry znemožnily si najít následné bydlení. Problémem je i nedostatek sociálních bytů, které jsou z hlediska nákladů pro matky samoživitelky únosné.

Azylové domy lze považovat za jednu z pobytových sociálních služeb, které mohou lidé v bytové nouzi využít. Tato preventivní sociální služba slouží pouze na přechodnou dobu, zpravidla na maximálně jeden rok. Provoz a organizace azylových domů jsou regulovány zákonem o sociálních službách č. 108/2006 Sb. a definuje je jako „*pobytové služby na přechodnou dobu pro osoby v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení*“.

Cílem této diplomové práce je prezentovat projekt na zřízení a financování azylového domova pro matky s dětmi v Jihomoravském kraji, konkrétně na Znojmsku. Podle vedoucího Domova pro matky a otce v tísni Znojmo, paní Bc. Adamové je kapacita azylových domů v okrese Znojmo spíše nedostatečná. Společnost AUGUR s.r.o. zase uvádí druhou nejvyšší potřebnost tohoto zařízení v Jihomoravském kraji.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se zabývá problematikou sociálních služeb a podnikáním v neziskovém sektoru. Praktická část je členěna na analytickou a projektovou část. V analytické části se vyhodnocuje, zdali by měl být projekt vytvořen. Tato část zahrnuje analýzu potřebnosti sociálních služeb a také analýzu externích faktorů, která obsahuje PEST analýzu, Porterův model pěti konkurenčních sil a SWOT analýzu. Projektová část řeší předpokládaný postup při založení azylového domova pro matky s dětmi. Její součástí je i umístění budovy, materiálně technický standard, personální obsazení, marketingový plán, finanční plán a také analýza rizik. Závěr této části práce tvoří zhodnocení projektu z hlediska implementace do praxe a jeho celkové shrnutí.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ

Hlavním cílem této diplomové práce je navrhnout a vypracovat projekt na založení a následné financování domova pro matky s dětmi. Místo projektu bylo vybráno na Znojensku, kde je tato potřeba k demografickým a socioekonomickým aspektům velmi žádoucí. V okrese Znojmo nevznikly žádné nové zařízení pobytové služby pro matky s dětmi od doby vzniku dvou azylových domů pro matky s dětmi. Se současnou tíživou hospodářskou situací a uprchlickou krizí lze i do budoucna počítat s nárůstem poptávky po těchto službách.

Diplomová práce se skládá ze tří částí:

- Teoretická
- Analytická
- Projektová

Teoretická část je zaměřena na oblast sociálních služeb a následně podnikání, z toho i v neziskovém sektoru. Tato část je koncipována takovým způsobem, aby ukázala čtenáři všeobecný přehled ohledně fungování sociálních služeb, jejich typologie, kvality, plánování a financování. Navazuje na to kapitola podnikání, která je rozdělena do dvou podkapitol. První podkapitola zahrnuje základní údaje o právnických a fyzických osobách a druhá podkapitola obsahuje významné informace o podnikání v neziskovém sektoru, který se dělí na státní a nestátní neziskové organizace.

Analytická část zkoumá podnikatelské prostředí a důkladné posouzení prostředí. Vyhodnocuje též podmínky pro vznik nového azylového domova pro matky s dětmi. V rámci této části je použita Analýza potřebnosti sociálních služeb v Jihomoravském kraji a ORP Znojmo zpracovaná společností AUGUR, Consulting, s.r.o. Důkladná analýza zahrnuje také PEST analýzu, Porterův model pěti konkurenčních sil a SWOT analýzu. Pomocí těchto analýz získáme důležité údaje, které nás upozorní na případné bariéry v projektové části.

Projektová část je založena veškerých podložených údajích, které jsou k dispozici. Díky těmto nápovědám lze zvládnout legislativu potřebnou k založení a provozování azylového domova, marketingovou strategii, finanční plán i vyhodnocení možných rizik. Závěr této části tvoří zhodnocení projektu a implementace do praxe a celkové vyhodnocení projektu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Sociální služby zajišťují pomoc a podporu lidem, kteří jsou ohroženi nebo se ocitli v nepříznivé sociální situaci. Obecným cílem sociálních služeb je začlenění znevýhodněných osob do společnosti a zabránění sociálního vyloučení, přičemž by se mělo dbát na jejich individuální potřeby a poskytovat služby v jejich zájmu a v náležité kvalitě. Při poskytování sociálních služeb jsou základními činnostmi například pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, poskytnutí ubytování, zajištění stravy, poskytnutí pomoci při osobní hygieně, poradenství a různé terapeutické činnosti. U jednotlivých druhů sociálních služeb stanoví obsah základních činností příslušný prováděcí předpis (MPSV, @ a Vybíralová, 2018).

Termín sociální služby vymezuje zákon o sociálních službách 108/2006 Sb. v § 3 odst. jako *„činnosti nebo soubor činností zajišťující pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení“* (Česko, 2006).

Sociální služby jsou poskytovány v zájmu veřejnosti a částečně se překrývají i s kategorií veřejných služeb. Nelze je zcela zařadit do této kategorie díky jejich charakteristice. Také je nutno poznamenat, že jsou oproti komerčním službám financovány z veřejných rozpočtů a definovány legislativou a díky tomu i více závislé na politickém rozhodování státu, krajů a obcí. Na základě obchodního kontraktu mezi poskytovatelem a uživatelem může být poskytnuta i jako služba komerční (Sobotka, 2014 s.119 a Matoušek a kol. 2011, s.9).

1.1 Legislativní úprava sociálních služeb

Sociální služby jsou definovány zákonem 108/2006 Sb. o sociálních službách. Podle této právní úpravy se sociální služby dělí na (Česko, 2006):

- Služby poradenství
- Služby sociální péče
- Služby sociální prevence

Sociální poradenství je nedílnou součástí všech sociálních služeb a rozlišuje se na základní a odborné. Přičemž základní sociální poradenství *„poskytuje osobám potřebné informace přispívající k řešení jejich nepříznivé sociální situace“*. Odborné sociální poradenství *„poskytováno se zaměřením na potřeby jednotlivých okruhů sociálních skupin osob v odborných poradnách“* (§ 37 ZSS).

Služby sociální péče mají za cíl zabezpečovat základní životní potřeby lidem, kteří nemohou být zajištěni bez péče jiného člověka a umožnit jim v co nejvyšší míře zapojení do života ve společnosti, v jiných případech jim zařídit důstojné prostředí a zacházení. (§ 38 ZSS).

Služby sociální prevence slouží k předcházení a zabraňování sociálnímu vyloučení lidí v krizových situacích, kteří jsou ohroženi sociálními negativními jevy. (§ 53 ZSS).

Zákon též říká, že sociální služby mohou mít různou formu poskytování. Základní dělení (§ 33 ZSS):

- Pobytové
- Ambulantní
- Terénní

Pobytové služby jsou poskytovány v zařízeních sociálních služeb, kde bývají klienti po určité období ubytováni. **Ambulantní služby** se nachází ve specializovaných zařízeních sociálních služeb, kam klienti sami docházejí. **Terénní služby** jsou poskytovány u klienta v domácnosti (Česko, 2006).

1.2 Služby sociální prevence

Služby sociální prevence napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a oprávněných zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby. Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů (ZSS, § 53).

Mezi služby sociální prevence patří (MPVS, @):

- **Terénní:** raná péče, telefonická krizová pomoc, tlumočnické služby, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, terénní programy a sociální rehabilitace.
- **Ambulantní:** kontaktní centra, intervenční centra, nízkoprahová denní centra, nízkoprahová centra pro děti a mládež, noclehárny, služby následné péče, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, sociálně terapeutické dílny a sociální rehabilitace.

- **Pobytové:** azylové domy, domy na půl cesty, služby následné péče a terapeutické komunity.

1.2.1 Azylové domy

Zákon o sociálních službách 106/2006 Sb., definuje azylové domy jako „*pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení*“. Služba obsahuje tyto základní činnosti (§ 57 ZSS):

- Poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- Poskytnutí ubytování,
- Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Tomeš (2010, s.349) uvádí, že pobytové péče patří i provizorní prozatímní nebo dočasné ubytování. Do této kategorie spadají:

- **Ubytovny pro osamělé matky s dětmi** – jedná se o řešení krizových situací matek, které jsou často mladé nebo rozvedené a v souvislosti s narozením dítěte se ocitnou bez bydlení a sociálního zázemí. Jejich základní životní potřeby a potřeby jejich dítěte jsou tak vážně ohroženy. V těchto zařízeních jsou ubytovány a zpravidla se snaží zabezpečovat základní potřeby a zapojovat do aktivit běžného života
- **Azylové domy pro bezdomovce** – ve společnosti se nachází určitý podíl lidí nebydlících ve smyslu všeobecné zvyklosti. Jedná se především o osoby, které z určitých důvodů jako propuštění z výkonu trestu či ztráta byt, nemají kam se vrátit. Pro tyto sociálně vyloučené osoby jsou zřizovány ubytovny, v nichž se mohou za podmínek stanovených domácím řádem žít. Součástí podmínek bývá i rozsah práce ve prospěch instituce.
- **Noclehárny** – tato tradiční pobytová služba je určena k přespání osob bez jiné volby řešení. Otvírají se večer a uzavírají ráno a poskytují elementární podmínky k přežití. Služba je využívána zejména bezdomovci.

1.3 Služby sociální péče

Služby sociální péče napomáhají osobám zajistit jejich fyzickou a psychickou soběstačnost, s cílem podpořit život v jejich přirozeném sociálním prostředí a umožnit jim v nejvyšší možné míře zapojení do běžného života společnosti, a v případech, kdy toto vylučuje jejich stav, zajistit jim důstojné prostředí a zacházení. Každý má právo na poskytování služeb sociální péče v nejméně omezujícím prostředí (ZSS, § 38).

Služby sociální péče dělíme na (MSPV, @):

- **Terénní:** tísňová péče, pečovatelská služba, osobní asistence, průvodcovské a předčitatelské služby, podpora samostatného bydlení, odlehčovací služby.
- **Ambulantní:** pečovatelská služba, průvodcovské a předčitatelské služby, odlehčovací služby, centra denních služeb a denní stacionáře.
- **Pobytové:** odlehčovací služby, týdenní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, chráněné bydlení a sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních.

1.4 Registrace poskytovatelů sociálních služeb

Sociální služby lze poskytovat pouze na základě oprávnění k poskytování sociálních služeb, které vzniká rozhodnutím o registraci, vydaným příslušným krajským úřadem. Krajský úřad vede rovněž registr poskytovatelů sociálních služeb, které v jeho elektronické podobě spravuje MPSV (Matoušek, 2011, s.12). Podmínkou registrace je dle § 79 ZSS (Česko, 2006):

- Podání písemné žádosti o registraci.
- Bezúhonnost a odborná způsobilost všech fyzických osob, které budou přímo poskytovat sociální služby.
- Zajištění hygienických podmínek, jsou-li budou služby poskytovány v zařízení.
- Vlastnické nebo jiné právo k objektu nebo prostorám, v nichž budou poskytovány sociální služby.
- Zajištění personálních, materiálních a technických podmínek odpovídajících druhu poskytovaných sociálních služeb.

- Skutečnost, že na majetek žadatele nebyl prohlášen konkurs nebo zahájeno insolvenční řízení

Před zahájením poskytování sociálních služeb je poskytovatel povinen uzavřít pojistnou smlouvu pro případ odpovědnosti způsobenou při poskytování sociálních služeb (Česko, 2006).

1.5 Kvalita a standardy v sociálních službách

Norma ISO 9001 definuje termín „kvalita“ jako „*stupeň požadavků souborem inherentních charakteristik*“. Jedná se o splnění potřeb nebo očekávání, které jsou závazné, obecně se předpokládají nebo jsou jinak stanoveny. V sociálních službách se řeší nepříznivé životní situace klientů a kvalitu lze hodnotit především podle vyřešení problémů, spokojenosti klienta a jeho rodiny a dodržení standardů procesních či výstupových (Čevela, Kalvach a Čevelová, 2012 in Malík Holasová, s.78-79).

1.5.1 Pojem kvalita v sociálních službách

V sociálních službách je termín kvalita spojován s úrovní a mírou naplnění určitých vlastností a činností v poskytovaných službách. Kvalita v sobě zahrnuje prvky objektivní a subjektivní. Objektivní kvalita vyjadřuje splnění objektivních požadavků a vlastností. Subjektivní kvalita přináší splnění subjektivních očekávání a vnímání produktu či služby. Tyto dva rozměry nejsou oddělené a neustále se proměňují. Za příklad lze uvést vybavení pokoje v sociálním zařízení, které splňuje všeobecná kritéria a z hlediska zřizovatele je považován na vysoké úrovni. Z hlediska klientů působí vybavení na některé velmi příznivě, avšak někteří by uvítali vybavení podobné jejich domovu a nepůsobí to tam na ně vlídným dojmem (Malík Holasová, 2016, s.56).

Dle Garvina (Bobzien a kol., 1996 in Malík Holasová, 2016) lze rozlišit několik pojetí termínu kvality:

- **Orientace na produkt (product-based)** – za produkt lze považovat výsledek činnosti (věcný výrobek či službu). Kvalita je souhrnem, resp. úrovní existujících vlastností produktu, který může být kategorizován pomocí kritérií na dobrou, střední či špatnou. Na profesní rovině sociální práce vypovídá o kvalitě naplňování služby s aspekty sociálních dovedností.

- **Orientace na zákazníka (user-based)** – kvalita je posuzována z hlediska zákazníka a služba je kvalitní, pokud pro něj splňuje důležité požadavky. Nerozhodují zde vlastnosti produktu. Kvalita se posuzuje z perspektivy klientů sociálních služeb a hodnotí se především dostupnost služby, o které mají zájem a zda jsou z jejich pohledu na adekvátní úrovni.
- **Orientaci na dosažení předem stanovených požadavků (standard-based)** – kvalita je zde vymezena podle naplnění předem určených specifikací jako je přesnost a rychlost poskytnutí služby. V sociálních službách se jedná o vymezení kvality související s naplněním profesních standardů.
- **Orientace na cenu (price – based)** - kvalita je posuzovaná podle vztahu úrovně produktu a ceny. Čím je přijatelnější cena určitého produktu pro zákazníka, tím je lépe hodnocena kvalita. V oblasti sociálních služeb je kvalita služeb a její hodnota v penězích pokládány za zásadní způsob splňování potřeb zákazníka.
- **Orientace na poskytovatele (provider – based)** – poskytovatel určí požadavky na službu a kvalita ukazuje, jak těmto požadavkům vyhovuje. Pro poskytovatele je důležitá konkurenceschopnost, nalezení konkurenční výhody či sledování prvků kvality v marketingové strategii. V sociálních službách je potřebné sledovat především místo a praktiky poskytování služeb.

V případě zvyšování kvality sociálních služeb musíme nejprve umět popsat danou službu, rozložit ji na jednotlivé procesy, struktury, kvantifikovat kvalitu, tj. pracovat s indikátory apod. Je potřeba analyzovat, definovat a navrhovat nová opatření. Jedná se o složitý proces, k jehož úspěšnému naplnění byly vytvořeny různé externí či interní nástroje, které mají pomoci s monitorováním a zvyšováním kvality v sociálních službách (Horecký a Lusková, 2019 s.5).

Pro měření kvality je audit jedním z externích nástrojů. Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky realizovala v období 1. dubna 2018 až 31. prosince 2019 projekt s názvem Audit kvality v sociálních službách. Projekt byl financován z Evropského sociálního fondu. Cílem bylo zhodnotit fungování 14 organizací poskytujících sociální služby, připravit pro ně strategii a nastavit procesy vedoucí k celkovému rozvoji služby. Současně bylo provedeno dotazníkové šetření u 129 respondentů z řad poskytovatelů, kteří se vyjádřili k tomu, jak využívají modely pro měření kvality v reálném prostředí. Výstupem projektu byl sborník, který je rozčleněn do 3 částí. První část se zabývá nástroji a modely

pro měření kvality, ve druhé se nachází postřehy z praxe auditoru provádějící samotná šetření u 14 organizací a třetí část prezentuje výsledky dotazníkového šetření (Horecký a Lusková, 2019, s.5).

1.5.2 Standardy v sociálních službách

V rámci sociálních služeb jsou využívány standardy kvality sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Zákon definuje standardy sociálních služeb jako „soubor kritérií, jejichž prostřednictvím je definována úroveň kvality poskytování sociálních služeb v oblasti personálního a provozního zabezpečení sociálních služeb a v oblasti vztahů mezi poskytovatelem a osobami“ (§ 99 ZSS). Kromě standardů kvality jsou v ČR uplatňovány i kvantitativní standardy sociálních služeb, tj. doporučené standardy vybavenosti území sociálními službami (Česko, 2006).

Standardy kvality sociálních služeb jsou dle zákona č.106/2006 Sb., o sociálních službách rozděleny do 3 základních částí:

- **Procedurální standardy**
- **Personální standardy**
- **Provozní standardy**

Procedurální standardy– stanovují, jak má poskytování služby vypadat, dále informace o tom, jak jednat se zájemcem služby, jak službu přizpůsobit individuálním potřebám každého člověka. Většina těchto standardů se věnuje ochraně práv uživatelů služeb a vytváření ochranných mechanismů jako jsou stížnostmi pravidla proti střetu zájmů apod. Procedurální standardy obsahují (Chloupková, 2013, s.14):

1. **Cíle a způsoby poskytování sociálních služeb**
2. **Ochrana práv osob**
3. **Jednání se zájemcem o sociální službu**
4. **Smlouva o poskytování sociální služby**
5. **Individuální plánování průběhu sociální služby**
6. **Dokumentace o poskytování sociální služby**
7. **Stížnosti na kvalitu nebo způsob poskytování sociální služby**
8. **Návaznost poskytované sociální služby na další dostupné zdroje**

Personální standardy – zabývají se personálním zajištění služeb. Kvalita je přímo úměrná na pracovních, na jejich dovednostech a vzdělání, vedení a podpoře a na podmínkách práce. Za personální standardy sociálních služeb lze zařadit (Halásková, 2013, s.59):

9. Personální a organizační zajištění sociální služby

10. Profesní rozvoj zaměstnanců

Provozní standardy – definují podmínky pro poskytování sociálních služeb. Soustřeďují se na prostory, kde jsou služby poskytovány, na dostupnost, zajištění služeb a rozvoj jejich kvality. Provozní standardy zahrnují (Chloupková, 2013, s.25):

11. Místní a časová dostupnost poskytované sociální služby

12. Informovanost o poskytované sociální službě

13. Prostředí a podmínky

14. Nouzové a havarijní situace

15. Zvyšování kvality sociální služby

Pro konkrétní druh služby mohou být specifikovány standardy druhové, které jsou dobrovolné. Druhové standardy jsou v souladu se zákonnými standardy kvality sociálních služeb. Napomáhají poskytovatelům s naplňováním závazných standardů do praxe a s účelně rozvíjet určité druhy sociálních služeb (Čámský, Sembdner a Krutilová, 2011, s.51-52).

1.5.3 Inspekce kvality sociálních služeb

Inspekce kvality poskytovaných sociálních služeb slouží jako nástroj, kterým se zjišťuje, zda je služba poskytována v příslušné kvalitě a zda nejsou porušována práva uživatelů. Inspekce kvality sociálních služeb se provádí (Čámský, Sembdner a Krutilová, 2011, s.54-58):

- U poskytovatelů sociálních služeb, kteří mají vydáno rozhodnutí o registraci
- u poskytovatelů sociálních služeb podle § 84, u nichž se rozhodnutí nevyžaduje (fyzické nebo právnické osoby usazené v jiném státě EU, které poskytují dočasně sociální služby na území ČR)
- u poskytovatelů sociálních služeb podle § 52 zákona (zdravotnická zařízení ústavní péče).

Inspekci kvality sociálních služeb provádějí:

- Krajské úřady u poskytovatelů zřízených nebo založených obcemi a u nestátních subjektů a zařízení sociálních služeb zřizovaných ministerstvem
- Ministerstvo práce a sociálních věcí u poskytovatelů, kde krajský úřad vykonává funkci zřizovatele nebo zakladatele.

Inspekce se dělí na 3 typy A, B a C. V rámci inspekce typu A se zjišťuje celková úroveň poskytované sociální služby, kdy se jedná o inspekci ohlášenou. Inspekce typu B se nazývá následná a cílem je prověření, zda poskytovatel sociální služby uvedl navržená opatření do praxe. Inspekce typu C probíhá na základě podnětu nebo stížnosti na poskytovatele a je předem neohlášená. V oblasti kvality sociálních služeb prověřuje tato inspekce zejména v souvislosti s dodržováním lidských práv (Čámský, Sembdner a Krutilová, 2011, s.58-63).

1.6 Plánování sociálních služeb

Plánování v sociálních službách se míní zejména v horizontu blízké budoucnosti. V případě plánování na s výhledem na desítky let do budoucna je patřičné využít termín prognózování (Matoušek a kol., 2011, s, 107). V současnosti lze najít publikace týkající se prognóz jako například „*Současná struktura služeb dlouhodobé péče a prognóza potřebnosti sociálních služeb 2019-2050*“ (Horecký a Průša, 2020).

V oblasti sociálního plánování je důležité si uvědomit, že existující soustava sociálních služeb je dle statistických přehledů evidovaných služeb (nezahrnují nestátní služby) jako velmi nevyvážená. Několikanásobné rozdíly lze zaznamenat mezi okresy v rámci jednoho regionu (Matoušek a kol., 2011. s.108). Podle Průši a Víška (1998) vyplývají tyto rozdíly z míry urbanizace regionu, věkové, kvalifikační, profesní a sociální struktury obyvatelstva na daném území. Roli zde hraje i velikost obce, struktura osídlení a ochota rodin pečovat o znevýhodněné členy. Za metody plánování sociálních služeb se řadí (Matoušek a kol., 2011, s. 108-122):

- Sociálně demografická analýza
- Komunitní plánování
- Strategický plán rozvoje organizace
- Hodnocení rizik
- Plánování zaměřené na osobu

1.6.1 Sociálně demografická analýza

Podle Matouška (2011, s.107) je Sociálně demografická analýza je jedním z postupů, který umožňuje odhadnout aktuální potřebu sociálních služeb a do jisté míry tuto potřebu předikovat pro blízkou budoucnost. Bez důkladných analýz nelze efektivně řídit a spravovat územní celky. Každý subjekt správy musí plnit své sociální povinnosti dané právním řádem, statutem či smlouvou. Účelem sociálně demografické analýzy je shromáždit dostupné údaje k cílovým skupinám komunitního plánování sociálních služeb ve správním obvodě. Cílovými skupinami jsou senioři, děti, mládež a rodina, osoby se zdravotním postižením a osoby sociálně vyloučené, resp. osoby sociálním vyloučením ohrožené (Havlíková, 2010, s.7).

Sociálně demografická analýza vychází na základě dostupných dat (Havlíková, 2010, s.7):

- statistických dat zejména ze zdrojů Českého statistického úřadu, Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, České správy sociálního zabezpečení a Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR
- administrativních poskytnutých pracovníky Městského úřadu, Okresního soudu a Policie ČR
- vlastních statistik vybraných poskytovatelů sociálních služeb

Taková analýza zahrnuje je pro subjekt správy nezbytným zdrojem poznatků pro efektivní projektování, plánování, volbu nejvhodnějších sociálních nástrojů při budování účinného systému sociálních služeb a definování reálných finančních potřeb (Matoušek, 2002, s.292).

1.6.2 Komunitní plánování

Komunitní plánování je metoda, která umožňuje na úrovni obce nebo krajů plánovat sociální služby takovým způsobem, aby odpovídaly místním specifikům i potřebám jednotlivých občanů. Postupy a techniky komunitního plánování lze použít pro všechny oblasti, jelikož slouží k tomu, aby se dotčené cílové skupiny mohly vyjádřit a aktivně zapojit do přípravy podkladů pro strategická rozhodnutí obce. Podstatou komunitního plánování sociálních služeb je partnerství mezi třemi stranami – veřejnou správou, státními a neziskovými poskytovateli služeb a uživateli služeb (Rosecký a Oriniaková, 2003, s.2). Komunitní plánování sociálních služeb klade důraz:

- Zapojování všech, kterých se zpracovávaná oblast týká,

- Na dialog a vyjednávání,
- Na dosažení výsledku, který je přijat a podporován většinou účastníků

Základ metodiky v komunitním plánování se považuje strategické plánování se zapojením veřejnosti, což jsou poskytovatelé, uživatelé sociálních služeb a široká veřejnost. Využívají se metody, které vedou k efektivní spolupráci zmíněných skupin v procesu plánování, aby bylo dosaženo širokého konsensu (Rosecký a Oriniaková, s.2).

1.6.3 Strategický plán rozvoje organizace

Strategické plánování se považuje za jeden z hlavních úkolů managementu organizace, avšak pro organizace poskytující sociální služby není běžné plánování vlastního rozvoje. Organizace, které spadají do oblasti veřejné správy, se musí přizpůsobovat pravidlům obsažených v zákonech a vyhláškách, které nedávají příliš prostoru k rozvojovým plánům. Nestátní poskytovatelé sociálních služeb přizpůsobují svou rozvojovou politiku, aby dosáhly na dotační programy EU, splňovaly kritéria ministerstva a velkých donorů (Matoušek, 2011, s. 115-116).

Strategické rozvojové plány se v České republice zpracovávají na úrovni krajů a obcí a opírají se o plány ekonomického rozvoje a plány územního rozvoje. Poskytovali sociálních služeb však nebývají na této úrovni plánování angažováni a mohou nanejvýš použít tyto dokumenty pro odhad svých možností. Strategické plánování by mělo přinést (Matoušek, 2011, s.116):

- Definování cílů a priorit mezi nimi
- Definování způsobů, jak cílů dosáhnout
- Definování osobních odpovědností
- Přehled o zdrojích
- Přehled o předpokládaných nákladech
- Definování indikátorů úspěchu

Strategické plánování je nepřetržitý proces, který začíná stanovením nebo revizí poslání organizace, pokračuje analytickou částí, ve které analyzuje vnější a vnitřní prostředí. Vnitřní prostředí zahrnuje tzv. SWOT analýzu, která hodnotí silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby organizace. V analýze vnějšího prostředí se využívá PEST analýza, ve které se hodnotí politické, ekonomické, sociální a technologické faktory. Pro společnou práci se

nabízí udělat analýzu konkurence a zmapování zájmové skupiny. Porterův model pěti sil si rozděluje účastníky do 5 klíčových kategorií (srovnatelné společnosti, nováčci, alternativní produkty, zákazníci a vnější prostředí). Na základě analýz je stanovena vize. Poté se naplňují dlouhodobé a krátkodobé cíle, díky nimž se vize realizuje (Pelclová, 2013, s.13-22).

1.6.4 Hodnocení rizik

Rizika mohou být hodnocena v různých souvislostech třeba hodnocení rizika v životním prostředí pro občany, rizika pracovního prostředí pro pracovníky, rizika léků a léčebných postupů pro pacienty, podnikatelská rizika apod. V kontextu se sociálními službami lze rozlišit následující druhy rizik (Matoušek, 2011, s.119):

- riziko dalšího pokračování klientovy nepříznivé situace a jejích vlivů na klienta
- riziko pokračování nebo zhoršování stavu klienta
- riziko, že klient sám sobě způsobí újmu
- riziko pokračujícího nepříznivého vlivu klienta na jiné lidi

V minulosti se pokusy o předpověď rizik opíraly zkušenosti jednotlivých expertů. V současnosti existují různé postupy a návody, které se opírají o kritéria ve statistickém hodnocení. Za příklad lze uvést wisconsinské hodnotící schéma, ve kterém se pomocí bodové škály klasifikuje nízké, střední či vysoké riziko (Matoušek, 2011, s.119-122).

1.6.5 Plánování zaměřené na osobu

Tento typ plánování sociálních služeb se objevuje v publikacích na přelomu osmdesátých a devadesátých let 20. století a má nejdelší tradici v oblasti práce s lidmi s mentálním postižením. Autoři publikací mluví o tomto plánování jako o *individualizovaném plánování* nebo o *plánování budoucnosti*. Ve všech případech se zdůrazňuje prioritizace klientových potřeb (cílů a plánů) nad potřebami organizace i nad stávajícími způsoby poskytování služeb. Plánování zaměřené na osobu důkladně zkoumá potřeby klienta, a proto se plán opírá o tým lidí, kteří daného člověka s postižením dobře znají a starají se o něj. Týmy se skládají z rodinných příslušníků, vychovatelů, učitelů a sociálních pracovníků. Cílem jejich spolupráce je organizovat naplnění uvedené představy a vytváření systému podpory pro její realizaci (Matoušek, 2011, s.122).

Sestavují se krátkodobé, střednědobé i dlouhodobé plány, které mohou být až na 10 let. Při konstrukci plánu se využívají grafické pomůcky jako například symboly pro cíle v jednotlivých etapách plánu, barevné označování příležitostí a možných překážek, soustava řazených sloupců, které představují a popisují jednotlivou etapu plánu. Cílená struktura dává pracovníkům i klientům větší prostor jistoty, avšak na druhou stranu může potlačit míru jejich skutečné představivosti a myšlenek (Matoušek, 2011, s.122-123).

1.7 Financování sociálních služeb

Otázka ohledně financování sociálních služeb je skloňována v různých souvislostech od zásadní změny, která se týká přijetí zákona o sociálních službách (Vostatek a kol., 2013, s.11). Jednou z nejvýznamnějších změn, kterou tento zákon zavedl, byl nový systém financování sociálních služeb. V oblasti služeb sociální péče došlo ke koncipování nové sociální dávky – příspěvku na péči, jejímž cílem bylo také posílit koupěschopnou poptávku a přispět tak k vytvoření tržních atributů v rámci toho systému. Předpokládalo se, že dojde k velkému rozvoji nových sociálních služeb, a to především terénního a ambulantního charakteru a k výraznému zvýšení sociálních služeb. Avšak podle dosavadních poznatků se tento cíl nepodařilo naplnit a vynaložené finanční prostředky nejsou efektivně využívány dle představ zákonodárců (Průša, 2015, s.2).

1.7.1 Vývoj výdajů financování sociálních služeb

Za hlavní princip, který se uplatňuje při financování sociálních služeb, je princip vícezdrojového financování. Stěžejními zdroji financování jsou dotace z veřejných rozpočtů, úhrada klientů za poskytované služby, příspěvek na péči a úhrada ošetrovatelské a rehabilitační péče ze zdrojů veřejného zdravotního pojištění. Výdaje na sociální služby se každoročně zvyšují a po zavedení příspěvku na péči výrazně vzrostl jejich podíl na hrubém domácím produktu (Vostatek a kol., 2013, s.15).

Podle Průši (2015, s.2) má vliv na podobu současného systému financování a poskytování služeb sociální péče řada faktorů a kritérií, z nichž za nejvýznamnější se řadí:

- kritéria pro stanovení míry závislosti,
- struktura uživatelů jednotlivých typů sociálních služeb z hlediska míry jejich závislosti, kritéria pro přiznávání dotací ze strany státu a zřizovatele,

- přístup zdravotních pojišťoven k financování poskytované ošetrovatelské a rehabilitační zdravotní péče v pobytových zařízeních,
- kritéria pro stanovení výše úhrad uživatele služby za pobyt a stravu v pobytových zařízeních sociálních služeb, za jednotlivé úkony ambulantních a terénních služeb a za poskytování sociálních služeb v lůžkových zdravotnických zařízeních

1.7.2 Příspěvek na péči

„Příspěvek na péči je určen osobám, které z důvodu nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při péči o vlastní osobu a při zajištění vlastní soběstačnosti a chodu domácnosti“. Příspěvek je poskytován osobám od jednoho roku věku. Příspěvek na péči se hradí ze státního rozpočtu a je součástí sociální pomoci (Vrbický, 2014, s.14).

Cílem zavedení příspěvku na péči jako nového nástroje financování sociálních služeb bylo zajistit svobodnou volbu způsobu zabezpečení služeb a reverzibilní přechod od „pasivního pacienta k „aktivnímu klientovi“ (Průša, 2015, s.3). Struktura příspěvku na péči je diferencována dle věku a dle stupně závislosti na péči ((Vrbický, 2014, s.19). *„Nárok na příspěvek má osoba, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká, asistent sociální péče nebo registrovaný poskytovatel sociálních služeb“* (Vostatek a kol., 2013, s.16). O přiznání příspěvku rozhoduje Úřad práce ČR, odvolací orgán je Ministerstvo práce a sociálních věcí. Příspěvek na péči vyplácí měsíčně krajská pobočka Úřadu práce, která je příslušná k rozhodování o příspěvku. Příspěvek se vyplácí v české měně převodem na platební účet určený příjemcem nebo poštovním poukazem (MPSV, @).

Při posuzování stupně závislosti osoby se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby (MPSV, @):

- mobilita,
- orientace,
- komunikace,
- stravování,
- oblékání a obouvání,

- tělesná hygiena,
- výkon fyziologické potřeby,
- péče o zdraví,
- osobní aktivity
- a péče o domácnost (péče o domácnost se neposuzuje u osob do 18 let).

Výše příspěvku se odvíjí od stupně závislosti a věku. Dle stupně závislosti se rozlišují 4 stupně – lehká, středně těžká, těžká a úplná. Dle věku se oddělují osoby do 18 let a nad 18 let (MPSV, @).

Tabulka č.1: *Výše příspěvku na péči*

Stupeň závislosti	Pro osobu do 18 let	Pro osobu starší 18 let
I.	3 300 Kč	880 Kč
II.	6 600 Kč	4 400 Kč
III.	13 900 Kč	12 800 Kč
IV.	19 200 Kč	19 200 Kč

Zdroj: MPSV (vlastní zpracování)

Při hodnocení se zkoumá schopnost zvládat základní životní potřeby a funkční dopad dlouhodobě nepříznivého stavu na tyto schopnosti. Pro uznání závislosti v příslušné základní potřebě musí existovat příčinná souvislost s poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním mentálních a fyzických kompetencí a využíváním zdravotních pomůcek, jiných dostupných pomůcek a předmětů potřeby nebo vybavení v domácnosti (Vostatek, 2013, s.17).

1.7.3 Dotace ze státního rozpočtu

Poskytovatele sociálních služeb, kteří jsou zapsáni v registru poskytovatelů, jsou poskytovány jednotlivými kraji dotace ze státního rozpočtu. Dotace je cílena na úhradu „běžných výdajů souvisejících s poskytováním základních druhů a forem sociálních služeb v rozsahu souvisejících stanoveném základními činnostmi u jednotlivých druhů sociálních služeb“. Obecnými podmínkami pro poskytnutí dotace jsou (Vojtíšek, 2018, s.39):

- platná registrace poskytovatele sociální služby,
- řádně a včasně podaná žádost o dotaci (navíc je potřeba žádost každoročně aktualizovat – samozřejmě řádně a v termínu).

Praxi může docházet ke dvěma jevům, kdy poskytovatel přizpůsobuje průběh sociální služby a její řízení dotačním pravidlům a podmínkám, což se stává velmi často. Poskytovatel musí vrátit část nevyčerpané dotace. K tomuto jevu však dochází v minimální míře (Vojtíšek, 2018, s.39).

Za hlavní principy dotační politiky lze považovat principy (Průša, 2015, s.4):

- rovné podmínky pro všechny poskytovatele veřejných služeb,
- rovné podmínky pro všechny příjemce veřejných služeb,
- efektivní (účelné) vynakládání veřejných prostředků,
- primární důraz na kvalitu poskytovaných služeb,
- transparentní systém financování,
- stabilní systém financování.

Dříve provedené analýzy výsledků dotačního řízení prokázaly, že existují výrazné rozdíly míry přiznané dotace podle typu organizace a jejího zřizovatele. Mezi výši přiznané dotace na jedno lůžko v domovech pro seniory jsou výrazné regionální rozdíly. Všechny uvedené rozdíly ukazují, že v rámci dotačního řízení je porušován princip rovných podmínek pro všechny příjemce sociálních služeb. Dosavadní rozdíly ve výši poskytnuté dotace mezi jednotlivými kraji se projevují tím, že sociální služby se poskytují na smluvním principu, což se projevuje v rozdílné výši úhrady uživatele služby při čerpání srovnatelného typu v jednotlivých krajích (Vostatek a kol., 2013, 20).

1.7.4 Financování ošetřovatelské péče v pobytových zařízeních sociálních služeb

Otázka poskytování a financování zdravotní péče je jedním z nejvýznamnějších problémů, které musí poskytovatelé služeb sociální práce v každodenní práci řešit. Poskytování sociálních služeb a zdravotní péče do přijetí zákona o sociálních službách upraveny samostatnými a navzájem neprovázanými předpisy. Od roku 1993 byly náklady zdravotní péče poskytované v pobytových zařízeních sociálních služeb nikoli z rozpočtu jednotlivých zdravotních pojišťoven, ale z rozpočtu těchto zařízení (Vostatek a kol., 2013, s.23).

Zákon o sociálních službách významně přispěl k řešení otázky financování ošetrovatelské péče v pobytových zařízeních sociálních služeb. Poskytovatel je povinen zajistit zdravotní péči osobám, kterým poskytuje pobytové služby v týdenních stacionářích, v domovech pro seniory a v domovech se zvláštním režimem, Tato péče je poskytována formou zvláštní ambulantní péče (Průša, 2015, s.5):

- prostřednictvím zdravotnického zařízení,
- jde-li o ošetrovatelskou a rehabilitační péči především prostřednictvím zaměstnanců těchto zařízení, kteří mají odbornou způsobilost k výkonu zdravotního povolání.

Zdravotní a sociální zařízení, která poskytují služby ústavního charakteru jsou povinná se registrovat a plnit všechny povinnosti, které poskytovatelům sociálních služeb ukládá zákon. Negativně je nutno hodnotit skutečnost, že sociální a zdravotnická zařízení nepřiznávají že pominuly důvody pro hospitalaci pacienta ze zdravotních důvodů a podvádějí zdravotní pojišťovny (Průša. 2015, s.5).

1.7.5 Úhrada klientů za sociální služby

Významnou složkou financování nákladů v jednotlivých sociálních službách tvoří klienti. Některé sociální služby se poskytují osobám bez úhrady, jiné za částečnou nebo plnou úhradu nákladů. Úhradu nákladů za poskytování sociálních služeb hradí osoba ve výši sjednané ve smlouvě uzavřené s poskytovatelem služby. Na spoluúčasti při úhradě nákladů se může podílet osoba blízka klientovi, pokud se dohodne s poskytovatelem sociálních služeb. Případně se lze dohodnout s jinou právnickou či fyzickou osobou, pokud osoba, které je poskytována sociální služba nemá vlastní příjem nebo tento příjem nedostačuje na pokrytí nákladů v sociálním zařízení (Vostatek, 2013, s.25). Obecně se hradí za poskytování sociálních služeb tři složky, kterými jsou ubytování, stravování a poskytnutá péče nebo podpora (Vrbický, 2014, s.24). Maximální výše úhrady za ubytování a stravu vyhláškou č.505/2006 Sb., kterou se uvádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, v platném znění. Ministerstvo práce a sociálních věcí v tiskové zprávě v datu 13.12.2022 uvedla novou vyhlášku, která stanovuje maximální úhrady, které jsou platné od začátku ledna 2023. Úhrady se zvyšují v řádu desítek korun. Některé úhrady zůstávají na stejné úrovni jako doposud. Týká se to klientů, kteří jsou odkázáni na služby v rozsahu více než 80 hodin měsíčně. Nová vyhláška vykompenzuje poskytovatelům promítání jiných zvyšujících se rostoucích nákladů (MPSV, @).

Tabulka č.2: *Výše úhrad u vybraných pobytových sociálních služeb*

Typ sociální služby	Úhrada za stravu				Ubytování	
	Aktuální výše v Kč		Výše platná od 1.1.2023 v Kč		Aktuální výše v Kč	Výše platná od 1.1. 2023 v Kč
	celodenní	oběd	celodenní	oběd		
Služby sociální prevence	205	95	235	105	250	280
Azylové domy	205	95	235	105	150	170
Dům na půl cesty					150	170
Služby následné péče a terapeutické komunity	205	95	235	105	220	240

Zdroj: Tisková zpráva MPSV, vlastní zpracování

Navýšení úhrad je dle MPSV nezbytné především s ohledem na růst cen. Celková výše nákladů sektoru sociálních služeb stoupla ze 49 miliard korun v 2019 na více než 80 miliard korun podle odhadů za rok 2022. Přičemž se za tuto dobu nezměnila výše maximálních úhrad. Růst provozních nákladů lze zaznamenat především u pobytových sociálních služeb (tisková zpráva MPSV).

2 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA PODNIKÁNÍ

Lidé se od pradávna zabývali výrobou hmotných statků a poskytováním služeb. Zpočátku tato činnost neměla právní rámec jako v současnosti. V roce 1860 nastal zlom, kdy císař vydal živnostenský řád a tím bylo legalizováno svobodné podnikání na úrovni jednotlivých osob (Jaroněk, 2012). Podnikatelská činnost se postupně rozvíjela s novými specializacemi a propracovanější dělbou práce a nalézala i nové formy. V dnešní době se můžeme setkat s nejrůznějšími formami organizace podnikání od těch nejjednodušších až po nejsložitější. Podle Synka a kol. (2011) je základní jednotkou, ve které je realizována výroba nebo jsou poskytovány služby, nazýváme podnik. Podnik může mít různou právní podobu, která odpovídá charakteru výroby či služeb a požadavkům samotného podnikatele.

Pojem podnikání lze definovat různými způsoby (Veber, Srpová a kol., 2012):

- **Ekonomické pojetí** – podnikání je zapojení ekonomických zdrojů a jiných aktivit tak, aby se zvýšila jejich původní hodnota. Je to dynamický proces vytváření přidané hodnoty.
- **Psychologické pojetí** – podnikání je činnost motivovaná potřebou něco získat, něčeho dosáhnout, vyzkoušet si něco, něco si splnit. Podnikání je v tomto pohledu prostředek k dosažení seberealizace, zbavení se závislosti, postavení se na vlastní nohy apod.
- **Sociologické pojetí** – podnikání je vytvářením blahobytu pro všechny zainteresované, hledáním cesty k dokonalejšímu využití zdrojů, vytvářením pracovních míst a příležitostí.
- **Právnícké pojetí** – podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděna samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem zisku.

Dle Martiničové, Konečného a Vavřiny (2014) je podnikatel rozhodujícím faktorem hospodářského rozvoje. Činnost úspěšného podnikatele je založena na vysoké kvalitaci, odbornosti, informovanosti a na systematickém cílevědomém úsilí. Disponuje specifickými osobnostními rysy a vlastnostmi a schopností řídit a být vůdčí osobností. Podnikatelem je Obchodního zákoníku:

- Osoba zapsaná v obchodním rejstříku,
- Osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění,

- Osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů,
- Osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu.

Podnikatelem je tedy dle platného obchodního zákoníku jak fyzická, tak právnická osoba, a tudíž např. družstvo, společnost s ručením omezeným, veřejná obchodní společnost atd. Avšak ztrácíme v tomto okamžiku společného jmenovatele pro definování podnikatele z právního, a ekonomického, respektive podnikatelského hlediska (Srpková, Řehoř a kol., 2010, s.30).

2.1 Právní formy podnikání

Podle obchodního zákoníku a další právní normy se nabízejí podnikatelům různé právní formy podnikání. Výběr jednou z těchto právních norem plně záleží na podnikateli. Každá právní forma je však podřízena jiným právním normám, což ovlivňuje podnikatelské rozhodnutí (Synek a kol., 2011). Podle právní formy se podniky zpravidla člení na podniky jednotlivce (obvykle živnosti či podniky jednotlivců podnikajících na základě právních předpisů), obchodní korporace (obchodní společnosti a družstva) a státní podniky (Martiničová, Konečný a Vavřina, 2014).

Před zahájením podnikání je nutno si položit otázku, podle kterých kritérií zvolíme vhodnou právní formu podniku. Jedná se zejména (Synek a kol., 2011):

- Způsob a rozsah ručení (podnikatelské riziko),
- Oprávnění k řízení, tj. zastupování podniku navenek, vedení podniku, možnost spolurozhodování apod.,
- Počet zakladatelů,
- Nároky na počáteční kapitál
- Administrativní náročnost založení podniku a rozsah výdajů spojených se založením a provozováním podniku,
- Účast na zisku (ztrátě)
- Finanční možnosti, zvláště přístup k cizím zdrojům
- Daňové zatížení a zveřejňovací povinnost

2.1.1 Fyzická osoba

Podnikání fyzických osob (OSVČ) jsou podnikatelské činnosti, které jsou upraveny zejména živnostenským zákonem a dále zvláštními zákony na které odkazuje § 3 odst. 2 živnostenského zákona. Jedná se o profesní činnosti, kterou mohou být vykonány pouze fyzickými osobami. Živnostenský zákon č.455/1991 Sb. v aktuálním znění definuje v § 2 živnost následovně: „*Živností je soustavná činnost provozována samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem*“. Žadatel o živnostenské oprávnění musí splnit podmínky stanovené tímto zákonem. Osoby musí splňovat jednak všeobecné podmínky pro provozování živnosti podle § 6 živnostenského zákona a dále zvláštní podmínky provozování živnosti podle § 7 živnostenského zákona (Jan, 2019). Všeobecné podmínky jsou vyžadovány pro každou živnost, a to dosažením let 18 věku, bezúhonnosti a právní způsobilosti. Zvláštní podmínky spočívají v prokázání příslušné odbornosti (Živělová, 2013, s.16).

Podniky jednotlivce mají největší početní zastoupení v celkovém počtu podniků v národním hospodářství. Tyto podniky jsou řídi a vlastní jedna osoba a jsou nazývány jako podniky v individuálním vlastnictví. V této kategorii se nachází rozhodující část malých podniků zejména ve sféře obchodu, služeb a řemesel. Podniky jednotlivců zahrnují (Živělová, 2013, s.15):

- Živnosti
- Osoby podnikající podle zvláštních předpisů
- Soukromě hospodařící rolníky (zemědělství podnikatelé)

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších novel upravuje podmínky živnostenského podnikání a kontrolu nad jejich dodržováním. Podle tohoto zákona se dělí živnosti na živnosti ohlašovací a koncesované (Živělová, 2013, s.15).

Živnosti ohlašovací jsou provozovány na základě ohlášení. Zahrnují živnosti (Malach, 2004, s. 28):

- Živnosti řemeslné – je třeba u nich prokázat odbornou způsobilost výučním listem, dokladem o maturitní zkoušce, diplomem apod. (např. kovářství, kominictví, kadeřnictví),

- živnosti vázané – je potřeba prokázat odbornou způsobilost zvláštním osvědčením (např. montáž, revize a opravy plynových zařízení)
- živnosti volné – není stanovena podmínka odborné způsobilosti (např. chov domácích zvířat).

Živnosti koncesované smějí být provozovány až po získání státního povolení – koncese např. vývoj, výroba, opravy, úpravy zbraní, poskytování telekomunikačních služeb, taxislužba (Malach, 2004, s.28).

K podnikům jednotlivce patří nejen živnostenské podniky, ale i řada podnikatelů provozující svou činnost jako osoby podnikající podle zvláštních právních předpisů. Do této kategorie se řadí např. advokáti, lékaři, tlumočníci, soudní znalci apod (Ondřej, 2019).

2.1.2 Právnícká osoba

Podnikatelskou činnost lze zahájit i v podobě právnícké osoby. Při zakládání firmy se musí složit základní kapitál a firma musí být zapsána v obchodním rejstříku (Hučka, Čvančarová Franek, 2021, s.154). Právníckou osobu lze definovat podle zákona č.89/2012 jako *„organizovaný útvar, o kterém zákon staví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost uzná. Právnícká osoba může bez zřetele na předmět své činnosti mít právo a povinnosti, které se slučují s její právní povahou“*. Základními právními formami podnikání jsou: (Synek a kol., 2011, s.33):

1. **Obchodní společnosti** – s tímto pojmem úzce souvisí i pojem společník. Společníkem je osoba, která se podílí na podnikání prostřednictvím obchodní společnosti. Podle způsobu na podnikání obchodní společnosti, míře podnikatelského rizika jakož i podle oddělenosti od majetku se rozlišují tři obchodní společnosti:
 - Osobní obchodní společnosti
 - Kapitálové obchodní společnosti
 - Smíšené obchodní společnosti

Osobní obchodní společnosti je založena na osobní účast společníků na podnikání společnosti. Společníci osobních obchodních společností mohou jednat jménem společnosti a jednat neomezeně za její závazky. Osobní účast na podnikání nalézá svůj výraz i v obchodním rejstříku, jehož součástí bývá jméno i jména společníků. Existují dvě formy

osobních obchodních společností – veřejná obchodní společnost (v.o.s.) a komanditní společnost (k.s.) (Synek, 2011, s.33-34).

Kapitálové společnosti – Společníci (zakladatelé) mají pouze povinnost vnést vklad, jejich ručení za závazky společnosti je buď omezené, nebo žádné. Kapitálové společnosti mají formy – společnosti s ručením omezeným (s.r.o.) nebo akciová společnost (a.s.) (Srpková, Řehoř, 2010, s.68).

2. **Družstva – činnost** družstva rovněž vymezuje Obchodní zákoník. Družstvo je dobrovolné společenství neuzavřeného počtu osob za účelem podnikání nebo zajištění hospodářských, sociálních nebo jiných potřeb svých členů (Živělová, 2013, s.23)
3. **Státní podniky** – zakladatelem státního podniku je stát. Jeho jménem vykonává funkci ministerstvo, do jehož působnosti spadá předmět podnikání podniku. Státními podniky jsou zakládány k uspokojování významných celospolečenských, strategických nebo veřejně prospěšných zájmů. Podnik neručí za závazky státu a stát zpravidla neručí za závazky podniku. Vnitřní organizace podniku a organizace vnitřního řízení je ve výhradní působnosti státního podniku, přičemž, podnik může stanovit, které organizační jednotky se zapíší do obchodního rejstříku jako tzv. odštěpné závody (Martiničová, Konečný a Vavřina, 2014).
4. **Evropské obchodní společnost** – Nová forma evropských obchodních společností je postavena na snaze usnadnit nadnárodní podnikání v prostředí Evropské unie a překlenout odlišné právní řady upravující podnikání v jednotlivých státech unie. Tyto formy podnikání jsou poněkud nové, a tudíž i množství firem, kteří si tuto formu podnikání zvolily, je relativně málo (Koh-I-Noor, OKD apod.). Evropské obchodní společnosti lze rozčlenit na *Evropské hospodářské zájmové sdružení, Evropské společnosti a Evropské družstevní společenství* (Synek a kol.,2011).

Založení každé formy právnické osoby má konkrétní postup, který je upraven příslušnými ustanoveními obchodního zákoníku. Postup založení (z právního hlediska) lze popsat na nejčastěji se vyskytující společnosti s ručením omezeným takto (Veber, Srpková a kol., 2012):

- Sepsání společenské smlouvy nebo zakladatelské listiny
- Složení stanovené části základního kapitálu u správce vkladu
- Zajištění živnostenského či jiného oprávnění k výkonu činnosti

- Zápis do obchodního rejstříku

Všechny podnikatelské subjekty jsou při výkonu své činnosti povinny vystupovat pod svou obchodní firmou, jsou-li zapsány do obchodního rejstříku. Každý podnikatel je povinen na všech objednávkách, obchodních dopisech a fakturách uvádět údaj o své obchodní firmě, jménu nebo názvu, sídle nebo místu podnikání a identifikačním čísle (Veber, Srpová a kol., 2012).

2.2 Podnikání v neziskovém sektoru

Neziskové organizace mají v ekonomice nezastupitelnou roli. Působí zejména v oblastech, které jsou neatraktivní pro subjekty ziskového sektoru, jelikož nepřinášejí primárně zisk ani možnost poskytovat služby v daných oblastech na tržním principu. Neziskové organizace sehrávají důležitou roli v odvětvích, která slouží k rozvoji celé společnosti. Jedná se například o oblast vzdělávání a školství, sociálních služeb, zdravotní péče, vědy a výzkumu, obrany či justice. Nelze opomenout i roli neziskových organizací v oblasti podpory zájmových skupin, a tedy sdružování občanů (Hejduková, Hommerová a Krechovská, 2018).

Na důvody existence neziskového sektoru navazují i funkce, které by měl neziskový sektor naplňovat. Tetřevová (2008) uvádí, že neziskový sektor zastává zejména tyto funkce:

- Ekonomická funkce – působí jako nabízející výrobků či služeb, též je spotřebitelem, zaměstnavatelem.
- Sociální funkce – poskytuje specifické statky, které uspokojují statky společnosti nebo členů svých institucí a zasahuje svou činností do života společnosti
- Politická funkce – chrání před porušováním práv, dává občanům možnost ovlivňovat politiku, mít vliv na veřejné mínění.

Neziskový sektor zastává v ekonomice další činnosti, nabízí pracovní místa, zajišťuje financování i z jiných veřejných rozpočtů apod (Frič a Goulli, 2001).

2.2.1 Státní (vládní) neziskové organizace

Dle Hejdukové, Hommerové a Krechovské (2018) jsou státní neboli vládní neziskové organizace jsou zřizovány institucemi veřejného sektoru a financovány z veřejných rozpočtů. Jedná se zejména o obce, kraje, příspěvkové organizace. Zajišťují pro obyvatelstvo

veřejné služby ve formě čistých nebo smíšených statků. V České republice lze mezi tyto neziskové organizace zařadit organizační složky a příspěvkové organizace.

Za nejdůležitější právní předpisy, které upravují státní neziskové organizace v České republice lze řadit:

- Zákon č.218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění.

Organizační složky státu jsou zřizovány, jak na úrovni státu, tak na úrovni územních samosprávních celků. Ve fungování organizačních složek nemají vlastní subjektivitu. Podle zákona č.219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích dle § 3 patří do organizačních složek státu ministerstva a jiné správní úřady státu, Ústavní soud, soudy, státní zastupitelství a jiná zařízení.

Příspěvkové organizace jsou zřizovány též na státní úrovni nebo na úrovni samosprávných celků. Na rozdíl od organizačních složek mají příspěvkové organizace samostatnou právní subjektivitu, jsou tedy právnickými osobami a zároveň též účetními jednotkami (Hejduková, Hommerová a Krechovská, 2018).

2.2.2 Nestátní neziskové organizace

Stejskal (2010, s.8) nazývá nestátní neziskový sektor také „třetím sektorem“, čímž zdůrazňuje jeho pozici mezi státním sektorem (neziskový veřejný sektor) a trhem (ziskový tržní sektor). Organizace soukromého sektoru lze charakterizovat jako „*institute zajišťující služby zejména v oblasti sociálního zabezpečení a pomoci, humanitární, životního prostředí, kulturní, tělovýchovné a sportovní, zdravotní osvěty či v dalších oblastech, jež se věnují ochraně života i neživé přírody*“.

Soukromý neziskový sektor je financován ze soukromých financí, kdy se fyzické a soukromé právnické osoby dobrovolně rozhodnou vložit své finanční prostředky do určité aktivity. Cílem není dosažení zisku, ale určitý užitek ve formě seberealizace či osobního uspokojení. Ačkoliv jsou tyto subjekty soukromého neziskového sektoru mohou rovněž získat příspěvky z veřejných financí (Stejskal, 2010, s.8).

Za nejpodstatnější nestátní neziskové organizace lze podle aktuální právní úpravy považovat (Hejduková, Hommerová a Krechovská, 2018):

- Spolky
- Fundace
- Ústavy
- Politické strany a politická hnutí
- Zájmové sdružení právnických osob
- Registrované církve a náboženské společnosti
- Školské právnické osoby
- Veřejné výzkumné instituce
- Honební společenstva
- Odborové organizace

Nevládní neziskové organizace v České republice upravují především tyto právní předpisy, v platném znění (Hejduková, Hommerová a Krechovská, 2018):

- Zákon č.89/2012 Sb., občanský zákoník
- Zákon č.3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církvi a náboženských společností

Nejvíce využívané formy lze zařadit zapsané spolky, fundace a nadace.

Zapsané spolky jsou nejnižší formou organizované občanské společnosti a jejich činnost je upravena občanským zákoníkem. Spolky by měly vytvářet takovou činnost, která povede ke splnění poslání a cílů organizace. Hlavním cílem je většinou změna nějakého nepříznivého stavu věcí v konkrétní oblasti společnosti. V oblasti sociálních služeb se to vztahuje na zlepšení situace znevýhodněných skupin občanů a zlepšení kvality života (Vojtíšek, 2018, s.58).

Fundace jsou právnickými osobami vytvořenými majetkem vyčleněným k určitému účelu. Činnost fundací je vázána na účel, k němuž byly zřízeny. Fundace jsou ustanoveny zakladatelským právním jednáním nebo zákonem, v nichž musí být určeno majetkové zajištění a účel fundace. Mezi fundace se řadí i nadace a nadační fondy, které jsou upraveny v novém občanském zákoníku (Hejduková, Hommerová a Krechovská, 2018).

Nadace je dle Víta (2015) základním typem fundace. Je zakládána k trvalé službě účelu užitečnému společensky či hospodářsky. Účel nadace lze vymezit jako veřejně prospěšný či dobročinný v závislosti na tom, kdo je podporován z těchto prostředků nadace.

3 PODNIKATELSKÝ PLÁN

Na začátku každého úspěšného podnikání je jedna myšlenka (nápad) a také odvážný člověk nebo tým, který se odhodlá k její realizaci. Takovéto rozhodnutí chce odvalu, odhodlání a jasnou vizi a plán (Svobodová a Andera, 2017). Než začneme svou podnikatelský nápad uvádět do provozu, je důležité si ověřit reálnost a životaschopnost. K tomuto účelu je nutné sestavit podnikatelský plán (Srpková, Svobodová, Skopal a Orlík, 2011). Pro vytvoření podnikatelského plánu existuje několik důvodů. Podnikatelský plán poskytuje základ pro získávání zdrojů pro novou firmu, pomáhá zajistit finanční podporu od investorů a přilákat schopné zaměstnance. Dalším důvodem je formulace jasných představ, pochopení komplexních problémů a přemýšlení o příležitostech a hrozbách, kterým bude čelit. Díky dobře připravenému podnikatelskému plánu bude firma vědět, jak má skutečně fungovat, jak konkurovat na trhu, využívat své zdroje rozvíjet vztahy se zákazníky a dodavateli (Hučka, Čvančarová a Franek, 2021).

Orlík (2011) definuje podnikatelský plán jako „*písemný dokument, který popisuje všechny podstatné vnější i vnitřní okolnosti související s podnikatelským záměrem. Je to formální shrnutí jednotlivých kroků vedoucích k dosažení těchto cílů*“.

Při zpracování podnikatelského plánu by se měly dodržovat obecně platné zásady. Podle Srpkové a Řehoře a kol. (2010, s.60) by každý podnikatelský plán měl být:

- **Inovativní** – přinášet přidanou hodnotu pro zákazníka. Výrobek či služba uspokojuje potřeby zákazníků lépe než konkurence
- **Srozumitelný a uváženě stručný** – jednoduché vyjádření záměru podnikatelského plánu a stručné uvádění myšlenek
- **Logický a přehledný** – logická návaznost v textu, uvedené myšlenky a skutečnosti musí být podloženy fakty a tvrzení si nesmí v plánu odporovat. Pro lepší přehlednost doplnit text tabulky či grafy
- **Pravdivý a reálný** – pravdivost uváděných údajů a reálnost predikovaného vývoje by měla být samozřejmostí
- **Respektující rizika** – **identifikace** rizika a návrh na jejich eliminaci nebo zmírnění zvyšuje důvěryhodnost podnikatelského plánu

3.1 Struktura podnikatelského plánu

Struktura podnikatelského záměru je do značné míry podřízena účelu, pro který je sestavován. Na trhu působí velké množství firem, a to jak z hlediska velikosti, odvětví, právní formy apod. Proto nelze stanovit či doporučit pevnou strukturu, která by vyhovovala všem podnikům. Přes tyto rozdíly existují i některé části podnikatelského plánu, které by se měly v něm vyskytovat bez ohledu na to, o jakou konkrétní firmu se jedná (Veber, Srpová a kol., 2011):

- Titulní strana
- Obsah
- Úvod, účel a pozice dokumentu
- Shrnutí
- Popis podnikatelské příležitosti
- Cíle firmy a jejích vlastníků
- Potenciální trhy
- Analýza konkurenčních firem
- Marketingová a obchodní strategie
- Realizační plán projektu
- Finanční plán
- Hlavní předpoklady úspěšnosti a možná rizika
- Přílohy

3.2 Druhy podnikatelských plánů

Při zakládání podniku hraje podnikatelský plán nepostradatelnou roli a ve velké míře rozhoduje o budoucím úspěchu podniku. Tudíž by podnikatelský plán neměl být pouze kus papíru, ale naopak by měl plnit významné úlohy, které pomohou zrealizovat podnikatelský projekt. Za základní typy podnikatelských plánů lze zařadit (Ižová, 2017, s.42-43):

- **Elevator pitch** (prezentace ve výtahu) - Velmi stručná verbální prezentace podnikatelského plánu trvající zhruba jednu minutu. Jedná se o krátké představení podnikatelského záměr a nemusí být v písemné podobě. Cílem je zaujmout potenciálního investora během okamžiku.
- **Executive summary** – Písemný dokument v maximálním rozsahu A4. Používá se pro případ ve snaze získat kapitál. Podnikatelský plán v této podobě obsahuje informace jako druh požadované investice, hodnota požadovaných finančních prostředků, popis daného produktu, nabídku a kontakt.
- **Zkrácený podnikatelský plán** – Podnikatelský plán obsahuje podobné množství bodů jako plný podnikatelský plán, avšak jednotlivé části jsou popsány stručně v rámci jednoho či dvou odstavců. Objasňuje podnikatelské záměry, ale zároveň se nejde do detailů, aby se ochránilo obchodní tajemství.
- **Plný podnikatelský plán** – V tomto podnikatelském plánu se detailně vysvětlují výrobní procesy, technologické postupy či duševní vlastnictví. Podnikatel poskytuje informace k dispozici týmu, který podepisuje smlouvu o utajení a investor se zavazuje, že veškeré informace využije pouze v rámci procesu podnikatelského plánu.

Z časového hlediska se podnikatelský plán sestavuje buď na kratší období, tj. 1-3 roky, anebo na delší časové období, tj. delší než 3 roky (Ižová, 2017, s.44).

4 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Teoretická část diplomové práce se zabývá problematikou sociálních služeb a podnikání v tomto odvětví. Při zpracování daného tématu se vychází z aktuálních dostupných zdrojů, zejména se jedná o knižní zdroje, které jsou doplněny odbornými články, tiskovými zprávami a údaji z webových stránek MPSV. Obsažené informace v teoretické části jsou v maximální možné míře provázány takovým způsobem, aby je bylo možno využít i v praktické části. Teoretická část práce je rozdělena do tří hlavních kapitol.

První kapitola se věnuje sociálním službám, ve které je definována legislativní úprava sociálních služeb. Tato právní úprava rozděluje sociální služby na kategorie, kterými jsou sociální poradenství, prevence a sociální péče. Následují části zabývající se kvalitou, plánováním a financováním sociálních služeb.

Druhá kapitola se zaměřuje na základní charakteristiky v podnikání. Tato část je rozdělena do dvou podkapitol. První z nich se nazývá právní formy podnikání a zabývá se podnikáním fyzických a právnických osob. V druhé podkapitole je popsáno podnikání v neziskovém sektoru, a to jak ve státní i v soukromé neziskové sféře.

Závěrečná třetí kapitola se zabývá podnikatelským plánem. Je zde definován pojem podnikatelského plánu, jeho obecné zásady při zpracování. Následně je v této části uveden příklad struktury podnikatelského plánu a druhy podnikatelských plánů.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ANALÝZA PROSTŘEDÍ

5.1 Analýza potřebnosti sociálních služeb v Jihomoravském kraji

Jihomoravský kraj zřizuje a spravuje síť sociálních služeb na svém území na základě principu komunitního plánování sociálních služeb dle zákona č.108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V roce 2004 byl zahájen v Jihomoravském kraji proces komunitního plánování s cílem zvýšit dostupnost a kvalitu sociálních služeb a rozšířit jejich nabídku tak, aby odpovídaly potřebám a dostupným zdrojům. Plánování rozvoje sociálních služeb je založeno na průběžné a vzájemné spolupráci tří pracovních skupin (AUGUR Consulting s.r.o., 2019):

- Pracovní skupina pro komunitní plán Jihomoravského kraje
- Pracovní skupina koordinátorů 21 obcí s rozšířenou působností
- Okresní týmy pro plánování sociálních služeb

Pro naplnění cílů projektu byl sestaven integrovaný metodologický přístup, který obsahuje kombinaci metodologický přístupů a technik pro zajištění významných dat. Jedná se o empirické šetření, které zahrnuje kvantitativní (dotazníková šetření a fokusní skupiny) a kvalitativní (hloubkové rozhovory) výzkumné strategie (AUGUR Consulting s.r.o., 2019).

Analýza potřebnosti sociálních služeb v Jihomoravském kraji vypracovala společnost AUGUR Consulting s.r.o. pro správní obvod statutárního města Brna. Analýza je součástí komplexního projektu Jihomoravského kraje s názvem „Podpora plánování rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji IV“. Hlavním cílem projektu bylo „zjištění a popis potřebnosti jednotlivých druhů sociálních služeb na území Jihomoravského kraje a také jako podklad pro tvorbu střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji pro nové plánovací období“. Kromě sekundárních dat vycházela názorů, postojů a zkušeností (AUGUR Consulting s.r.o., 2019):

- Cílové skupiny uživatelů sociálních služeb dle Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji 2018-2020
- Potencionální uživatelé – běžná populace
- Osoby pečující o osoby závislé na péči jiných osob
- Poskytovatelé sociálních služeb

- Zadavatelé a zřizovatelé sociálních služeb
- Další aktéři v sociální oblasti

Za cílové skupiny lze označit seniory, osoby se zdravotním postižením, děti, mládež, rodina a osoby ohrožené sociálním vyloučením a osoby v krizi (AUGUR Consulting s.r.o., 2019).

5.1.1 Demografická analýza v Jihomoravském kraje

V Jihomoravském kraji žilo podle výsledku sčítání lidu, domů a bytů 2021 a navazující bilanci celkem 1 181 216 obyvatel a následně k 31. 12. 2021. se toto číslo zvýšilo na 1 184 568 obyvatel. Jihomoravský kraj se řadí na 3. místo mezi kraji ČR a nejvyšším počtem obyvatel po Středočeském kraji a Praze. Počet obyvatel se v tomto kraji nepřetržitě zvyšuje od roku 2003. Výjimku tvoří rok 2021, kdy se konalo sčítání lidu, domů a bytů a data začala na tyto údaje znovu navazovat (ČSÚ, @).

Tabulka č.3: *Počet obyvatel v Jihomoravském kraji*

	2018	2019	2020	2021
Počet obyvatel	1 187 667	1 191 989	1 195 327	1 184 568
Muži	582 516	585 254	587 462	582 673
Ženy	605 151	606 735	607 865	601 895

Zdroj: ČSÚ, v roce 2021 navazují výsledky SLDB 2021 a nejsou srovnatelná s předchozími roky (vlastní zpracování)

V kraji se na celkovém přírůstku obyvatel kladně podílel přirozený přírůstek, který trval v letech 2007 až 2019. Vlivem epidemiologické situace v letech 2020 a 2021 počet zemřelých výrazně převýšil počet nově narozených. (ČSÚ, Brno, 2022).

Tabulka č.4: *Počet narozených v Jihomoravském kraji*

	2005	2011	2015	2021
Živě narození celkem	11 512	12 404	12 771	13 085
Z toho mimo manželství	3 201	4 552	5 501	5 673

Zdroj: ČSÚ, Brno, 2022 (vlastní zpracování)

V roce 2021 byla Jihomoravském kraji zaznamenána hrubá míra porodnosti mezi kraji 2. nejvyšší po Praze a nad úrovní průměru ČR. Nejvyšší porodnost v kraji byla zaregistrována

v okrese Brno-město. Mimo manželství se roce 2021 narodilo 5 673 dětí, což tvoří 43,4 % z počtu živě narozených dětí.

Migrační přírůstek obyvatelstva s výjimkou roku 2001 a 2002 byl v celém období pozitivní. V roce 2021 se do kraje přistěhovalo 14 559 osob a vystěhovalo 9 046 osob. Na konci roku 2021 žilo v Jihomoravském kraji 64,1 tisíc cizinců a jejich podíl tvořil 5,4% obyvatel. Nejvíce cizinců pochází z Ukrajiny, Slovenska a z Vietnamu. V roce 2022 se vlivem uprchlické krize z Ukrajiny počet cizinců podstatně zvýšil (ČSÚ, Brno, 2022).

5.1.2 Socioekonomické aspekty v Jihomoravském kraji

Za základní socioekonomické charakteristiky, které je nutno znát a zahrnuje analýza potřebnosti sociálních potřeb, jsou (AUGUR Consulting s.r.o., 2019):

- Zaměstnanost a ekonomická aktivita
- Dávky v hmotné nouzi
- Doplatek na bydlení
- Příspěvek na péči

Zaměstnanost a ekonomická aktivita

Údaje o pracovní síle, míře ekonomické aktivity a míře zaměstnanosti a nezaměstnanosti jsou získávány z výběrového šetření pracovních sil. Obyvatelstvo ve věku 15 a více let lze rozdělit na osoby ekonomicky aktivní a ekonomicky neaktivní. Na trhu práce vytváří účastníci potenciál jako zaměstnaná pracovní síla a jsou ekonomicky aktivní. Druhou skupinou jsou ekonomicky neaktivní, kteří tvoří jednak nezaměstnaní, ale důchodci, žáci, studenti a osoby pečující o rodinu (ČSÚ Brno, 2022).

V roce 2021 činila míra zaměstnanosti v Jihomoravském kraji 57,9 %, z toho 66,9 % u mužů a 49,4 % u žen. Vedle ekonomicky aktivních tvoří skupina ekonomicky neaktivních osob 40,6% obyvatelstva. V důsledku stárnutí obyvatelstva tento trend do budoucna poroste. Nejpočetnější skupina ekonomicky neaktivních tvoří osoby ve věku 60 a více let (64,4 % ekonomicky neaktivních). Míra nezaměstnanosti dosahovala 4,02 % v roce 2021 a nejvyšší míru nezaměstnanosti měl okres Znojmo a Hodonín, nejnižší okres Vyškov. (ČSÚ Brno, 2022).

Dávky v hmotné nouzi

V počtu vyplacených finančních prostředků na mimořádnou okamžitou pomoc (v Kč) v přepočtu na 100 obyvatel byl za rok 2017 ve Statutárním městě Brně (1523 Kč), následně ORP Hodonín (1513 Kč) a naopak nejnižší podíl byl zjištěn v ORP Hustopeče (113 Kč). Celkově počet vyplacených příspěvků mimořádné okamžité pomoci od roku 2015 klesá. V roce 2015 se jednalo o celkový počet 7591 vyplacených příspěvků a v roce 2017 se počet snížil na 5 277 vyplacených příspěvků (AUGUR Consulting s.r.o., 2019).

Za další významný ukazatel lze označit objem vyplacených finančních prostředků na příspěvek na bydlení (V Kč) v přepočtu na obyvatele. V roce 2017 bylo nejvíce finančních prostředků na 1 obyvatele formou příspěvku na bydlení vynaloženo v Brně (1519 Kč), následně v ORP Znojmo (655 Kč) a nejnižší podíl byl zjištěn v ORP Hustopeče (265 Kč). Celkový počet vyplacených příspěvků i doplatků se za období 2015-2017 postupně snižoval v rámci Jihomoravského kraje (AUGUR Consulting s.r.o., 2019).

Příspěvek na péči

Příspěvek na péči lze rozčlenit na 4 stupně závislosti na péči jiné osoby do 18 let a nad 18 let věku. V uvedeném období 2015-2017 se počet vyplacených příspěvků na péči postupně zvyšoval. V kategorii příspěvku na péči do 18 let připadalo v uvedeném období nejvíce vyplacených příspěvků období na péči ve stupni I. závislosti na jiné osobě. Počet vyplacených příspěvků na péči II. a III. stupni ve sledovaném období postupně narůstal, avšak celkový počet příspěvků na péči IV. stupně se mírně snížil (AUGUR Consulting s.r.o., 2019).

V kategoriích od 18 let byl počet vyplacených příspěvků na péči v uvedeném období 2015-2017 nejvíce v II. stupni závislosti na péči jiné osoby a postupně se zvyšoval. Celkový počet příspěvků na péči v I. stupni se však kontinuálně snižoval. Opačný trend ve zvyšování počtu příspěvků na péči lze sledovat ve III. a IV. stupni závislosti na péči jiné osoby (AUGUR Consulting s.r.o., 2019).

5.1.3 Síť sociálních služeb v Jihomoravském kraji

V roce 2019 se v krajské síti sociálních služeb nachází celkem 427 služeb. Více než polovinu těchto služeb tvoří služby sociální péče (celkem 252 služeb), třetinu služby sociální prevence (celkem 140 služeb) a více než jednu desetinu služby odborného poradenství (celkem 35 služeb). Nejvíce sociálních služeb je poskytováno převážně pobytovou formou a jedná se o

155 služeb, ambulantní formou je zprostředkováno 149 sociálních služeb a 112 sociálních služeb je poskytováno převážně terénně (AUGUR Consulting s.r.o., 2019).

Dostupnost sociálních služeb také úzce souvisí s kritériem potřeby sociálních služeb a je možné na ni nahlížet v různých variantách. Dostupnost sociální služby se rozlišuje (AUGUR Consulting s.r.o., 2019):

- Okamžitá
- Geografická
- Finanční a informační

V Jihomoravském kraji došlo v posledních letech k rozšíření Krajského informačního systému sociálních služeb o modul Evidence žadatelů a uživatelů sociálních služeb. Tento modul umožňuje detailní monitoring uživatelů a žadatelů pobytových služeb sociální péče a slouží mimo jiné k vyhodnocení počtu žadatelů, čekatelů a klientů sociálních služeb a vytváření dalších reportů potřeb Jihomoravského kraje.

K datu 20.2. 2019 bylo evidováno v modulu Evidence žadatelů a uživatelů sociálních služeb:

- 5 696 žadatelů
- 3 719 čekatelů

S potřebností a dostupností sociálních služeb hraje zásadní roli také geografická dostupnost, která je specifická především pro služby poskytované terénní formou. Jihomoravský kraj využívá pro tyto účely Krajský informační systém sociálních služeb. Do tohoto systému se reportují informace ohledně počtu služeb, objemu výkonů a jiných parametrů. Díky tomu kraj disponuje informacemi o působnosti služeb poskytovaných terénní formou a zasáhnout v místech, kde je potřeba optimalizovat síť sociálních služeb (AUGUR Consulting s.r.o., 2019).

5.1.4 Strategie rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji je strategickým dokumentem, který formuluje politiku a směr v oblasti podpory a řízení rozvoje sociálních služeb na svém území. Kraj je povinen zpracovat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na základě ustanovení § 95 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Zpracování střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb probíhá ve

spolupráci s obcemi na území kraje, s poskytovateli služeb a zástupci osob, kterým jsou poskytovány sociální služby (Jihomoravský kraj, 2020).

Střednědobý plán obsahuje tři části – popisnou, analytickou a strategickou. Popisná část se nachází v úvodních kapitolách a charakterizuje způsob zpracování předpokládaného plánu, popisuje též proces mapování potřeb a plánování sociálních služeb v Jihomoravském kraji. Analytická část dokument zahrnuje informace a výstupy z provedených výzkumů, analýz a jiných strategických dokumentů z oblasti sociálních služeb. Ve strategické části je na základě zjištěných potřeb, výstupů výzkumů a spolupráce s aktéry plánování sociálních služeb vytvořena strategie rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji. Tento plán obsahuje i 2 přílohy (Jihomoravský kraj, 2020).

5.2 Analýza potřebnosti sociálních služeb v okrese Znojmo

Okres Znojmo patří se svou rozlohou 1590km² mezi největší okresy v České republice a je největším okresem v rámci Jihomoravského kraje. Tento okres sousedí na severu s okresem Brno-venkov, na severozápadě s okresem Třebíč z kraje Vysočina, východním sousedem je okres Břeclav a na jihu sousedí s Rakouskem (ČSÚ, @).

Okres Znojmo vznikl v roce 1961 sloučením okresu Znojma a Moravský Krumlov s částí okresu Moravské Budějovice. Současnou podoba byla upravena k datu 1.1. zesouladěním hranic okresu se správním územím obcí s rozšířenou působností. Podle správního členění se území okresu Znojma skládá ze 2 obcí s rozšířenou působností – ORP Znojmo a ORP Moravský Krumlov (ČSÚ, @).

Správní obvod ORP Znojmo je součástí okresu Znojmo. ORP Znojmo je největším správním obvodem obce s rozšířenou působností v Jihomoravském kraji co do počtu obcí, které spadají do jeho působnosti- 111 obcí. ORP Moravský Krumlov se rozkládá na severovýchodě okresu Znojmo a nachází se zde pouze 33 obcí (Havlíková, 2010 a ČSÚ, @).

5.2.1 Demografická analýza okresu Znojmo

V okrese Znojmo žije srovnatelný počet obyvatel jako v okrese Břeclav. V roce 2021 zde žilo 113 462 obyvatel. Okres Znojmo je poněkud rozlehlý a má nízkou hustotu zalidnění pouze 71,3 obyv./km², což je nejnižší hustota zalidnění v celém Jihomoravském kraji.

Tabulka č.5: Počet obyvatel v okrese Znojmo

	2005	2011	2015	2021
Počet obyvatel	114 262	113 288	113 538	113 462
Muži	56 157	55 947	56 052	56 095
Ženy	58 105	57 341	57 486	57 367

Zdroj: ČSÚ, v roce 2021 navazují výsledky SLDB 2021 a nejsou srovnatelná s předchozími roky (vlastní zpracování)

Počet obyvatel v okrese Znojmo se dlouhodobě pohybuje okolo 113 tisíc obyvatel. Od roku 2000 se v okrese Znojmo se na celkovém přírůstku podílel přirozený přírůstek v období 2007-2009, v roce 2011 a následně v období 2015-2018. Vlivem pandemie v letech 2020 a 2021 počet zemřelých výrazně převýšil počet narozených stejně tak jako v celém Jihomoravském kraji (ČSÚ, @).

Tabulka č.6: Počet narozených v okrese Znojmo:

	2007	2011	2015	2021
Živě narození celkem	1 289	1 117	1 197	1 185
Z toho mimo manželství	416	505	631	612

Zdroj: ČSÚ, Brno, 2022 (vlastní zpracování)

V rámci Jihomoravského kraje má okres Znojmo nadprůměrný podíl živě narozených mimo manželství, který se postupně zvyšoval. V roce 2007 činil tento podíl 32,2 % a tento podíl se výrazně zvýšil na 51,6 % v roce 2021. V Jihomoravském kraji se v roce 2021 narodilo 43,4 % mimo manželství, což je 8,2 % méně než v okrese Znojmo (ČSÚ, @).

Saldo migračního přírůstku obyvatelstva bylo až na roky 2013 a 2017 v kladných hodnotách. V roce 2021 se do okresu přistěhovalo 1 571 osob a vystěhovalo 1 106 osob. Na konci roku 2021 žilo v okrese Znojmo celkově 2 799 cizinců a jejich podíl tvořil pouze 2,4 %. Nejvíce cizinců tvoří Ukrajinci, Vietnamci a Slováci (ČSÚ, @).

5.2.2 Socioekonomické aspekty v okrese Znojmo

Okres Znojmo patří k hospodářsky slabším regionům v České republice. Dlouhodobě se okres potýkal s vysokou mírou nezaměstnanosti a tato míra stále patří k nejvyšším v Jihomoravském kraji.

Zaměstnanost

Okres Znojmo dlouhodobě trápila vysoká nezaměstnanost, která spolu s okresem Hodonín patřila k nejvyšším v rámci Jihomoravského kraje. V průběhu sledovaného období však lze spatřit, že nezaměstnanost v tomto okrese postupně klesala a v roce 2021 již dosahovala hodnoty 5,41 %. Přestože se nezaměstnanost výrazně snížila, dosud má okres Znojmo nejvyšší míru nezaměstnanosti v kraji (ČSÚ, @).

Tabulka č.7: *Nezaměstnanost v okrese Znojmo*

	2005	2011	2015	2021
Podíl nezaměstnaných (v %)	10,30	10,27	9,41	5,41
muži	9,67	10,33	8,35	5,06
ženy	10,96	10,22	8,61	5,78

Zdroj: ČSÚ (vlastní zpracování)

Dávky v hmotné nouzi

Analýza potřeb sociálních služeb rozděluje své projekty dle ORP. Z tohoto důvodu je tato sekce rozdělena ORP Znojmo a ORP Moravský Krumlov.

V ORP Znojmo se období 2015-2017 výrazně snížil počet vyplacených dávek a příspěvků. V počtu vyplacených dávek v hmotné nouzi se jednalo o celkový počet 22 693 o celkovém objemu 85 850 842 Kč. V roce 2017 se tento počet snížil na 17 882 vyplacených dávek a objem na 65 254 282 Kč (AUGUR Consulting s.r.o., 2019).

Počet vyplacených příspěvků na živobytí v roce 2017 činil 16 117 a jednalo o celkovou finanční alokaci prostředků ve výši 64 745 000 Kč. O dva roky později byl celkový objem vyplacených příspěvků 46 247 000 Kč a počet vyplacených příspěvků se snížil na 12 148. Podobná situace se vyskytla i u ostatních příspěvků jako je doplatek na bydlení, příspěvek na bydlení a přídavek na dítě. Naopak se zvýšilo celkové množství vyplacených příspěvků za mobilitu a rodičovského příspěvku (AUGUR Consulting s.r.o., 2019).

Tabulka č.8: *Údaje o počtu vyplacených příspěvků a o počtu uchazečů o práci v letech 2015–2017 – ORP Znojmo*

	2015	2017
Dávky v hmotné nouzi	22 693	17 882

Celkový počet vyplacených příspěvků	Příspěvek na živobytí	16 117	12 148
	Doplatek na bydlení	6 082	5 345
	Mimořádná okamžitá pomoc	494	389
	Příspěvek na bydlení	21 225	19 063
	Příspěvek na mobilitu	13 401	14 953
	Přídavek na dítě	59 263	45 860
	Rodičovský příspěvek	26 422	27 765

Zdroj: AUGUR Consulting s.r.o (vlastní zpracování)

Podobný příklad snižování počtu celkového počtu dávek v hmotné nouzi za sledované období 2015-2020 nastal i v ORP Moravský Krumlov. V roce 2015 celkový počet vyplacených dávek v hmotné nouzi činil 2 786 a v celkové výši 10 357 298 Kč. Počet vyplacených dávek se v roce 2017 zredukoval na 1 922 o celkovém objemu 6 640 354 Kč.

Počet příspěvku na živobytí v roce 2015 činil 1 969 vyplacených příspěvků o celkové sumě 7 563 000 Kč. O dva roky později byl celkový objem vyplacených prostředků 4 817 000 Kč a počet vyplacených příspěvků byl 1 350. Ke snížení celkového počtu vyplacených příspěvků došlo též příspěvku a doplatku na bydlení, mimořádné okamžité pomoci a přídavku na dítě. Zvýšilo se množství příspěvků na mobilitu a rodičovských příspěvků (AUGUR Consulting s.r.o., 2019).

Tabulka č.9: Údaje o počtu vyplacených příspěvků a o počtu uchazečů o práci v letech 2015–2017 – ORP Moravský Krumlov

Celkový počet vyplacených příspěvků		2015	2017
	Dávky v hmotné nouzi	2 786	1 922
	Příspěvek na živobytí	1 969	1 350
	Doplatek na bydlení	756	543
	Mimořádná okamžitá pomoc	61	29
	Příspěvek na bydlení	3 581	2 890

	Příspěvek na mobilitu	3 442	4 011
	Přídavek na dítě	11 429	8 547
	Rodičovský příspěvek	6 068	6 447

Zdroj: AUGUR Consulting s.r.o (vlastní zpracování)

5.2.3 Artikulované potřeby v sociální oblasti v okrese Znojmo – průzkum mezi běžnou populací JMK

V Jihomoravském kraji byla v rámci analýzy potřebnosti sociálních služeb empiricky sledována jedna z cílových skupin, a to běžná populace. Jednalo se především o respondenty, kteří dosud neměli žádnou zkušenost se sociálními službami, stejně také např. o osoby pečující o osobu závislou na péči jiné osoby nebo uživatele sociálních služeb.

Průzkum byl realizován pomocí dotazníkového šetření, tedy kvantitativní výzkumnou strategií. Cílovou skupinu tvořili obyvatelé z jednotlivých ORP v Jihomoravském kraji starší 18 let. Výběr respondentů probíhal se zohledněním kvótního výběru (ORP, pohlaví a věkové kategorie). Sběr dat probíhal prostřednictvím osobního dotazování. Na sběru se podílelo celkem 25 terénních pracovníků a do statistického zpracování byly zahrnuty odpovědi 809 respondentů (AUGUR Consulting s.r.o., 2019).

Analýza rozčlenila jednotlivé odpovědi podle okresů v Jihomoravském kraji. Tato analýza se zabývá i situací na Znojemsku a budou zde interpretovány výsledky z hlediska respondentů z tohoto okresu. V přílohách jsou uvedeny celé tabulky i s porovnáním s ostatními okresy v Jihomoravském kraji (AUGUR Consulting s.r.o., 2019).

Na základě analýzy vyplývá z výsledků, že v případě, že by se respondenti z okresu Znojmo ocitli v situaci, ve které by potřebovali pomoc, nejčastěji by informace o možnostech pomoci hledali:

- U své rodiny (42,65 %)
- Na internetu (27,94 %)
- Na městském nebo obecním úřadě v místě bydliště (19,12 %)

V případě stáří, špatného zdravotního stavu, nedostatku financí či ztráty bydlení by se o své blízké byla ochotna postarat téměř čtvrtina dotázaných 22, 73 % a již se o své blízké staralo 18, 18 % dotázaných. Téměř polovina respondentů (43, 94 %) by se o své blízké chtěla

postarat, ale nedisponuje dostatečnými možnostmi. Za hlavní bariéry uváděli nedostatek času, finanční zátěž, jejich vlastní zdravotní stav apod (AUGUR Consulting s.r.o., 2019).

Pokud by byl rodinný příslušník nemocný či zdravotně postižený, více než tři pětiny respondentů (63,08 %) uvedly, že by chtěly, aby pracovník některé služby k nim docházel pomáhat domů. Téměř jedna čtvrtina dotázaných (23,08 %) uvedla, že by se o dotyčného chtěla postarat sama. Ostatní dotázaní (13,85 %) by umístili dotyčného do pobytového zařízení.

Z analýzy vyplývá též, že téměř polovina respondentů (49,25 %) by chtěla strávit své stáří doma, výhradně s pomocí rodiny. Zbytek respondentů by využíval sociální služby ve formě terénní služby, v pobytovém zařízení pro seniory či v domě s pečovatelskou službou (AUGUR Consulting s.r.o., 2019).

5.2.4 Institucionálně deklarovaná potřebnost v sociální oblasti z pohledu ORP

Znojmo

V jednotlivých ORP byl při připraven ve spolupráci s konzultační skupinou Jihomoravského kraje zjišťovací nástroj – dotazník. Jednotlivé otázky a položky byly zaslány k vyplnění vedoucím Odborů sociálních věcí jednotlivých ORP a sloužily k identifikaci neuspokojených potřeb jednotlivých cílových služeb na území ORP. Jedná se o potřeby tzv. nezajištěné (AUGUR Consulting s.r.o., 2019).

Na území ORP Znojmo se jedná o neuspokojené potřeby u 6 cílových skupin (AUGUR Consulting s.r.o., 2019):

- Senioři
- Osoby s mentálním a kombinovaným postižením a osoby s poruchami autistického spektra
- Osoby s duševním onemocněním
- Osoby ohrožené sociálním vyloučením
- Osoby závislé na návykových látkách

Nedostatečná kapacita zařízení byla zaznamenána u cílových skupin – senioři, osoby s duševním onemocněním a osoby ohrožené sociálním vyloučením.

U cílové skupiny osoby bez přístřeší chybí centrum denních služeb pro osoby bez přístřeší a u cílové skupiny osoby závislé na návykových látkách schází noclehárna pro ženy.

U cílové skupiny osob s duševním onemocněním byla uvedena nízká uplatnitelnost na trhu práce, nezajištěné možnosti samostatného bydlení a nedostatečná následná péče v oblasti psychiatrie a psychoterapie.

V analýze potřebnosti byl zjištěna, že v Jihomoravském kraji je nejvyšší míra relativní potřebnosti služeb azylových domů pro matky s dětmi i pro jednotlivce v Brně, dále pak v ORP Hodonín a ORP Znojmo (AUGUR Consulting s.r.o., 2019).

5.3 Analýza azylových domů pro matky s dětmi v Jihomoravském kraji a okrese Znojmo

Na území Jihomoravského kraje se celkem nachází 15 azylových domů pro matky s dětmi. Nejvíce těchto zařízení se nachází v Brně, kde počet azylových domů činí 6 s celkovým počtem lůžek 242. V ORP Blansko se nachází 2 zařízení a v ostatních ORP je pouze jeden azylový dům pro matky s dětmi.

Tabulka č.10: *Azylové domy pro matky s dětmi v Jihomoravském kraji*

ORP	Počet služeb	Počet lůžek – pobytová forma
Blansko	2	52
Boskovice	1	27
Brno	6	242
Břeclav	1	40
Hodonín	1	35
Kyjov	1	7
Moravský Krumlov	1	7
Vyškov	1	21
Znojmo	1	43

Zdroj: AUGUR Consulting s.r.o. (vlastní zpracování)

Na území okresu Znojmo se nachází pouze dva azylové domy pro matky s dětmi, z toho první se nachází v ORP Znojmo – a druhý v ORP Moravský Krumlov:

- Azylové bydlení pro matky s dětmi v tísni v Moravském Krumlově

- Domov pro matky a otce v tísní Znojmo

Azylový bydlení pro matky s dětmi v tísní v Moravském Krumlově

Posláním azylového bydlení je poskytnout zletilým matkám a jejich dětem ve věku 0 do 17 let, popřípadě zletilým těhotným ženám, které se ocitly v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení, kterou nejsou schopny samostatně řešit. Azylové bydlení nabízí ubytování na přechodnou dobu a zabezpečení pomoci v jejich snaze se v co nejkratší době začlenit do běžného života. Cílem služby je osamostatnění uživatelky služby a jejich návrat zpět do běžné společnosti (Moravský Krumlov, @ 2020).

Kapacita služby je omezena na 7 osob, tj. dvě matky s počtem maximálně 5 dětí. Každá matka má k dispozici uzamykatelný pokoj. Společně klientky domova užívají obývací pokoj, kuchyni a příslušenství koupelna, WC, předsíň, terasa).

Cílová skupina:

- Zletilé matky (18-64 let) s dětmi od narození do 17 let (navštěvující ZŠ)
- Zletilé těhotné ženy

Úhrada za službu je dle zákona o sociálních službách 108/2006 Sb. a uživatelky se podílí na úhradě provozních nákladů částkou:

Matka- 10 Kč/den

Dítě – 70Kč/den

Těhotná žena (bez dětí) - 130 Kč/den

Zřizovatelem sociální služby Azylového bydlení pro matky s dětmi v tísní v Moravském Krumlově je město Moravský Krumlov (Moravský Krumlov, @ 2020).

Domov pro matky a otce v tísní Znojmo

Domov pro matky a otce v tísní Znojmo poskytuje pobytovou sociální službu pro těhotné ženy, matky či otce s dětmi nebo osobám, kterým bylo svěřeno dítě do péče. Pomáhá se rodinám s dětmi, které se nachází v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení, a které nejsou schopni tuto situaci řešit vlastními silami (Oblastní charita Znojmo, @).

Cílem této služby je:

- Poskytnout ubytování
- Návrat do běžného života a zajištění nového bydlení

- Pomoc se zajištěním nového zaměstnání
- Pomoc s péčí o děti
- Schopnost si vyřídit osobní záležitosti

V domově je k dispozici je 13 bytových jednotek s 43 lůžky, přičemž rodiny s dítětem/děťmi obývají samostatně bytovou jednotku (Oblastní charita Znojmo, @).

Sociální služba poskytuje tyto činnosti:

- a) Poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy (vytvoření podmínek pro samostatnou přípravu nebo pomoc s přípravou stravy)
- b) Poskytnutí ubytování po dobu zpravidla nepřevyšující 1 rok (umožnění celkové hygieny těla, vytvoření podmínek pro zajištění úklidu, praní a žehlení osobního prádla, výměny ložního prádla)
- c) Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí (pomoc při vyřizování běžných záležitostí vyplývajících z individuálních plánů, pomoc při obnovení nebo upevnění kontaktu s rodinou a pomoc a podpora při dalších aktivitách podporujících sociální začleňování osob, včetně uplatňování zákonných nároků a pohledávek, doprovod.

Zásady poskytování sociální služby:

- Individuální přístup k uživateli
- Podpora samostatnosti uživatele
- Posilování sociálního začlenění
- Dodržování soukromí uživatele
- Zachování lidské důstojnosti a práva uživatele

V zařízení pomáhají řešit tyto oblasti potřeb (Oblastní charita Znojmo, @):

- **Základní stabilizace** (ubytování, hygiena, materiální pomoc, strava, základní informace)
- **Vzdělávání** (příprava na zařazení se na trh práce)
- **Pracovní uplatnění** (zařazení se a udržení se na trhu práce)

- **Základní doklady** (hospodaření s finančními prostředky, řešení dluhové problematiky, využití sociálních dávek, uplatnění práva na hmotné zabezpečení)
- **Posilování rodičovských kompetencí** (péče o děti, opatření pro zajištění zdraví a bezpečnosti dětí, opatření pro zajištění zdraví a bezpečnosti dětí)
- **Navazující bydlení** (hledání bydlení nebo ubytování, udržení bydlení)
- **Kontakt se společenským prostředím** (vytváření funkčních sociálních vazeb s rodinou, s vrstevníky a partnerských vztahů)
- **Zdraví a bezpečí** (základní zdravotní péče, řešení infekčních onemocnění)

Dle zákona č.108/2006 o sociálních službách se jedná o placenou sociální službu. Úhrada za poskytnutí sociální služby činí (Oblastní charita Znojmo, @):

Těhotná žena- 150 Kč/den

Matka/otec- 130 Kč/den

Dítě- 80 Kč/den

Tato služba je poskytována celoročně a nepřetržitě. Jedná se o službu sociální prevence poskytovanou na dobu nepřesahující 1 rok. Zřizovatelem Domova pro matky a otce s dětmi v tísni Znojmo je registrován v registru poskytovatelů sociálních služeb. Poskytovatelem této služby je Diecézní charita Brno, která je zastoupená organizační jednotkou – Oblastní charitou Znojmo (iregistr. MPSV, @).

5.4 PEST Analýza

PEST analýza je základním nástrojem analýzy makroprostředí a zkoumá politické a právní prostředí, ekonomické prostředí, sociokulturní prostředí a prostředí technologické (Machková a Machek, 2021).

5.4.1 Politické a právní prostředí

Politické a právní prostředí jsou velmi významnými faktory, které rozhodují o tom, zdali firma vstoupí na trh a jakou formu si zvolí. Stabilní prostředí motivuje investory a má pozitivní vliv na začleňování do procesu internacionalizace, zatímco nestabilní prostředí uvádí zemi do ekonomické izolace. Politické a právní prostředí zkoumá faktory jako politický systém, politická stabilita, právní úprava podnikání, postavení odborů ve

společnosti, členství dané země v regionálních integračních seskupeních a její politické vazby na další státy apod (Machková a Machek, 2021).

V rámci založení a provozování sociální služby jako azylového domu pro matky s dětmi je nutné dodržovat platné zákony a právní předpisy daného státu, v tomto případě dané vládou České republiky, ale i Evropskou unií, jejímž členem je Česká republika od roku 2004.

Pro přehlednost je zde uveden seznam planých zákonů a právních předpisů, kterými se musíme při založení a provozování azylového domu řídit.

Platné zákony

- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení
- Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi
- Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí
- Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění
- Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění
- Zákon č. 589/1992 Sb., o sociálním pojištění
- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce
- Zákon č.89/2012 Sb., občanský zákoník

Platné vyhlášky

- Vyhláška č.505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách
- Vyhláška č. 389/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi
- Vyhláška č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí

Pro provozování a financování azylového domu pro matky s dětmi je nutné, aby se kladla pozornost na dodržování všech podmínek stanovených ve výše uvedených zákonech a

platných vyhláškách a na žádné z nich se nezapomínalo. Rozsáhlé legislativní požadavky lze označit za jednu z bariér při zakládání azylového domu.

5.4.2 Ekonomické prostředí

Ekonomické faktory vycházejí z ekonomické situace země a hospodářské politiky státu. Řadí se sem makroekonomické faktory jako tempo růstu ekonomiky, nezaměstnanost, vývoj HDP, struktura příjmů a výdajů státního rozpočtu, inflace, fáze hospodářského cyklu apod (Srpková, Řehoř a kol., 2010, s.131).

Okres Znojmo se ekonomicky řadí mezi hospodářsky problémové regiony. Dle dat ČSÚ zde byla dlouhodobě zaznamenána vyšší nezaměstnanost, nižší zaměstnanost a nižší mzdy v rámci Jihomoravském kraji.

Ekonomické prostředí hraje zásadní roli na provozování a financování domova matky s dětmi. Též určuje i poptávku po službách azylového domu. Ekonomická situace ovlivňuje matkám s dětmi zabezpečování každodenních potřeb jako je bydlení, strava, výdaje na vzdělávání a zdravotní péči. Kromě těchto nezbytných potřeb zde hraje i roli zajištění volnočasových aktivit, které vedou děti k duševnímu, kulturnímu a sportovnímu rozvoji dětí (Matoušek, Kodymová a Koláčková, 2005).

Matky samoživitelky disponují prokazatelně mnohem nižšími příjmy než ženy, které žijí se svým partnerem. Pro matky s dětmi je též mnohem těžší získat zaměstnání z důvodu neatraktivnosti na trhu práce a čelí na trhu práce diskriminaci. Zaměstnavatelé je odmítají především z důvodů péče o děti a absence z práce z důvodů nemoci dětí. Ženy pocházející s etnických minorit čelí ještě větší diskriminaci na trhu práce a vydělávají méně a bývají zaměstnány na nižších pozicích než ženy pocházející z majoritní společnosti (Leon-Guerrero, 2016, s.248-250).

Samoživitelé a samoživitelky v poslední době trápí vysoká inflace, vysoké ceny bydlení a energií. Podle výzkumu společnosti PAQ Research pro projekt Českého rozhlasu *Život k nezaplacení* dávají samoživitelé a samoživitelky až 60 % příjmů na bydlení a potraviny, což je mezi zkoumanými typy domácnosti dle soužití nejvíce. Samoživitelky musí výrazně šetřit i na základních potřebách, vymáhat výživné po druhém rodiči a případně žádat o příspěvek na bydlení. Z průzkumu vyšlo, že i když rodiče samoživitelé pracují, musejí některé výdaje úplně vypouštět jako volnočasové aktivity pro děti. Rodiče samoživitelé se musejí mnohdy obracet o pomoc na neziskové organizace (Hesová, 2022).

5.4.3 Sociokulturní prostředí

Podle Srpové, Řehoře a kol. (2010, s.131) vycházejí sociokulturní faktory ze společnosti. Tvoří je struktura, sociální skladba obyvatelstva, ale také společenské a kulturní zvyky.

Sociokulturní prostředí matek s dětmi bývá často spojováno s marginalizovanými skupinami obyvatelstva, které mají nízký sociální status, nízkou úroveň vzdělání a nízké příjmy. V rodinách se mohou matky, ale i otcové s dětmi nacházet v životně složitých situacích (Zastrow, 2018 s.69-70):

- Finanční problémy
- Rozvod
- Závislost na alkoholu
- Nechtěné těhotenství
- Domácí násilí
- Závislost na drogách
- Zanedbávání péče

V sociokulturním prostředí hraje také velkou roli rodinný stav. Livingston (2018) uvádí, že i když je dobře známo, že jsou na tom rodiče žijící v manželství obvykle finančně lépe než nesezdaní rodiče, existují zde také rozdíly ve finančním blahobytu mezi nesezdanými rodiči. Nesezdané páry žijící ve společné domácnosti jsou mladší, méně vzdělaní a disponují nižšími příjmy než páry žijící v manželství. Snižující stabilita rodin souvisí i s nárůstem nesezdaných párů, jejichž vztah trvá obvykle kratší dobu než u párů sezdaných v manželství.

Podle Hamplové (2012) úmrtnost a fyzické i psychické zdraví souvisí s rodinným stavem a obvykle se vysvětluje pomocí dvou mechanismů – selekce a kauzality. Selekcce poukazuje na to, že ženatí muži a vdané ženy jsou v průměru šťastnější a zdravější, protože šťastnější a zdravější lidé mají vyšší šance vstoupit do manželství a zůstat v něm. Zatímco jedinci, kteří jsou nemocní, depresivní či ti, kteří jsou závislí na alkoholu nebo drogách, mají menší pravděpodobnost vstoupit do manželského svazku, ale i vyšší pravděpodobnost rozvodu. Vdané ženy častěji dochází na preventivní prohlídky a jsou v případě nemoci dříve diagnostikovány. V kauzální interpretaci vztahu mezi rodinným stavem a zdravím podporuje i zjištění, že přínos manželství roste s délkou vztahu.

5.4.4 Technologické prostředí

Technologické prostředí poskytuje údaje o technické vyspělosti země a o možnosti využívání jejího vědeckovýzkumného potenciálu. Stále více ovlivňuje marketingové strategie všech podnikajících firem a zároveň přispělo ke skutečné globalizaci. Pro analýzy tohoto prostředí se používají různé ukazatele např. finanční výše prostředků na výzkum a vývoj, počet mezinárodních patentů, počet vědeckých pracovníků, rozvoj IT start-upů a celková úroveň digitalizace ekonomiky (Machková, a Machek, 2021).

Domov pro matky s dětmi by měl být vybudován podle moderních stavebních postupů a z energeticky úsporných materiálů, které by snížily energetickou náročnost budovy a tím by došlo ke snížení konečné spotřeby energií. Budova by také měla využívat obnovitelných zdrojů, které by přispěly ke snížení nákladů za energie jako například vybudování fotovoltaických panelů na střeše. Domov by měl mít také bezbariérový přístup, především kvůli kočárkům.

Z hlediska technologického vybavení by budova měla být zabezpečena kamerovým systémem a také elektrickým otvíračem dveří. V případě více patrového domu je nezbytností výtah. Každá bytová buňka by měla obsahovat základní vybavení včetně nábytku, kuchyňské linky, vařiče a nádobí a nesmělo by se zapomenout na požární hlásič a detektor kouře v případě nehody. V budově by měla být nainstalována i Wi-Fi síť pro uživatele na osobní i jiné účely. Pracovníci domova by měli disponovat osobním počítačem a mobilem. V azylových domovech jsou též oddělené místnosti jako kuchyně či prádelna. Kuchyně by měla zahrnovat vestavné trouby, spotřebiče typu mixér, multifunkční robot a parní hrnec. V prádelně by se měly nacházet pračky, ale i sušičky kvůli vlhkosti ve vzduchu.

5.5 Porterův model pěti konkurenčních sil

Jedním ze způsobů, jak analyzovat svoje konkurenční prostředí a zároveň porozumět své pozici v daném odvětví, je použití Porterova modelu 5 konkurenčních sil. Model pěti konkurenčních sil byl vyvinut Michaelem E. Porterem v roce 1979 a zaměřuje se na pěti konkrétních faktorů, které určují, zda může být podnik ziskový ve vztahu k jiným podnikům v odvětví (Martin, 2023).

V Porterově modelu se nachází pěti konkurenčních sil (Martin, 2023):

- Stávající konkurenční prostředí na trhu
- Vyjednávací síla dodavatelů

- Vyjednávací síla zákazníků
- Hrozba vstupu nových konkurentů
- Hrozba substitutů

V článku *Harvard Business Review* Porter říká, že pochopení konkurenčních sil a jejich základních příčin odhaluje kořeny současné ziskovosti v odvětví a zároveň poskytuje rámec pro předvídání a ovlivňování konkurence v průběhu času (Martin, 2023).

5.5.1 Stávající konkurenční prostředí na trhu

V současné době nelze hovořit o konkurenčním prostředí na trhu, jelikož v azylových domech je naplněná kapacita a noví zájemci musí čekat i čtvrt roku. V důsledku vysoké inflace a příchodu uprchlíků z Ukrajiny se situace ještě zhoršila. Podle Dany Pavlouskové, ředitelky Klubu svobodných matek, je nyní téměř nemožné sehnat bydlení v relativně krátké době. V této době se se provozovatelé azylových domů shodují, že zatímco poptávka roste, zařazovat lidi do následného typu bydlení je čím dál složitější. Tudíž se prodlužuje i doba, kterou matky s dětmi v zařízení stráví (Novotná, 2022).

V okrese Znojmo je situace obdobná jako ve zbytku republiky. Podle Drahoslavy Adamové, vedoucí služby v Domově pro matky a otce v tísni Znojmo, je situace kritická a mnohdy musí nové žadatelky odmítat a žadatelky musí čekat i několik týdnů.

5.5.2 Vyjednávací síla dodavatelů

V rámci vyjednávací síly dodavatelů lze využít skutečnosti, že jako nezisková organizace pomáhající matkám či otcům s dětmi může využít sponzorství se společností Hornbach na nákupu materiálu a s dodavatelem energií jako je Skupina ČEZ a vyjednat si výhodnou cenu. Sponzorství lze také uplatnit pro koupi nábytku do domova od firmy IKEA a potřeby do jednotlivých bytových buněk by se daly sjednat se společností KIK a Pepco, které spolupracují s veřejně prospěšnými organizacemi. Elektronické spotřebiče lze nakoupit u společnosti Datart či Alza, které se již dříve rozhodly pomoci neziskovým organizacím. V neposlední řadě by se nemělo zapomenout na vysokorychlostní internet, Wi-Fi síť pro uživatele domova a výhodný tarif volání pro pracovníky v tomto zařízení, který by zajistila za sjednané ceny společnost Vodafone.

5.5.3 Vyjednávací síla zákazníků

Azylové domy pro matky s dětmi poskytují ubytování, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stavy a pomoc při uplatňování práv. V zásadách poskytování sociální služby se zpravidla lze setkat s aspekty jako individuální přístup k uživateli, podpora samostatnosti a odpovědnosti uživatele, respekt k důstojnosti a práva uživatele apod. Pracovníci azylového domova by vytvářet rodinné a přátelské prostředí, ve kterém se uživatelé domova cítí příjemně a v bezpečí. Klienti domova získají zde nové poznatky, zkušenosti, které by měly rozvíjet i po odchodu ze zařízení.

Uživatelé azylového domova mají své práva a povinnosti. Také musí dodržovat Domovní řád a vnitřní pravidla Domova. Nedodržování ustanovení Domovního řádu a vnitřních pravidel Domova je důvodem k ukončení poskytování sociální služby. V případě nespokojenosti lze podat stížnost. Stěžovat si lze na cokoliv, co se týká kvality nebo způsobu poskytování sociální služby nebo chování zaměstnanci. Stížnost může být podána ústní, písemnou nebo telefonickou formou. Nespokojený uživatel se lze obrátit na vedoucí Domova nebo podat stížnost k řediteli Oblastní charity.

Vyjednávací síla uživatelů azylového domova je nízká, jelikož poptávka výrazně převyšuje nabídku a situace se spíše zhoršuje se současnou inflací a energetickou krizí.

5.5.4 Hrozba vstupu nových konkurentů

Zřizovatelé azylových domů pro matky s dětmi bývají neziskové organizace, z toho nejvíce z nich spadá pod církevní a ostatními zřizovateli jsou obce a kraje. Podle údajů ČSÚ se počet azylových domovů téměř nezměnil, ale zvýšila se kapacita lůžek v azylových domovech. V roce 2012 bylo v České republice 214 azylových domovů s kapacitou 6 534 lůžek a v roce 2021 celkově 213 azylových domovů s kapacitou 7 204 lůžek.

Tabulka č.11 Zřizovatelé azylových domovů

celkem	krajské	obecní	Nestátní neziskové organizace		ostatní
			celkem	Z toho církevní	
213	8	44	141	82	20

Zdroj: ČSÚ (vlastní zpracování)

V případě založení azylového domova pro matky s dětmi se musí počítat s bariérami na straně legislativy, finančních prostředků nutných nejen k založení, ale i provozování domova a zajištění nových pracovníků domova. V okrese Znojmo fungují dva azylové domy pro matky s dětmi od roku 2007 (iregistr. MPSV, @). Od té doby nevznikl žádný nový azylový dům pro matky s dětmi a zatím není nikde k dohledání plán či informace o zřízení nového domova na území okresu. Nové zařízení by přitom pomohlo ke zvládnutí přetíženosti stávajících azylových domů a spíše by se jednalo o příležitost než hrozbu.

5.5.5 Hrozba substitutů

Azylové domy pro matky s dětmi spadají do služeb sociální prevence. Jedná se o službu, která je poskytována sociálně slabším, kteří se ocitli v tísní. Zřizovatelé této služby jsou většinou neziskové organizace. V současnosti neexistují jiné substituty azylových domů pro matky s dětmi.

5.6 SWOT Analýza

SWOT analýza je plánovací proces, který pomáhá firmám překonávat výzvy a určit, která vodítka je třeba sledovat. SWOT analýza pomáhá identifikovat silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. Primárním cílem SWOT analýzy je pomoci organizacím získat plné povědomí o všech faktorech, které se podílejí na přijímání obchodních rozhodnutí. Albert Humphrey ze Standfordského výzkumného institutu vytvořil tuto metodu v 60. letech minulého století během studie provedené s cílem, proč podnikové plánování soustavně selhávalo. Od doby svého vzniku se stala SWOT analýza jedním z nejužitečnějších nástrojů pro majitele firem k zahájení a rozvoji jejich společností (Schooley, 2023).

SWOT analýza sestává z původně dvou analýz, a to analýzy SW a analýzy OT. Nejprve se doporučuje začít analýzou OT – příležitostí a hrozeb, které pocházejí z vnějšího prostředí firmy, a to jak (Jakubíková, 2013):

- **makroprostředí** (obsahuje faktory politicko-právní, ekonomické, sociálně – kulturní, technologické)
- **mikroprostředí** (zákazníci, dodavatelé, odběratelé, konkurence, veřejnost)

Po provedení důkladné analýzy OT, následuje analýza SW, která se zabývá vnitřním prostředím firmy jako cíle, systémy, procedury, materiální prostředí, organizační struktura apod (Jakubíková, 2013).

Nejprve musíme provést OT analýzu, kde se vyhodnocují příležitosti a hrozby. Analýzu SW, silný a slabých stránek nelze ještě vyhodnotit, jelikož projekt azylového domu pro matky s dětmi není v současné době zrealizován.

Tabulka č. 12.: *OT analýza projektu nového azylového domu pro matky s dětmi*

O – Opportunities (příležitosti)	T – Threats (hrozby)
Zájem matek s dětmi o služby azylového domova	Rozsáhlé legislativní požadavky na založení domova pro matky s dětmi
Zapojení do sítě sociálních služeb Jihomoravského kraje	Vysoké výdaje na vybavení azylového domova
Neexistující substitut	Nepříznivá ekonomická
Nízká konkurence	Nedostatek personálu
Vyjednávání se sponzory	Nedostatek následného bydlení pro matky s dětmi
Získání dotací	Zvýšené náklady na provozování domova

Zdroje: autor práce (vlastní zpracování)

Příležitosti

Založení a provozování azylového domova pro matky s dětmi by přineslo velkou příležitost pro žadatele o sociální službu. V ORP Znojmo je podle agentury Augur s.r.o. druhá největší normativní potřebnost azylového domova pro matky s dětmi. V okrese se nacházejí 2 azylové domy pro matky s dětmi a jejich kapacita rozhodně není dostačující. Nelze tedy hovořit, že nový azylový dům pro matky s dětmi by zvýšil konkurenční prostředí. Naopak by přinesl nová místa pro čekající zájemce a ulehčil by situaci přetíženým azylovým domům v okrese. Nový azylový domov by měl velkou šanci získat dotace z EU či ze státního rozpočtu. Bylo by též zapotřebí oslovit velké firmy, které podporují neziskové organizace a požádat je o partnerství a vyjednat u nich výhodné nabídky na koupi vybavení do domova, sjednat výhodnou nabídku dodávek energií a získat od nich dary.

Hrozby

V současnosti se nacházíme v tíživé ekonomické situaci a trápí nás vysoká inflace, zvýšené ceny bydlení a energií, které mají největší dopad samozřejmě na matky samoživitelky. Jelikož se jedná o přechodné bydlení maximálně na rok, je nutné též zajistit následné bydlení

pro uživatele domova. Ceny nájmu a energií výrazně rostou a pro mnohé matky samoživitelky je nedostupné. Matky samoživitelky mají možnost zažádat si o sociální bydlení, kterého je ovšem též nedostatek. Za velkou bariéru lze označit rozsáhlou legislativu, která klade velké požadavky na založení a provozování azylového domova pro matky s dětmi. Chod domova by mohl ohrozit i nedostatek kvalifikovaného personálu, a to z důvodu především nižších mezd a pracovní době, jelikož pracovní doba v domově činí 12 h a střídají se na denních a nočních směnách ve všech dnech v roce. Domov potřebuje též údržbáře a zařídit návštěvy specializovaných sociálních pracovníků a psychologů, které mají většinou naplněnou kapacitu klientů.

6 ZHODNOCENÍ ANALYTICKÉ ČÁSTI

Analytická část diplomové práce vyhodnocuje okolní prostředí nově vznikající neziskové organizace. První část analytické části se zaměřuje na analýzu potřebnosti sociálních služeb v Jihomoravském kraji a též v okrese Znojmo. Analýza potřebnosti sociálních služeb byla vytvořena společností AUGUR, Consulting, s.r.o. pro Jihomoravský kraj a své ORP v rámci kraje. Zaměřuje se na demografickou analýzu a socioekonomické aspekty, síť sociálních služeb, artikulované i institucionalizované potřeby sociálních služeb. Demografická analýza zahrnuje informace o počtu obyvatel, počtu narozených, z toho i počtu narozených mimo manželství a migraci. Údaje pro demografickou analýzu byly vzaty z Českého statistického úřadu pro aktuálnější údaje o obyvatelstvu, které analýza potřebnosti sociálních služeb neobsahovala. Socioekonomické aspekty již byly využity z této analýzy a poskytly informace ohledně zaměstnanosti, sociálních dávkách. V rámci této analýzy bylo možné srovnat data jednotlivých ORP v rámci kraje. Artikulované potřeby sociálních služeb byly realizovány pomocí dotazníkového šetření a zjišťovaly se odpovědi na otázky ohledně hledání pomoci v případě tísně, péče o zdravotně postižené či péče o starší občany. Institucionálně deklarované potřeby byly vyplněny Odbory sociálních věcí v jednotlivých ORP a identifikovaly neuspokojené potřeby jednotlivých sociálních skupin obyvatelstva.

Následující část se zabývá analýzou azylových domů v Jihomoravském kraji a v okrese Znojmo. Tato analýza obsahuje také informace o Domově pro matky a otce v tísní Znojmo a Azylové bydlení pro matky s dětmi Moravský Krumlov.

Třetí část se zabývá PEST analýzou, která slouží ke strategické analýze makroprostředí a pomocí této analýzy identifikujeme politické a právní, ekonomické, sociokulturní a technologické prostředí. Porterův model pěti konkurenčních sil vyhodnocuje konkurenční prostředí pomocí faktorů, které mohou odhalit základy ziskovosti konkurentů a představit strategie, díky kterým lze předvídat a ovlivňovat konkurenci v průběžném čase. Poslední část je věnována SWOT analýze, která nám identifikuje pomocí OT analýzy možné příležitosti a hrozby.

7 PROJEKT ZALOŽENÍ DOMOVA PRO MATKY S DĚTMI

Cílem této kapitoly je navrhnout projektové řešení na založení domova pro matky s dětmi a jeho následné financování. Domov pro matky s dětmi se bude nacházet na Znojemsku a zabezpečí ubytování pro těhotné matky, matky a otce s dětmi.

7.1 Zakládací listina ústavu

Pro účely plánovaného domova pro matky s dětmi na Znojemsku bude sepsána a notářsky ověřena zakládací listina v souladu s § 406 občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. Vlastníkem ústavu je obec Znojmo. Je to z důvodu získání dotace IROP 38- *Sociální bydlení* a bankovního úvěru, kdy je obec schopna i ručit za své závazky.

ZAKLÁDACÍ LISTINA ÚSTAVU

I. Zakladatel ústavu

Zakladatelem ústavu je Bc. Jiří Mucha, nar. 14.03.1997, trvalý pobyt XXX. Pokud není možné rozhodování zakladatele, práva vůči ústavu nabývá Alexandr Tošenovský, nar. 15.08.1978, trvalý pobyt XXX, která byla určena zakladatelským právním jednáním v rozsahu jím uvedeném.

II. Název ústavu a jeho sídlo

Název ústavu: Solidarita – domov pro matky s dětmi v tísni

Sídlo: Znojmo

III. Doba trvání ústavu

Ústav se zakládá na dobu neurčitou.

IV. Účel a předmět činnosti ústavu

Účelem je poskytování přechodného ubytování ženám, matkám a jejich dětem, které nemají možnost jiného bydlení. Hlavními předměty činnosti jsou:

- Poskytnutí ubytování po dobu zpravidla nepřevyšující 1 rok
- Poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy
- Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí

V. Vklady a zdroje financování ústavu

Výše vkladu není stanovena zákonem. Peněžitý vklad ve výši 500 000,- (slovy pět set tisíc korun českých) vloží zakladatel ústavu na účet Komerční banky, a.s. na pobočce ve Znojmě na náměstí Svobody 210/18.

Prostředky pro realizaci svého účelu a zajištění své činnosti bude ústav získávat především z následujících zdrojů:

- Úhrady od uživatelů
- Dary právnických a fyzických osob věnované ústavu
- Dotace, veřejné sbírky a dobročinné akce.

VI. Orgány ústavu

Orgány ústavu jsou ředitel a správní rada.

VII. Ředitel ústavu

Ředitel je statutárním orgánem ústavu. Ředitele jmenuje a odvolává správní rada. Funkční období ředitele je 5 let a je možné jej opakovaně zvolit. Svou funkcí vykonává ve smluvním poměru k ústavu, o konkrétní formě smluvního poměru rozhoduje správní rada. Ředitel jedná jménem ústavu a odpovídá za činnost ústavu ve smyslu naplnění jejího účelu, obstarává řízení a financování ústavu a vykonává usnesení správní rady.

Ředitel ústavu nesmí být členem správní ani dozorčí rady. V případě, že ředitel nesplní své povinnosti, bude z funkce odvolán správní radou.

VIII. Správní rada

Správní rada se skládá se 3 členů, které jmenuje i odvolává zakladatel ústavu. Ředitel nesmí být členem správní rady. Funkční období člena správní rady je 5 let a je možné jej zvolit opakovaně. Správní rada rozhoduje schvaluje rozpočet, řádnou a mimořádnou účetní závěrku a výroční zprávu ústavu. Správní rada též rozhoduje o zahájení jiné vedlejší činnosti a o změně sídla.

Členy správní rady jsou:

- Alexandr Tošenovský, nar. 15.8.1978, trvalý pobyt XXX
- Marcela Rojíčková, nar. 26.10. 1987, trvalý pobyt XXX

- Štěpánka Fialová, nar. 10.2. 1992, trvalý pobyt XXX.

IX. Statut ústavu

Správní rada vydá statut ústavu a upraví v něm vnitřní organizaci ústavu a podrobnosti o jeho činnosti. Učiní tak do 6 měsíců ode dne vzniku ústavu. Ústav statut uveřejní uložení do sbírky listin. Každý může ve veřejném rejstříku do statutu nahlížet a pořizovat si z něj výpisy, opisy nebo kopie.

X. Hospodaření ústavu

Ústav hospodaří v souladu s příslušnými právními předpisy. Zdrojem jeho příjmů jsou zejména dotace, subvence, granty, dary a výnosy z vlastní činnosti vykonané v souladu se zákonem a účelem ústavu.

XI. Účetnictví a výroční zpráva

Ústav účtuje odděleně o nákladech a výnosech spojených s hlavním předmětem činnosti spojené s vedlejší činností ústavu a náklady a výnosy spojené se správou ústavu. Ústav vydává výroční zprávu, která obsahuje kromě náležitostí stanovených právními předpisy upravujícími účetnictví další významné údaje o činnosti a hospodaření ústavu včetně výše plnění poskytnutým členům orgánů ústavu, a o případných změnách zakladatelského právního jednání nebo změnách členství v orgánech ústavu. Ústav uveřejní výroční zprávu uložení do sbírky listin rejstříkového soudu nejpozději do 6 měsíců po skončení účetního období.

XII. Zrušení a likvidace ústavu

O případném zrušení či přeměně ústavu rozhoduje zakladatel. Ústav zaniká vymazáním z veřejného rejstříku, kterému vždy předchází jeho zrušení s likvidací anebo bez ní. Likvidace není vyžadována v případech, kdy se jedná o zrušení ústavu sloučením, splynutím či rozdělením.

Kromě případů, které vyplývají ze zákona, se ústav zrušuje:

- Dnem, na kterém se usnesla správní rada
- Sloučením s jiným ústavem nebo rozdělením na dva či více ústavů
- Prohlášením konkurzu anebo zamítnutím návrhu na prohlášení konkurzu z důvodu nedostatku majetku.

Správní rada jmenuje bez zbytečného odkladu likvidátora, neplní-li povinnost, jmenuje likvidátora příslušný orgán. Dnem zápisu likvidace a likvidátora do příslušného rejstříku veškeré pravomoci orgánů ústavu přechází na jmenovaného likvidátora. Likvidační zůstatek bude v celkové výši použit pro veřejně prospěšné účely.

XIII. Závěrečná ustanovení

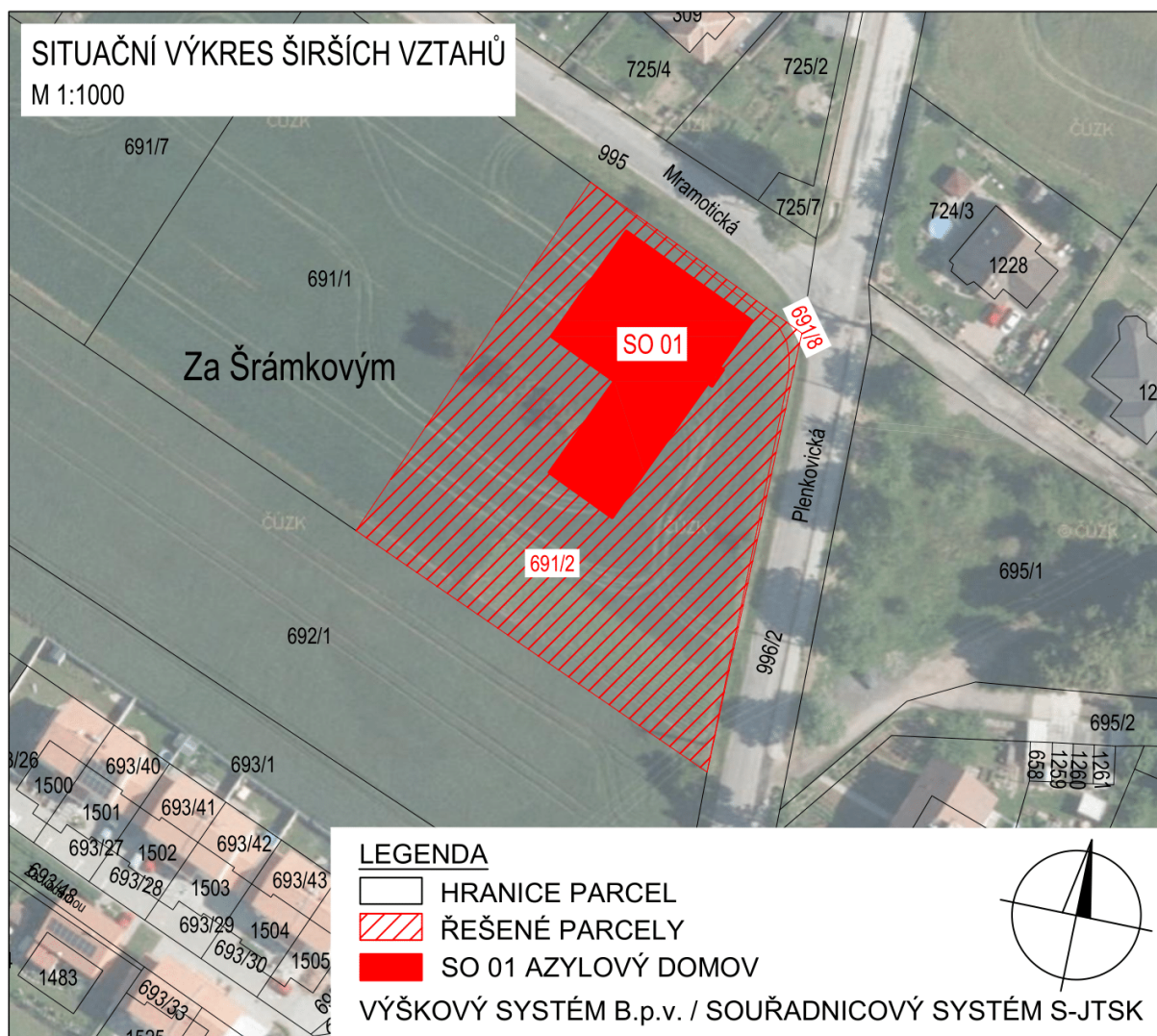
Zakladatel ústavu rozhoduje o jakýchkoliv změnách této zakládací listiny. Zakládací listina nabude platnosti dnem podpisu notářského zápisu a účinnosti nabude dnem zápisu založeného ústavu do veřejného rejstříku u Krajského soudu v Brně. Veškeré právní vztahy se řídí obecně závaznými předpisy právního řádu ČR. Sepsáním notářského zápisu zakladatelské listiny může být ústav založen. Zápisem do veřejného rejstříku vedeného Krajským úřadem v Brně dojde k samotnému vzniku ústavu.

7.2 Popis území stavby a stavebního řešení

Navrhovaný objekt azylového domova je situován ve městě Znojmě, v místní části Znojmo–Přímětice, při okraji zastavěného území v blízkosti křižovatky ulic Plenkovická a Mramotická. Vlastní objekt je umístěn na parcele č. 691/2, k. ú. Přímětice, o výměře 3392 m². Plocha se mírně svažuje směrem k jihu. Zpřístupnění objektu bude řešeno přes přilehlou parcelu č. 691/8, k. ú. Přímětice, s výměrou 56 m². Obě parcely jsou v současnosti evidovány jako orná půda a tímto způsobem jsou i využívány. Pozemky nejsou oploceny. Podle aktuálního znění Územního plánu Znojmo spadá pozemek parc. č. 691/2 do plochy B/d1 – plochy bydlení. Za účelem výstavby azylového domova by tedy bylo nutné provést změnu územního plánu a parcelu převést do ploch veřejné vybavenosti. Parcela č. 691/8 je vedena jako plocha veřejných prostranství – návrh a umožňuje tedy realizaci přístupových komunikací (Územně plánovací dokumentace ORP Znojmo, @). Okolní zástavbu tvoří rodinné domy.

Objekt azylového domova je navržen jako dvoupodlažní novostavba bez podsklepení, zastřešená plochou střechou. Budova je založena na základových pasech. Vzhledem ke konfiguraci terénu budou pro urovnání stavební pláň nutné terénní úpravy. Konstruktivní systém budovy je stěnový se zděnými nadzemními podlažními. Stropní konstrukci tvoří předpjaté stropní panely Spiroll a vnitřní schodiště včetně mezipodesty je monolitické železobetonové (Krátký, 2023).

Obr.č.1: Území stavby azylového domu

Zdroj: ČÚZK (vypracoval Jindřich Krátký)

Hlavní vchod do objektu se nachází na jihovýchodní straně budovy, z ulice Plenkovičká. Před budovou je navržena plocha pro třináct automobilových stání včetně jednoho bezbariérového a plocha pro kontejnery na odpad. Objekt je přístupný také bočním vstupem na jihozápadní straně budovy. Z obou přilehlých ulic budou vybudovány přístupové chodníky pro pěší. Objekt bude oplocen a v okolí bude provedeno travní osetí a sadová výsadba.

V přízemí objektu je navržena přijímací místnost pro klienty a pro konzultace se sociálními pracovníky, administrativní prostory, společenská místnost s dětskou hernou, velká společná kuchyň, skladovací prostory a prostory pro technické, provozní a sociální zázemí. Z přízemí je zajištěn přístup na dvůr s rozlehlou zahradou a venkovním hřištěm.

V nadzemním podlaží je umístěno osm pokojů pro ubytování klientů domova a místnost pro setkávání s návštěvníky. Pokoje jsou tvořeny předsíní s úložnými a šatními prostory o ploše 10,59 m², koupelnou o ploše 5,50 m² a ložnicí s kuchyňkou o ploše 24,60 m². Pokoje jsou koncipovány jako třílůžkové a nachází se v nich jedna samostatná postel a jedna palanda. Celková kapacita domova je tedy dvacet čtyři souběžně ubytovaných klientů. Celková užitná plocha pokoje činí 40,69 m². Pět pokojů je orientováno směrem do dvora a mají přístup na velkou společnou terasu. Tři pokoje s výhledem na Mramotickou ulici disponují přístupem na soukromý balkon (Krátký, 2023).

Hlavní i boční vstup a veškeré společné a obytné prostory mají zajištěnu bezbariérovost. V objektu se nachází osobní výtah.

Stavba bude napojena na stávající dopravní a technickou infrastrukturu města Znojma. Zahájení stavby bude předcházet vybudování nových přípojek na inženýrské sítě, konkrétně elektro přípojky a plynovodní přípojky z ulice Mramotická, kanalizační přípojky z ulice Plenkovická a vodovodní přípojky z vodovodního řádu vedoucího přes pozemek stavby. Dešťové odpadní vody budou převážně zasakovány přímo na pozemku. Vody ze střešních svodů budou vedeny do retenční nádrže s přepadem do jednotné kanalizace (Krátký, 2023).

Popis území stavby a stavebního řešení mohl vzniknout jen díky spolupráci se studentem navazujícího magisterského studia stavební fakulty, Bc. Jindřicha Krátkého.

7.3 Materiálně technický standard pro preventivní pobytové služby

Materiálně technický standard (MTS) je obecně platný postup, který je vypracovaný a doporučený MPSV a odboru sociálních služeb pro poskytovatele sociálních služeb a jejich zřizovatele. Tento doporučený postup se vztahuje na pobytová sociální zařízení. Rozdělují se na pobytové služby sociální péče a sociální prevence. Pro jednotlivý druh sociálního zařízení existuje samostatný standard. Azylové domy pro matky s dětmi se řídí materiálně technickým standardem pro preventivní služby, který byl vydán v roce 2015 (MPSV @ 2015).

Nově registrované služby musí splňovat podmínky MTS. Stávající služby s registrací, pokud nejsou v souladu s MTS, předloží registrujícímu orgánu plán, jakým chce tento MTS naplnit, včetně časové osy. Do 20 let od nabytí účinnosti musí všechny registrované služby naplňovat MTS. V opačném případě přicházejí o registraci.

Materiálně technický standard popisuje nemovitost, movité věci (materiální vybavení, pomůcky) a technicko – provozní vlastnosti. Zabývá se základní činností, tj. kvalitou bydlení klientů. Je zaměřen na klienta a řeší to, co se jeho přímo týká, ale neřeší jiné požadavky na poskytovatele nebo na personál. MTS je minimální standard, vše ostatní lze považovat za nadstandard a optimum není definováno (MPSV @ 2015).

Materiálně technický standard lze označit jako (MPSV @ 2015):

- **Registrační podmínka** – nastavení limitů pro nově registrované služby, nebo při změně registrace
- **Obsah minimální úhrady** – co dostane klient od poskytovatele za současných 200 Kč denně za ubytování, vydaných ze svého příjmu – maximální úhradu danou vyhláškou č.505/2006 Sb., v platném znění
- **Uznatelný dotační náklad** – náklady ubytování MTS – podle vykazovaných dotací a doplatků zřizovatelů

Parametry MTS:

- Kapacita
- Budova
- Vybavení (movité věci)
- Technicko – provozní vlastnosti

7.3.1 Kapacita

Hodnotí se celkový počet klientů v dané lokalitě a v blízkosti okolí služby a počet klientů/lůžek na pokoji. Za úhradu podle právního předpisu dostane klient maximálně 2lůžkový pokoj, tzn. 12lůžkový pokoj. Nově registrované preventivní služby nesmějí mít více než 2 lůžka na pokoji. Výjimku tvoří azylové domy, u kterých je možné poskytování sociálních služeb ve více než dvoulůžkovém pokoji, avšak pouze v případě, že spolubydlíci jsou v přímé rodinné vazbě. V případě rodin nebo matek s dětmi, může být počet klientů v pokojích azylových domů vyšší dle počtu dětí (MPSV @ 2015).

7.3.2 Budova (nemovitost)

Nemovitost by měla splňovat kritéria vhodnosti prostoru pro cílovou skupinu. V tomto případě se jedná o souhlas s užíváním či změna užívání stavby podle zákona č. 183/2006

Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) a jeho prováděcích právních předpisů Stavební úřad vydá souhlas s užíváním stavby na základě závěrečné kontrolní prohlídky, kde přezkoumá stavbu dle § 122 odst. 3, stavebního zákona (MPSV @ 2015).

Souvisejícími předpisy jsou například:

- zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně,
- zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví (§ 15 - § 18),
- vyhláška č. 389/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.

Poskytovatel musí též vytvořit podmínky pro možnost využití ostatních veřejných služeb a dostupnost služby i pro běžný společenský kontakt. Proto je důležitá poloha sociálního zařízení, která by se měla nacházet na místě, kde jsou základní služby typu obchod s potravinami a neméně významná je i přístupnost veřejné dopravy.

Budova by též měla být bezbariérová, jelikož v azylovém domově pro matky s dětmi pobývají těhotné ženy či matky s kojenci či batolaty. Bezbariérovost se řídí dle vyhlášky č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové používání staveb (MPSV @ 2015).

Dalším důležitým parametrem je velikost pokojů. Pro preventivní pobytové služby musí dodržovat určitá kritéria (MPSV @ 2015):

- **jednolůžkový pokoj** by měl mít minimálně 8 m² – doporučuje se 12 m² a pro těžce pohybově postižené osoby min. 12 m² – doporučuje se 14 m²
- **dvoulůžkový pokoj** by měl mít minimálně 14 m² – doporučuje se 20 m², pro těžce pohybově postižené osoby min. 18 m² – doporučuje se 22 m²

Pouze v případě azylových domů může být na pokoji vyšší počet osob, na každou další osobu 6 m².

7.3.3 Vybavení (movité věci) na 1 klienta

Vybavení pro klienta v pobytové preventivní službě by mělo zahrnovat:

- Pokoj
- Koupelna
- Hygienické potřeby

- Prádelna
- Společná kuchyně
- Elektronické přístroje
- Přístup ke zdrojům informací
- Společné prostory

Pokoj

Vybavení umožňující sedět, ležet a ukládat si věci denní potřeby a vykonávat aktivity u stolu (jíst, psát, číst) vzhledem ke schopnostem a možnostem uživatele. V pokoji by se měla nacházet:

- Postel – matrace odpovídající kvality, přikrývka, polštář a pro osoby se zdravotním postižením polohovací, zdvihací, elektricky či manuálně výškově nastavitelná, s kolečky a brzdou.
- Stůl – jídelní stůl, konferenční stolek, nebo stolek k lůžku, lampička, noční stolek na přání klienta
- Židle k jídelnímu stolu
- Komoda se šuplíky
- Skříň na ošacení a další osobní věci v pokoji

Pokoj je též vybaven kuchyňskou linkou, varnou deskou, varnou konvicí, nádobím a utěrkami (MPSV @ 2015).

Koupelna

Koupelna musí být v pokoji uživatele a musí být uzamykatelná zevnitř tzv. koupelnovým zámekem a zvenku by měl být systém pohotovostního odemykání v případě nezbytné nutnosti. Podlaha v koupelně musí mít protiskluzový povrch. Toaleta je buď součástí koupelny, nebo v samostatné místnosti. Pro pobytové preventivní služby lze využít variant společné koupelny pro dva pokoje, která se ovšem nedoporučuje pro azylové domovy pro matky s dětmi (MPSV @ 2015).

Hygienické potřeby

Sociální zařízení musí být vybaveno zařizovacími předměty pro uložení hygienických potřeb. Hygienické potřeby si obstarává a hradí uživatel.

Prádelna

Prádelna slouží k praní a sušení prádla pro uživatele sociální služby. Využití prádelny uživatelem umožní pracovník v sociálních službách, který toto zaznamenává v osobní složce uživatele. Při dlouhodobém nepříznivém počasí, kdy není možné prádlo sušit venku, mohou uživatelé využívat sušičky. Pračka může být i součástí domácnosti a v takovém případě ji mohou využívat jen její obyvatelé (MPSV @ 2015).

Společná kuchyně

Společná kuchyně slouží uživatelům k přípravě jídel, které nelze připravit v bytové jednotce. Vybavení kuchyně zahrnuje jak velké vestavené spotřebiče jako trouba, mikrovlnná trouba, sporák, myčka nádobí, tak malé spotřebiče typu mixéry a šlehače, kuchyňské roboty a sekáčky potravin. V kuchyni lze použít hrnce, talíře a hrnky. Využití kuchyně klientem umožní sociální pracovník předáním příslušného klíče od místnosti.

Elektronické přístroje

Uživatelé mohou mít další běžné elektronické přístroje jako například rádia, notebooky, fény apod. Ty mají ve svém vlastnictví a uschovávají si je ve svém pokoji. Měsíčně platí poskytovateli náklady na odebranou energii a revizní náklady těchto přístrojů.

Přístup ke zdrojům informací

V sociálních pobytových zařízeních by měl být dostupný telefon, televize a počítač s přístupem na internet.

Telefon

Klientům je zajištěn přístup k telefonnímu přístupu. Přístup je přizpůsoben podle okruhu osob a aktuálních potřeb klientů, kterým je služba poskytována. Pokud je přístup časově omezen, musí být o tom klienti seznámeni (MPSV @ 2015).

Televize

Poskytovatel musí zajistit minimálně jednu televizi do společenské místnosti. Pokud má klient vlastní televizi v pokoji, platí poskytovateli měsíční náklady na odebranou energii a revizní náklady přístroje (MPSV @ 2015).

PC – internet

Klienti mají minimálně 1 přístupný počítač s připojením k internetu a k volnému využívání mají wifi síť, čímž je možnost internetu na pokojích. Klienti mohou využívat své osobní

počítače a notebooky na pokojích a v takovém případě musí mít platnou revizi a poskytovatel účtuje náklady za odebranou energii dle parametrů konkrétních přístrojů (MPSV @ 2015).

Společné prostory

Místnost pro společné setkávání musí splňovat obecné technické a hygienické normy. Společenská místnost je k dispozici uživatelům a určena též pro přednášky a vzdělávací akce zaměstnanců.

Úklid

Požadavky na úklid v zařízeních sociální péče jsou definovány v § 10 odst. 1 vyhlášky č. 306/2012 Sb. a musí být prováděny denně na vlhko a v případě potřeby i častěji. Může řešit i klient. V azylovém domě pro matky s dětmi provádějí úklid společných prostor uživatelé, dle týdenního rozpisu služeb. Do úklidu společných prostor patří chodby, společná kuchyně, společenská místnost, prádelna, herna a kočárkárna.

Kouření

Ve všech prostorách, kde je povoleno kouřit musí být umístěny popelníky, instalovány textilní záclony, závěsy a čalouněné materiály vyhovující z hlediska zápalnosti. Kouření je však většinou v zařízeních sociální prevence zakázáno a kouření bývá povoleno na zahradě pobytového zařízení (MPSV @ 2015).

V azylových domech pro matky s dětmi se doporučuje vybudovat herna a kočárkárna. Toto vybavení však nespadá do materiálně-technického standardu.

7.3.4 Technicko – provozní vlastnosti

Do technicko – provozních vlastnosti se zařazuje:

- Teplota
- Voda
- Odběr elektřiny klientem

Teplota

V sociálních pobytových zařízeních se doporučuje minimální teplota v pokoji v teplém období 24 °C a v chladném 22°C. Podle vyhlášky musí být v teplém období minimální teplota 22 °C a v chladném 20°C. Za chladný se považuje den, kdy nejnižší teplota

venkovního vzduchu dosáhla hodnoty nižší než 15 °C a za tepla, kdy teplota je vyšší než 30°C.

Doporučení pro teploty upravuje vyhláška č.6/2003 Sb., kterou se stanoví hygienické limity chemických, fyzikálních a biologických ukazatelů pro vnitřní prostředí pobytových místností některých staveb (MPSV @ 2015).

Voda

Klienti mají možnost přístupu k pitné vodě a provedení osobní hygieny kdykoliv a stálého využívání teplé a studené vody bez omezení (MPSV @ 2015).

Odběr elektřiny klientem

K dispozici má mít uživatel odběr minimálně z 1 elektrické zásuvky. Možnosti odběru pro vlastní elektrické spotřebiče v jednotlivých službách je nutné řešit vnitřními pravidly poskytovatele (MPSV @ 2015).

technické normy:

ČSN 33 1600: 2009 Revize a kontroly elektrických spotřebičů během používání

ČSN 73 0802: 2009 Požární bezpečnost staveb – nevýrobní objekty

ČSN 73 0818: 1997 Požární bezpečnost staveb – obsazení objektů osobami

ČSN 73 4301: 2004 Obytné budovy

7.4 Personální standard v pobytových sociálních službách

Cílem je stanovit minimální počet personálního zabezpečení pro provozuschopnost a bezpečnost v sociální službě. V současné době je personální zajištění určeno v rámci standardu kvality č.9, který je přílohou č. 2 vyhlášky č.505/2006 Sb. Minimální personální zabezpečení musí být nastaveno nezávisle na změnách jako příchodu a odchodu uživatelů (MPSV, @).

Personální standard rozlišuje pobytové služby:

- 24hodinová fyzická přítomnost pracovníka
- Bez 24hodinové fyzické přítomnosti pracovníka

U 24hodinové fyzické přítomnosti pracovníka je nutné rozdělení směn na den a noc -16 hodin den + 8 hodin noc – snížení počtu pracovníků na noc, ale stanovení nepodkročitelného, aby byla péče v noci zajištěna.

Definování nároků na personál by mělo navazovat na:

- Stanovení kapacity zařízení
- Identifikaci potřeb cílové skupiny uživatelů
- Identifikaci specifických potřeb jednotlivých uživatelů

Za účelem výběru a přijímání nových pracovníků má zařízení vypracovaný personální plán, ze kterého je zřejmé současné a plánované personální zajištění služeb. Vedení má systém, podle kterého získává informace o potřebě změn v personálním zajištění služeb od pracovníků, kteří se věnují přímé práci s uživateli služeb. V zařízení funguje systém zastupitelnosti jednotlivých pracovníků v době dovolených, nemoci apod (MPSV, @).

7.4.1 Kvalifikační požadavky na zaměstnance v sociálních službách

Odborné činnosti mohou vykonávat (§ 115 odst. 1 ZSS):

- Sociální pracovníci
- Pracovníci v sociálních službách
- Zdravotničtí pracovníci
- Pedagogičtí pracovníci
- Manželští a rodinní poradci a další odborní pracovníci

Při poskytování sociálních služeb mohou rovněž působit dobrovolníci, a to za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem v zákoně č.198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (MPSV, @).

Sociální pracovníci vykonávají sociální šetření, zabezpečují sociální agendy včetně řešení sociálně právních problémů v zařízeních poskytujících služby sociální péče, sociální prevence a sociálního poradenství. Pro výkon sociálního pracovníka je nutná odborná způsobilost dosažením určitého stupně vzdělání v podobě ukončení vyššího odborného vzdělání nebo vysokoškolského vzdělání v bakalářských a magisterských oborech. Na vyšších odborných školách lze získat odbornou způsobilost v oborech jako sociální práce, sociální pedagogika, sociálně právní činnost, charitní a sociální činnosti. Na bakalářských a

magisterských studijních programech se jedná o obory zaměřené na sociální práci, sociální politiku, sociální pedagogiku, akreditovaném podle zvláštního právního předpisu. Absolvováním kurzů v uvedených oborech v rozsahu 200 hodin a praxí minimálně 5 let lze získat odpovídající způsobilost pro výkon sociálního pracovníka s jiným vysokoškolským vzděláním. Pro pracovníky s ukončenou maturitou zkouškou v oboru sociálně právním, ukončeného nejpozději 31.12.1998 činí tato praxe 10 let. Pro upevnění a rozšiřování si znalostí je zde povinnost dalšího vzdělávání. Pro výkon této pozice je nutné absolvovat akreditovaný kvalifikační kurz v délce 150 hodin. Kurz lze absolvovat již při zaměstnání, avšak podmínkou absolvování kvalifikačního kurzu je třeba splnit do 18 měsíců ode dne nástupu zaměstnance do zaměstnání (MPSV, @).

Pracovníci v sociálních službách vykonávají přímou obslužnou péči o osoby v ambulantních nebo pobytových zařízeních sociálních služeb. Pod dohledem sociálního pracovníka obstarávají základní sociální poradenství, depistážní činnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti. Také vykonávají základní výchovnou nepedagogickou činnost spočívající v prohlubování a upevňování základních hygienických a společenských návyků a pečovatelskou činností (MPSV, @).

Pedagogičtí pracovníci

Odborná způsobilost pedagogických pracovníků se posuzuje podle příslušných ustanovení zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, s ohledem na konkrétní pracovní zařazení (MPSV, @).

Manželští a rodinní poradci

Pro výkon manželského a rodinného poradce je zapotřebí vysokoškolské vzdělání získané řádným ukončením studia jednooborové psychologie nebo magisterského programu na vysoké škole humanitního zaměření současně s absolvováním postgraduálního výcviku v metodách manželského poradenství a psychoterapie v rozsahu minimálně 400 hodin nebo obdobného dlouhodobého psychoterapeutického výcviku akreditovaného ve zdravotnictví (MPSV, @).

7.4.2 Personální zajištění azylového domova pro matky s dětmi

Počet zaměstnanců závisí na kapacitě sociální pobytové služby. V azylovém domově pro matky s dětmi, které má kapacitu 24 lůžek, je potřeba:

- **Ředitel azylového domova pro matky s dětmi** – je zodpovědný za celkové směřování a řízení organizace, tvorbu strategie, politiky k naplňování stanovených cílů.
- **Zástupkyně ředitele a vedoucí pobytové služby azylový dům, sociální pracovnice** – zjišťuje celkovou situaci zájemkyň o sociální službu, společně s novými klientkami řeší důvody příchodu do azylového domova, stejně jako současné potřeby matky a dětí, následně se připraví individuální plán, podle kterého by se klientka měla řídit a postupně zapojovat do společnosti.
- **Administrativní a ekonomická pracovnice** – zajišťuje administrativní agendu a stará se o organizační a provozní záležitosti. Přípravuje dokumentaci a finanční výkazy.
- **Pracovnice v sociálních službách** – v azylovém domově pro matky s dětmi bude potřeba 5 sociálních pracovníků. Pracovnice v sociálních službách budou pracovat ve 12 h směnách ve dne a v noci, nepřetržitě každý den, včetně svátků. Zajišťují obslužnou pomoc uživatelkám domova a pomáhají jim s běžnými činnostmi jako je například vaření, praní, poradenství ohledně výchovy dítěte apod.

7.5 Marketingový plán

Podle Duermyera (2022) je marketingový plán obchodní dokument popisující marketingovou strategii a taktiku. Často se zaměřuje na konkrétní časové období a pokrývá celou řadu podrobností souvisejících s marketingem jako jsou náklady, cíle a akční kroky. Cílem marketingového plánu je zachycení podílu na trhu v rámci konkrétního segmentu obyvatel vaší cílové skupiny a druhým cílem je udržení si stávajících zákazníků (Peek, 2023).

Výhody marketingového plánu jsou (Duermyer, 2022):

- **Poskytuje jasnou představu o tom, kdo je vaše cílová skupina** – je snazší najít klienty, pokud víte, kdo to jsou.
- **Pomáhá vytvářet marketingové zprávy, které přinesou výsledky** – marketing znamená vědět, co může váš produkt nebo služba udělat, aby pomohla cílovému trhu. Marketingová sdělení musí směřovat přímo na cílové zákazníky.

- **Poskytuje zaměření a směr** – možnosti marketingu jsou obrovské a zahrnují sociální sítě, reklamy, e-mail, letáky, promo akce apod. S tolika marketingovými možnostmi je zapotřebí plán pro určení nejlepšího postupu pro vaši firmu.

7.5.1 Poslaní, vize a cíle Domova pro matky s dětmi v tísní Solidarita

Součástí strategického řízení organizace je stanovení jejich mise, vize, cílů a cílové skupiny. Poslaní, někdy též označována jako mise, popisuje základní funkce organizace ve společnosti. Vize je obrazem budoucnosti a představuje, čeho by organizace chtěla dosáhnout. Je nutné mít stanovené poslaní i vizi, jelikož jedno bez druhého nemůže fungovat (Blažková, 2007, s.25-26).

Poslaní

Posláním Domova pro matky s dětmi v tísní Solidarita je nabízet ubytování, podporu a pomoc osobám, které se ocitly v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení, a které nejsou schopni tuto tíživou situaci vyřešit vlastními silami.

Vize

Domov pro matky s dětmi v tísní Solidarita nabídne ubytování pro žadatele, kteří jsou současným Domovem pro matky a otce v tísní na Znojemsku odmítnuti, nebo jsou v čekací době. Případně poslouží i pro odmítnuté žadatele, nebo žadatele v čekací době z okolních či jiných okresů v České republice.

Cíle

Vybudovat nový Domov pro matky s dětmi Solidarita, který bude poskytovat vysoce kvalitní standard přechodného bydlení pro těhotné ženy, matky, případně otce v nouzi. Toto zařízení sníží stav přetíženosti azylových domovů v okrese Znojmo a uspokojí potřeby žadatelek o tuto sociální službu.

Cílová skupina

Cílovou skupinou jsou rodiny s dítětem/děťmi nacházející se v tíživě sociální situaci se ztrátou bydlení. Pod pojmem rodina se rozumí:

- Těhotné ženy,
- Matky s dětmi,
- Otcové s dětmi,

- Osoby s dětmi, kterým bylo svěřeno dítě do péče.

7.5.2 Marketingový mix 5P

Marketingový mix 5P je koncept, který rozděluje marketingový plán na klíčové marketingové prvky: produkt (služba), cena, propagace, místo a lidé. Tyto faktory pomáhají podnikům činit okamžitá rozhodnutí o jejich produktu (službě) a mít v ruce úspěšnou marketingovou strategii (Yildirim, 2022).

Produkt

Hlavní činností Domova pro matky s dětmi v tísní Solidarita je zabezpečit kvalitní ubytování uživatelům zařízení a pomoci jim zajistit navazující nové bydlení, zařadit se a udržet se na trhu práce, vypomoci s péčí o děti a obstarávání osobních záležitostí.

Nedílnou součástí v Domově i individuální plánování. Jedná se proces plánování poskytování sociální služby každému klientovi, které se následně pravidelně vyhodnocuje. Klient si přitom sám definuje, co je pro něj důležité, jaké má potřeby a cíle. Tímto způsobem dochází k mapování potřeb a situace klienta. S postupujícím navázáním důvěry mezi klientem a sociálním pracovníkem přibývají a upřesňují se informace o zmapovaných potřebách klienta. Stanoví se postup a jeho zápis, který se zpravidla řídí očekáváním krátkodobých a dlouhodobých cílů klienta, které vedou k naplnění klientových plánů. Nakonec se vyhodnotí, zdali jsou tyto cíle splněny.

Cena

Jedná se o placenou sociální službu, dle zákona o sociálních službách č.108/2006 Sb. Úhrada za ubytování včetně provozních nákladů souvisejících s poskytnutím ubytování činí:

- Pro těhotnou ženu: 150 Kč/den
- Pro matku/otce: 120 Kč/den
- Pro dítě: 80Kč/den

Propagace

Cílem propagace je zajistit povědomí o nově vznikajícím azylovém domově pro matky s dětmi. Informace o plánové výstavbě a následném otevření budou veřejnosti poskytovány prostřednictvím regionálního týdeníku Znojemska a dále bude možno tyto informace získat na webových stránkách a pomocí informačních letáků. Informace by měly jednoznačně být

aktuální, pravdivé a měly by žadatele svým obsahem zaujmout. Domov pro matky s dětmi v tísní Solidarita bude využívat k efektivní propagaci svých služeb pomocí:

- **Webové stránky** – Domov pro matky s dětmi v tísní Solidarita by měl disponovat webovými stránkami, kde si zájemci o službu mohou zjistit základní údaje o tomto zařízení. Měly by též obsahovat adresu azylového domova, telefonní kontakt na sociální pracovníci, formuláře na žádost, potvrzení lékaře pro matku a dítě. Dále by si zde mohli zájemci o tuto službu stáhnout i leták služby v elektronické verzi.
- **Sociální síť** – v dnešní době jsou sociální sítě jednou z nejvyužívanějších marketingových nástrojů. Domov pro matky s dětmi v tísní by měl definitivně disponovat profilem na Facebooku, na kterém se dozvíme o aktivitách a akcích, které se v Domově pořádají. Další významnou sociální sítí, kterou využívají zejména mladí lidé, je Instagram. Účet na Instagramu bude zahrnovat nejen fotografické příspěvky, ale i tzv. příběhy (stories), což jsou krátká videa, na kterých budou zobrazeny aktivity a akce pořádané v Domově.
- **Informační letáky** – barevné tištěné letáky ve formátu A5 budou poskytovat informace o službách, včetně kontaktů, cenách a vnitřních pravidel Domova. Průměrný náklad na jeden leták se odhaduje na 3 Kč za výtisk. Předběžný počet výtisků je 500 ks. Celková cena činí 1 500 Kč. Letáky budou k dispozici v azylovém domově a také budou k dispozici v centru sociálních služeb Znojmo a distribuovány v místech, kde působí Oblastní charita Znojmo.
- **Regionální média** – vybudování a otevření Domova pro matky s dětmi Solidarita by rozhodně přilákalo pozornost regionálních médií. V regionálním týdeníku Znojmsko by vedoucí azylového domu poskytl rozhovor a informace o nově založeném Domově pro matky s dětmi. Dále by tato událost mohla přilákat i jiné sdělovací prostředky zahrnující regionální zpravodajství na velkých společnostech jako je MAFRA, do které spadají MF Dnes a Lidové noviny. Regionální zpravodajství ČT by mohlo otevření Domova pro matky s dětmi Solidarita zaujmout a natočit reportáž do Událostí v regionech (Brno) pro Jihomoravský a Zlínský kraj.

Místo

Domov pro matky s dětmi Solidarita se bude nacházet v městské části Přímětice 657/10 ve Znojmě. Tato lokalita je velmi poklidná, jelikož se nachází na okraji obce, mimo hlavní síť silniční komunikace. Blízko asi 200 m od Domova se nachází autobusová zastávka městské

hromadné dopravy Znojmo. Do centra města se hromadnou dopravou lze dostat za 15 minut a nemocnice je odsud vzdálená pouze 10 minut jízdy. V městské části Přímětice se vyskytuje i služby v podobě 3 obchodů s potravinami, lékárny, restaurací, základní školy a sportoviště. Lokalita je tudíž považována za atraktivní. Nabízí dostupnost služeb a dobré spojení s ostatními městskými částmi hromadné veřejné dopravy.

Lidé

Pracovníci Domova musí mít potřebné vzdělání pro výkon své profese a musí splňovat řadu dobrých lidských vlastností jako je ochota, trpělivost, laskavost a pochopení životní situace klientů. Pracovníci se musí řešit složité životní situace klientům a pomáhat jim se zapojením do běžného života. Dále se je jejich povinnost vzdělávat se v nových oblastech týkající se sociálních služeb. Lidé jsou lidé klíčovými osobami a nezbytnou součástí fungování azylového domova.

7.6 Finanční plán

Pokud jde o dlouhodobý obchodní úspěch, příprava je hlavní věcí. A klíčem k této přípravě je solidní finanční plán. Pomáhá vám oslovit investory, předvídat růst a překonat nedostatek peněžních toků. Chcete-li začít, musíte se naučit některé klíčové prvky finančního plánování.

Finanční plán je nedílnou součástí podnikatelského plánu, který by se měl zpravidla zpracovávat nejen na počátku podnikání, ale také v jeho průběhu. Pečlivě zpracovaný finanční plán je určen k odhadnutí budoucích příjmů a výdajů firmy. Díky finančnímu plánu lze získat přehled o financích spojených s vaším podnikáním (průvodce podnikáním, @).

Pro vytvoření finančního plánu je výhodné využívat těchto kroků (Ali, 2020):

- 1. Vytvořit si strategický plán** – začněte se strategickým plánem, který vám pomůže přemýšlet o tom, čeho chcete, aby vaše společnost dosáhla. Než se podíváte na čísla, zamyslete se nad tím, co budete k dosažení těchto cílů potřebovat. Budete muset koupit další vybavení nebo přijmout více zaměstnanců? Existuje šance, že nové cíle ovlivní vaše cash flow? Jaké další zdroje budete potřebovat?
- 2. Vytváření finanční projekce** – měly by být založeny na předpokládaných výdajích a prognózách prodeje. Podívejte se na své cíle a zapojte náklady potřebné k jejich dosažení. Zahrňte různé scénáře. Vytvořte rozsah, který je optimistický, pesimistický a s největší pravděpodobností k němu dojde, abyste mohli předvídat dopad každého

z nich. Pokud pracujete s účetní firmou, projděte si plán společně, abyste pochopili, jak jej vysvětlit při hledání financování od investorů a věřitelů.

3. **Plán pro nepředvídané události** – podívejte se na svůj výkaz peněžních toků a aktiva a vytvořte plán pro případ, kdy nepřijdou žádné peníze nebo kdy se vaše podnikání neočekávaně změní. Pokud potřebujete hotovost rychle, zvažte hotovostní rezervy nebo značnou úvěrovou linku. Možná budete také muset vymyslet způsoby, jak prodat aktiva, abyste pomohli vyrovnat se zhoršenou situací.
4. **Monitoring a komparace cíle** – podívejte se na skutečné výsledky ve svém výkazu peněžních toků, projekce příjmů, a dokonce i obchodní poměry podle potřeby v průběhu roku, abyste zjistili, zda potřebujete upravit svůj plán nebo zda jste správně na cíli. Pravidelná kontrola vám pomůže odhalit potenciální problémy.

7.6.1 Financování výstavby Domova pro matky s dětmi v tísni Solidarita

Nejprve je důležité vybrat vhodnou parcelu za přijatelnou cenu. Z hlediska lokality je cena parcely odhadována na 3 500 000,- Kč. Výstavba nového azylového domu pro matky s dětmi je nejnákladnější část celého projektu. Podle odhadů studenta stavební fakulty VUT v Brně, Bc. Jindřicha Krátkého, by cena výstavby mohla činit zhruba 52 000 000,- Kč. Kvůli vysokým nákladům na vybudování nového azylového domu pro matky s dětmi bude nutné si zažádat o dotaci z IROP 38 – Sociální bydlení. Výstavba splňuje požadavky územního plánu a také koresponduje s Akčním plánem rozvoje sociálních služeb Jihomoravského kraje. Z těchto důvodů je zde vysoká pravděpodobnost na získání dotace. Pro sociální služby lze získat dotaci 85 % na pokrytí nákladů výstavby zařízení a pravděpodobnost získání dotace je vysoká (Dotace EU, @).

Úvěr od banky

Celkové náklady budou předběžně vykalkulovány na 56 154 731,- Kč. Avšak nelze opomenout na nepředvídané okolnosti, které by mohly nastat. Proto by celková částka měla být stanovena zhruba na 58 000 000,- Kč. Poskytnuté dotace z IROP 38 by měly tvořit 49 300 000,- Kč. K pokrytí veškerých nákladů bude využit dlouhodobého podnikatelského úvěru ve výši 8 700 000,- Kč.

Při úrokové sazbě 5,59 % s fixací na 10 let a dobou splatnosti 30 let bude měsíční splátka investičního úvěru činit (Moneta, @): **50 440,- Kč + pojistné 4 535,-Kč**

Ke krytí úvěru bude využit dlouhodobý hmotný majetek společnosti se souhlasem majitelů. Při potížích lze požádat o mimořádnou pomoc prostřednictvím dotací a darů od sponzorů.

Rozvaha

Dle Vebera, Srpové a kol. (2012) se po zjištění potřeby finančních prostředků nutných na založení firmy, struktury zdrojů financování a zahájení podnikatelské činnosti sestaví zahajovací rozvaha. Tato zahajovací rozvaha na levé straně zobrazuje strukturu majetku (aktiva), které bude mít k dispozici a strukturu zdrojů (pasiva), ze kterých bude tento majetek financován. V rozvaze musí platit tzv. bilanční rovnice, což znamená, že aktiva se musí rovnat pasivům.

Tabulka č 13. *Zjednodušená počáteční rozvaha*

Aktiva		Pasiva	
Dlouhodobý majetek	56 140 768,-	Vlastní kapitál	500 000,-
Pozemek	3 500 000,-	Základní kapitál	500 000,-
Budova	52 000 000,-		
Vybavení nemovitosti	625 768,-		
Software	15 000,-	Cizí zdroje	58 000 000,-
Oběžný majetek	2 359 232,-	Poskytnuté dotace	49 300 000,-
Běžný účet	2 359 232,-	Úvěr	8 700 000,-
CELKEM	58 500 000,-	CELKEM	58 500 000,-

Zdroj: autor práce (vlastní zpracování)

V rozvaze je zaznamenán na straně aktiv v dlouhodobém majetku – pozemek, budova, vybavení nemovitosti a software. V sekci oběžného majetku se nachází finanční prostředky na běžném bankovním účtu, které budou vloženy do podnikání k základnímu kapitálu. Tato částka bude sloužit jako rezerva pro operativní potřebu nákladů.

7.6.2 Plán nákladů Domova pro matky s dětmi Solidarita

Efektivní řízení podniku se musí zabývat strukturou nákladu. Náklady lze sledovat dle druhu, účelu, činnosti a závislosti na změnách objemu výroby. Nejprve je nutné vynaložit vstupní náklady pře zahájením provozu. Cenné informace nám zajistí rozdělení na náklady závislé na změnách objemu výroby – fixní a variabilní náklady. Fixní náklady se s objemem výroby do určité míry nemění a zůstávají stále stejné, zatímco variabilní náklady se mění s objemem výroby (Srpková et al, 2011, s.29).

Vstupní náklady

Vstupní náklady představují finanční prostředky, které je potřeba vynaložit před zahájením provozu azylového domova pro matky s dětmi. Prvním krokem je zakoupení parcely 691/2 v městské části Přímětice ve Znojmě. Následně se musí vybudovat nový azylový dům pro matky s dětmi, ve kterém se bude nacházet 8 bytových jednotek s kapacitou 24 lůžek. Výstavba nového domu bude tvořit největší část vstupních nákladů. Objekt bude oplocen a bude obsahovat i menší zahradu s hřištěm. Následně je potřeba investovat do vybavení bytových jednotek uživatelů a také vybavit kancelář sociálního pracovníka, místnost pro pracovníky v sociálních službách, dílnu pro údržbáře, společnou kuchyni, hernu, prádelnu a společenskou místnost.

Tabulka č.14: Počáteční náklady podniku

Počáteční náklady podniku	
Právní poradenství	9 100,- Kč
Notářský zápis+ ověření podpisu	9 000,- Kč
Výpis z rejstříku trestů	100,- Kč
Náklady na získání živnostenského oprávnění	1 000,- Kč
Náklady na zakoupení pozemku	3 500 000,- Kč
Náklady na vybudování nového azylového domova	52 000 000,- Kč
Vybavení azylového domova	625 768,- Kč
Vybavení herny	40 754,- Kč
Vybavení společenské místnosti	30 575,-Kč

Vybavení kanceláře	51 184,- Kč
Kontaktní místnost pro pracovníky v sociálních službách	34 984,- Kč
Vybavení bytových jednotek	293 716,-Kč
Vybavení místnosti pro údržbáře	32 670,- Kč
Vybavení společné kuchyně	65 156,- Kč
Vybavení prádelny (2 pračky a 2 sušičky)	31 729,- Kč
Bezpečnostní systém	45 000,- Kč
Software pro sociální služby Powercare	15 351,- Kč
Mobilní telefony (4 ks)	24 996,- Kč
Vytvoření webových stránek	12 000,- Kč
Propagace	15 000,- Kč
CELKEM	56 154 731,- Kč

Zdroj: autor práce (vlastní zpracování)

Z výše vstupních nákladů lze vyčíst, že největšími náklady bude zakoupení parcely a vybudování nového azylového domova pro matky s dětmi. Tyto náklady budou tvořit téměř 90 % z celkových počátečních nákladů. V azylovém domově pro matky s dětmi bude též nutné zařídit jednotlivé bytové jednotky, hernu, kancelář, prádelnu, společnou kuchyni, společenskou místnost a pracovnu pro údržbáře.

V následující tabulce se nachází položky, které je zapotřebí nakoupit k vybavení jednotlivých bytových jednotek v domově pro matky s dětmi.

Tabulka č.15: *Náklady na vybavení bytových jednotek*

Náklady na vybavení 8 bytových jednotek			
Vybavení pokoje			
Položka	Počet Ks	Ks/Kč	Celkem Kč
Postel	24	2 499,-	59 976,-
Kolébka	12	3 999,-	47 988,-

Set lůžkovin	8	499,-	3 992,-
Šatní skříň	8	2 999,-	23 992,-
Noční stolek	8	499,-	3 992,-
Jídelní sestava (stůl+4 židle)	8	3 100,-	24 800,-
Kuchyňská linka	8	6 999,-	55 992,-
Mini lednice	8	2 199,-	17 592,-
Sada nádobí	8	399,-	3 192,-
Příbor	8	79,-	632,-
Hrnec	8	149,-	1 192,-
Vybavení koupelny			
Položka	Počet Ks	Ks/Kč	Celkem
Sprchový kout	8	3 499,-	27 992,-
Umyvadlo	8	750,-	6 000,-
Zrcadlo	8	299,-	2 392,-
Záchod	8	1 749,-	13 992,-
CELKEM			293 716,-

Zdroj: autor práce (vlastní zpracování)

Každá bytová jednotka se skládá z pokojů a koupelny. Musí být dodržen materiálně-technický standard. V pokojích lze přistavět i kolébku. Některé matky mohou mít více kojenců či batolat, proto se doporučuje koupit 12 kolébek, což by mělo zabránit případu nouze.

Tabulka č.16: *Vybavení kanceláře*

Náklady na vybavení kanceláře			
Položka	Počet Ks	Ks/Kč	Celkem Kč
Kancelářský stůl	1	3 499,-	3 499,-
Kancelářská židle	1	4 990,-	4 990,-
Počítač	1	16 999,-	16 999,-
Tiskárna se scannerem	1	5 499,-	5 499,-
Skříň s policemi	1	3 499,-	3 499,-
Konferenční stolek	1	699,-	699,-
Pohovka	1	15 999,-	15 999,-
CELKEM			51 184,-

Zdroj: autor práce (vlastní zpracování)

V kanceláři bude sídlit sociální pracovnice, která bude mít na starost plánování, monitorování a vyhodnocování sociálních služeb.

Tabulka č.17: *Kontaktní místnost pro pracovníky v sociálních službách*

Kontaktní místnost pro pracovníky v sociálních službách			
Položka	Počet Ks	Ks/Kč	Celkem Kč
Kancelářský stůl	1	3 499,-	3 499,-
Kancelářská židle	1	4 990,-	4 990,-
Počítač	1	16 999,-	16 999,-
Skříňka na klíče	1	1 799,-	1 799,-
Skříň s policemi	1	3 499,-	3 499,-
Komoda	2	2 099,-	4 198,-
CELKEM			34 984,-

Zdroj: autor práce (vlastní zpracování)

Kontaktní místnost pro pracovníky sociálních služeb umožní kontakt těchto pracovníků s uživateli Domova pro matky s dětmi v tísni Solidarita. Mimo jiné z této místnosti otevírají bezpečnostním systémem dveře a kamerovým systémem sledovat stav venku i uvnitř budovy (bezpečnostní systém je započten již ve vstupních nákladech samostatně).

Tabulka č.18 *Vybavení herny*

Náklady na vybavení herny			
Položka	Počet Ks	Ks/Kč	Celkem Kč
Stůl	2	1 499,-	2 998,-
Židle	4	1 190,-	4 760,-
Počítač	1	10 999,-	10 999,-
Sada hraček	1	5 000,-	5 000,-
Skříň s policemi	1	2 499,-	2 499,-
Televizor	1	6 999,-	6 999,-
Pohovka	1	7 499,-	7 499,-
CELKEM			40 754,-

Zdroj: autor práce (vlastní zpracování)

Herna bude sloužit pro zábavu dětí. V této místnosti se bude nacházet počítač, který budou moci využívat pro osobní účely. Dále se zde mohou uživatelé dívat na televizor nebo zde si mohou děti hrát s hračkami.

Tabulka č.19: *Vybavení společenské místnosti*

Náklady na vybavení společenské místnosti			
Položka	Počet Ks	Ks/Kč	Celkem Kč
Stůl	3	3 499,-	10 497,-
Židle	12	1 190,-	14 280,-
Komoda	2	2 899,-	5 798,-
CELKEM			30 575,-

Zdroj: autor práce (vlastní zpracování)

Společenská místnost je určena pro přednášky či svátky jako jsou Vánoce. Její vybavení bude z tohoto důvodu jednoduché.

Tabulka č.20 *Vybavení společné kuchyně*

Náklady na vybavení společné kuchyně			
Položka	Počet Ks	Ks/Kč	Celkem Kč
Lednice	2	15 990,-	31 980,-
Kuchyňská linka	2	7 490,-	14 980,-
Elektrický sporák s troubou	2	5 990,-	11 980,-
Mikrovlňná trouba	1	1 090,-	1 090,-
Kuchyňský robot	2	1 299,-	2 598,-
Velká sada nádobí	1	2 299,-	2 299,-
Sada příborů	1	229,-	229,-
CELKEM			65 156,-

Zdroj: autor práce (vlastní zpracování)

Společná kuchyně bude obsahovat dostatek místa pro vaření více než dvou osob. V této místnosti se budou nacházet i dvě velké lednice amerického typu, které zajistí dostatečné místo pro úschovu potravin. Kuchyně nabízí možnosti, které se nenachází v bytové jednotce.

Prádelna bude obsahovat dvě pračky za 14 680,- Kč a sušičky v hodnotě 16 980,- Kč. V zimě se bude moct pověsit prádlo na šňůru za 69,- Kč.

V neposlední řadě je důležité zařídit místnost pro údržbáře, kde je zapotřebí koupit stůl za (1 490,- Kč), židli (1 190,- Kč) a sadu náradí (29 990,- Kč).

Provozní náklady

Provozní náklady jsou celkové náklady na zajištění podnikatelské činnosti. Tyto náklady se musí platit měsíčně. Největší položkou provozních nákladů azylového domova je splátka úvěru a spotřeba energií. Na rozdíl od jiných pobytových sociálních zařízení si v Domově pro matky s dětmi si matky obstarávají stravu sami.

Tabulka č.21 *Provozní náklady za měsíc v Kč*

Položka	Pravděpodobná cena
Splátka podnikatelského úvěru	54 975,- Kč
Zálohy na energie	40 000,- Kč
Internet	599,- Kč
Telefon	1 500,- Kč
Udržování programu PowerCare	500,- Kč
Kancelářské potřeby	750,- Kč
CELKEM	98 324,- Kč

Zdroj: autor práce (vlastní zpracování)

Mzdové náklady

Mzdové náklady lze řadit mezi největší náklady Domova pro matky s dětmi v tísni Solidarita. Zaměstnavatel je povinen odvádět za zaměstnance podniku sociální pojištění, které činí 24,8 % a zdravotní pojištění, které činí 9 % z vyměřovacího základu.

Tabulka č.22 *Mzdové náklady za měsíc*

Pozice	Hrubá mzda v Kč	ZP v Kč	SP v Kč	Náklad celkem v Kč
Ředitel Domova	40 000,-	3 600,-	9 920,-	53 520,-
Sociální pracovníce	34 000,-	3 060,-	8 432,-	45 492,-
Externí účetní a ekonomická pracovníce	25 000	2 250,-	6 200,-	33 450,-
Pracovníci v sociálních službách	27 000,-	2 430,-	6 696,-	36 126,- *5= 180 630,-
Údržbář	28 000,-	2 520	6 944,-	37 464,-
CELKEM				350 556,-

Zdroj: autor práce (vlastní zpracování)

Pracovníci v sociálních službách tvoří největší mzdové náklady Domova pro matky s dětmi, jelikož v jich zařízení bude zastoupen nejvyšší počet. Nejmenší mzdové náklady připadají na externí účetní a ekonomickou pracovníci, která povede účetnictví a daňové evidence včetně mzdové agendy. Mzdové náklady údržbáře vychází z průměrné mzdy nabízené na pracovních portálech.

Celkové náklady

Celkové náklady tvoří souhrn nákladů za kalendářní měsíc, které podnik vydává k zajištění svého chodu a provozu. Provozní náklady lze rozdělit dle variant, které závisí především na splátce podnikatelského úvěru a cen energií na trhu. Zatímco mzdové náklady jsou předem stanoveny na první rok provozu.

Tabulka č.23 *Celkové náklady za měsíc v Kč*

Mzdové náklady	350 556,-
Provozní náklady	98 324,-
CELKEM	448 880,-

Zdroj: autor práce (vlastní zpracování)

7.6.3 Příjmy a výnosy domova pro matky s dětmi

Příjmy Domova pro matky s dětmi v tísni Solidarita budou vícezdrojové. Primárním zdrojem financí je získání (Oblastní Charita Znojmo, @ 2021):

- dotací a grantů z EU
- provozní dotace ze státního rozpočtu
- dotace města Znojma
- dotace a granty od MPSV, sociálního odboru
- dotace a granty Jihomoravského kraje, sociálního odboru

Dalšími zdroji financování jsou finanční a věcné dary od právnických a fyzických osob a také platby za poskytnutí ubytování v Domově od klientů.

Dotace a granty

Nejvíce finančních prostředků na svoji činnost získává Domov pro matky s dětmi z veřejných prostředků. Tyto prostředky jsou získávány prostřednictvím provozních dotací ze státního rozpočtu, dotací a grantů Jihomoravského kraje a města Znojma.

Pro srovnání lze využívat dotace z azylového domova pro matky s dětmi v Znojmě. Pro rok 2023 získal azylový domov v rámci individuálního projektu „Vybrané sociální služby na území Jihomoravského kraje“ pro rok 2023“ celkovou provozní dotaci v hodnotě 5 932 700,- Kč. Další dotace získala od MPSV, města Znojma. Za tržby v roce 2022 dostala 1 011 800,- Kč a dary od sponzorů činily celkem 80 000,- Kč.

Tabulka č 24. *Zdroje příjmy Domova pro matky a otce s dětmi v tísni Znojmo*

Název zdroje	Částka (v Kč)	Podíl zdrojů na nákladech
IP (Individuální projekt)	5 932 000,-	52,13 %
MPSV	2 499 900,-	21,97 %
JMK	0,-	0,00 %
Město	1 695 000,-	14,89 %
Tržby základní (uživatelé)	1 011 800,-	8,89 %
dary	80 000,-	0,70 %
Snížení odpisů	161 000,-	1,41 %
CELKEM	11 380 400,-	100,00 %

Zdroj: interní zdroj Oblastní charity Znojmo (vlastní zpracování)

Dotace individuálního projektu se odvíjí od počtu bytových jednotek a celkového počtu lůžek. Azylový dům pro matky s dětmi v Hodoníně získal dotaci ve výši 3 567 900,- Kč. Toto zařízení má jen 8 bytových jednotek s kapacitou 24 lůžek. Domov pro matky s dětmi v tísni Solidarita má mít stejnou kapacitu, proto by se předběžně počítalo s dotací v hodnotě 3 650 000,- Kč. Jelikož je kapacita téměř poloviční oproti stávajícímu azylovému domovu pro matky s dětmi, počítalo by se i s nižší dotací od MPSV a města.

Tabulka č.25: Předpokládané příjmy Domova pro matky v tísní Solidarita

Název zdroje	Optimální varianta (v Kč)	Realistická varianta (v Kč)	Pesimistická varianta (v Kč)
IP (Individuální projekt)	3 650 000,-	3 650 000,-	3 650 000,-
MPSV	1 009 900,-	756 800,-	687 500,-
JMK	0,-	0,-	0,-
Město	665 000,-	421 000,-	311 000,-
Tržby základní (uživatelé)	806 400,-	647 520,-	422 400,-
dary	60 000,-	50 000,-	30 000,-
CELKEM	6 191 300,-	5 525 320,-	5 100 900,-

Zdroj: autor práce (vlastní zpracování)

Platby uživatelů Domova pro matky s dětmi

Jedná se o placenou sociální službu, dle zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb. Výnosy Domova pro matky s dětmi lze predikovat ve 3 variantách, přičemž zde nezáleží jen na obsazenosti bytových jednotek, nýbrž i na počtu osob v jednotlivých bytových jednotkách. V Domově se bude nacházet 8 bytových jednotek a v každé z nich budou 3 lůžka. V případě potřeby zde budou umístěny i kolébky. Nelze opomenout na to, že cena za ubytování je rozdílná pro těhotné matky, matky/otce a děti.

V **optimistické variantě** budou všechny pokoje obsazené po celý měsíc. V každé bytové jednotce budou matka/otec se dvěma dětmi. V tomto případě by byla obsazenost 24 lůžky po celý kalendářní měsíc (30 či 31 dní).

Realistická varianta počítá, že všechny pokoje budou obsazené po dobu 26-29 dní v kalendářním měsíci. Někteří uživatelé Domova pro matky s dětmi si nalézají navazující bydlení a jiní žadatelé o ubytování do Domova přicházejí. V jednotlivé bytové jednotce bývají většinou matky se dvěma dětmi, ale i těhotné matky s jedním dítětem, matky jen s jedním dítětem a také matky s dvěma dětmi a kojencem či batoletem. Pro kojence a batolata musí být v pokoji připravena navíc i kolébka. V tomto případě by mohlo být obsazeno zhruba 20-21 lůžek.

V **pesimistické variantě** budou vzhledem k vysoké poptávce všechny pokoje obsazeny, ale jen třeba na 20-23 dní. Může se stát, že uživatelka nedorazí a jiná žadatelka již nemusí mít zájem. Je též možné, že některé uživatelky Domova budou buď těhotné bez dětí, nebo budou mít pouze jediné dítě. V této variantě by mohlo být obsazeno pouze 15-18 lůžek.

V Domově pro matky s dětmi v tísni Solidarita platí, jak již bylo zmíněno v marketingovém plánu:

- těhotná žena 150 Kč/den
- matka/otec: 120 Kč/den
- dítě: 80 Kč/den

Podle těchto údajů lze zjistit měsíční platby uživatelů azylového domova za měsíc dle následujících variant.

Tabulka č.26: *Platba uživatelů za měsíc v Kč*

	Optimistická varianta	Realistická varianta	Pesimistická varianta
Měsíční obsazenost lůžek	24 (8 matek +16 dětí)	21 (8 matek+ 13 dětí)	17 (6 matek+11 dětí)
Doba obsazení lůžek za měsíc	30 dní	27 dní	22 dní
Celkové platby za matky měsíčně	28 800,-Kč	25 920,-Kč	15 840,-Kč
Celkové platby za děti měsíčně	38 400,- Kč	28 040,-Kč	19 360,- Kč
Celkem	67 200,- Kč	53 960,- Kč	35 200,- Kč

Zdroj: autor práce (vlastní zpracování)

Z této tabulky lze vyčíst, že platby uživatelů nejsou primárním zdrojem financování azylového domova pro matky s dětmi a slouží pouze jako poplatek za ubytování, který ovšem musí být stanoven na takové částce, aby si ubytování mohla uživatelka dovolit i ve zhoršené sociální situaci.

Plán zajištění sociálních služeb

V předpokládaném plánu zajištění sociálních služeb lze počítat s tím, že nejvyšší výnos budou tvořit dotace z IP (Individuální projekt), dále dotace MPSV a obce. Výnosy ze všech dotací budou tvořit 87 % a úhrady od uživatelů by byly nedostatečné i na pokrytí provozních nákladů. Největší položkou nákladů budou tvořeny osobními náklady.

Tabulka 27: Předpokládaný výkaz zisku a ztrát pro sociální službu

Plán finančního zajištění sociálních služeb (v Kč)			
Výnosy na sociální službu		Náklady na sociální službu	
Dotace MPSV	756 000,-	1. Provozní náklady	1 224 888,-
Dotace obce	421 000,-	Spotřeba materiálu a energií	1 179 888,-
Dotace kraje	0,-	Opravy budovy a udržování	45 000,-
IP	3 650 000,-	2. Osobní náklady	4 206 672,-
Úhrad od uživatelů služeb	647 520,-	Hrubé mzdy	262 000,-
Granty a dary	50 000,-	Odvody na SP a ZP	90 556,-
Celkem	5 525 320,-	Celkem	5 431 560,-
Výsledek hospodaření			93 760,-

Zdroj: autor práce (vlastní zpracování)

Z této tabulky lze zjistit, že předběžný výsledek hospodaření je v plusových číslech.

Primárním smyslem neziskových organizací není dosahování zisku, avšak se i u těchto subjektů může objevit.

7.8 Analýza a řízení rizik

Řízení rizik je proces identifikace, hodnocení a kontroly hrozeb ohrožujících kapitál a zisky organizace. Tato rizika pocházejí z různých příčin, včetně finančních nejistot, právních závazků, technologických problémů, chyb strategického řízení, nehod a přírodních katastrof. Úspěšný program řízení rizik pomáhá organizaci předcházet celé škále rizik, kterým podnik musí čelit. Řízení rizik také zkoumá vztah mezi riziky a jejich dopadem na strategické cíle organizace (Tucci, 2023). Po analýze rizik následuje hodnocení rizik a návrh opatření, jakým způsobem lze předejít nebo eliminovat jejich důsledky (Váchal, Vochozka a kol., 2013, s.532-533).

Tabulka č.28: *Klasifikace rizik*

Pravděpodobnost výskytu (P)	Označení	Závažnost důsledků (Z)	Označení
Minimální	P1	Zanedbatelná	Z1
Malá	P2	Malá	Z2
Střední	P3	Střední	Z3
Velká	P4	Vysoká	Z4
Velmi vysoká	P5	Extrémní	Z5

Zdroj: autor práce (vlastní zpracování)

Při zakládání azylového domova pro matky s dětmi je nutné se připravit na následující potenciální rizika:

- R1: nezískání dotací na domov pro matky s dětmi
- R2: nezískání pozemku pro výstavbu domova pro matky s dětmi
- R3: dodatečné náklady při výstavbě domova pro matky s dětmi
- R4: nedostatek kvalifikovaného personálu
- R5: nedostatek finančních prostředků na provoz domova pro matky s dětmi
- R6: násilné chování ze stran partnerů uživatelék domova

Tabulka č.29: *Matice rizik*

	Z1	Z2	Z3	Z4	Z5
P1					
P2					R1
P3			R6	R2	
P4				R4	
P5			R5	R3	

Zdroj: autor práce (vlastní zpracování)

Legenda

	Zanedbatelné riziko
	Nízké riziko
	Zřetelné riziko
	Závažné riziko
	Kritické riziko

Hodnocení rizik

Nezískání dotace IROP 38 na domov pro matky s dětmi – jedná se o riziko málo pravděpodobné, avšak nezískání dotace by bylo extrémní riziko, jelikož dotace a granty jsou primárním zdrojem financování. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji 2021-2023 uvádí jako jednu ze svých priorit oblast péče o rodiny s dětmi. Azylové domy spadají do okruhu žadatelů o dotaci z individuálních projektů v Jihomoravském kraji. V systémových prioritách se nachází v sekci – Priorita B nazvané „Podpora řízení krajské sítě sociálních služeb v Jihomoravském kraji a její optimalizace s ohledem na potřebnost, dostupnost a kvalitu sociálních služeb a finanční udržitelnost Sítě“. V rámci této sekce tomu odpovídá opatření B. 2- „Realizace individuálního projektu na financování služeb sociální prevence“. Výše dotace závisí na rozhodnutí Jihomoravského kraje. Na dotaci není nárok a nemusí být přiznána, pokud neodpovídá podmínkám v oblasti konkrétní sociální služby. V okrese Znojmo je však dle analýzy potřebnosti sociálních služeb

tato potřebnost druhá nejvyšší po okrese Brno-město. Z těchto důvodů lze považovat toto riziko za méně pravděpodobné, avšak závažnost dopadu lze považovat za extrémní.

Nezískání pozemku pro výstavbu domova pro matky s dětmi – toto riziko lze považovat za středně pravděpodobné, avšak nezískání parcely by znamenalo, že by se musela hledat nový pozemek a zkomplikovalo by to celý proces. Z tohoto hlediska je závažnost dopadu vysoká. Parcelní číslo 692/1 je evidovaná jako orná půda a tato parcela lze odkoupit a využít jako stavební parcelu dle územního plánu. Nachází se okraji obce Znojma a jedná se o klidnou lokalitu, která ovšem nabízí dostupnost služeb a MHD.

Dodatečné náklady při výstavbě domova pro matky s dětmi – jedná se o velmi pravděpodobné riziko, která s sebou nese vysokou závažnost rizika. Vzhledem k nejisté ekonomické situaci, zejména vysoké inflaci mohou náklady na výstavbu značně převyšovat předpokládané náklady a způsobit tím finanční problémy nově vybudovaného domova pro matky s dětmi. Tuto situaci však lze řešit novými dotacemi či dary od sponzorů.

Nedostatek kvalifikovaného personálu – tuto problematiku lze považovat za spíše pravděpodobnou s velkou závažností dopadu. V případě, že by v novém azylovém domově pro matky s dětmi nebyl zabezpečen dostatečný počet personálního obsazení, nebylo by možné zahájit jeho provoz. Pro výkon je nutné splnit určité kvalifikační požadavky. V současnosti chybí mnoho pracovníků v sociálních službách v České republice. V okrese Znojmo by bylo zapotřebí zajistit nábor a nabídnout dobré pracovní podmínky pro nové zaměstnance v zařízení. Nachází se zde střední pedagogická škola, ve které je realizován obor sociální práce. Absolventi v tomto oboru již mohou pracovat jako pracovníci v sociálních službách.

Nedostatek finančních prostředků na provoz domova pro matky s dětmi – Azylové domovy pro matky s dětmi bývají neziskovými organizacemi jako zapsaný ústav či obecně prospěšná společnost. Většina z nich ale spadá pod centra sociálních služeb obcí či pod oblastní charitu. Příjmy od klientů zařízení nestačí na pokrytí nákladů pro provoz azylového domova. Je zapotřebí zařídit si sponzory od různých nadací, firem a též dotace a granty od kraje a města. Riziko nedostatečného financování lze považovat za existenciální a vzhledem k nejisté ekonomické situaci za středně pravděpodobné.

Násilné chování ze stran partnerů uživatelů domova – klientky domova mohou najít útočiště před ztrátou bydlení, ale i před domácím násilím. Násilí může být fyzické i psychické. Někteří partneři mohou zkusit přijít k azylovému domovu a vyčkávat na

partnerku, zkusit násilně dostat dovnitř či záměrně poničit majetek azylového domova. Toto riziko lze považovat za spíše pravděpodobné. Proto je důležité zabezpečit domov kamerovým systémem a elektronickým otevíráním vrat. Umístění domova v blízkosti města či ve městě má i bezpečnostní rozměr, protože se nachází v relativní blízkosti policejní stanice. Toto riziko lze vyhodnotit za středně pravděpodobné s mírnou dopadem závažnosti.

7.9 Časový plán

Časový plán obsahuje posloupnost provedení jednotlivých činností, plánovaná data plnění těchto činností a klíčové milníky projektu. Berme na vědomí, že prvotním krokem je zpracování projektové dokumentace a následně získání dotace na vybudování azylového domu pro matky s dětmi. Takový to krok může trvat celé roky. V České Lípě podalo město žádost na výstavbu azylového domu v roce 2018. Dotaci z IROPU na výstavbu azylového domu dostalo až v roce 2021. Lze tedy konstatovat, že se jedná o velmi náročný administrativní proces. V březnu roku 2022 město podepsalo smlouvu se zhotovitelem stavby a v únoru 2023 město vyhlásilo veřejnou zakázku na vybavení azylového domu, město plánuje azylový dům kompletně dokončit do konce roku 2023 (Městský úřad Česká Lípa, @).

Časový harmonogram je rozdělený do dvou částí. První část se zabývá vybudováním azylového domova.

Nejprve je potřeba zařídit kvalitní dokumentaci, což obvykle trvá jeden rok. Poté je potřeba si požádat o dotaci, což trvá 8-12 týdnů, zpracování dotace a schválení dotace přibližně zabere 1-2 roky. Výstavba samotné budovy a všech potřebných stavebních prací činí přibližně 2 roky.

Tabulka č.30: *Vybudování azylového domova pro matky s dětmi*

Název činnosti	Doba realizace
Projektová dokumentace stavby	1 rok
Vyřízení úvěru	2-4 týdny
Žádost o dotaci z IROP 38	8-12 týdnů
Schválení dotace	1-2 roky
Výstavba azylového domu pro matky s dětmi	1,5-2 roky

Zdroj: autor práce (vlastní zpracování)

Druhou nezbytnou částí je zařízení nezbytných dokumentů potřebných pro založení ústavu, zažádat si o registraci sociální služby. Také je potřeba uzavřít smlouvy s dodavateli energií, nabrat nové zaměstnance a spustit marketingovou kampaň.

Tabulka č.31: Časový plán projektu

Název činnosti	Doba realizace
Vypracování podnikatelského plánu	5 týdnů
Vyřízení nezbytných dokumentů k založení ústavu	2 týdny
Založení ústavu a zapsání do veřejného rejstříku	2 týdny
Žádost o registraci sociálních služeb	3 týdny
Uzavření smluv s dodavateli energií	1-2 týdny
Nábor zaměstnanců	3 měsíce
Propagace	5 měsíců

Zdroj: autor práce (vlastní zpracování)

Konečnou fází je následně zahájení provozu azylového domu pro matky s dětmi. Celková doba projektu, která zahrnuje veškeré kroky, včetně dokumentace a výstavby azylového domova, činí zhruba 5-6 let.

7.10 Zhodnocení implementace projektu do praxe

Projekt Domov pro matky s dětmi v tísni Solidarita by byl z hlediska implementace do praxe velmi administrativně náročný. Založení nového azylového domu by mělo smysl, jelikož je v okrese Znojmo podle společnosti AUGUR s.r.o. druhá nejvyšší potřebnost azylových domů pro matky s dětmi v Jihomoravském kraji. Podle ve Bc. Drahomíry Adamové, vedoucí Domova pro matky a otce v tísni Znojmo, je kapacita lůžek v azylových domech pro matky s dětmi spíše nedostačující. Výstavba by mohla pomoci i přetíženosti kapacit jiných azylových domů pro matky s dětmi v ostatních okresech.

Nejprve by bylo potřeba sehnat výhodné místo pro založení tohoto pobytového zařízení. Na Znojemsku se nachází některé prázdné nevyužité budovy, avšak většina z nich se nachází na nevhodné lokalitě v nevyhovujících podmínkách. Podle Bc. Jindřicha Krátkého by rekonstrukce těchto budov se mohla pohybovat i na vyšších částkách než výstavba nové budovy. Z tohoto důvodu by byl Domov pro matky s dětmi v tísni Solidarita nově postaven

a umístěn v klidné části Znojmo-Přímětice, kde se nachází vhodné parcely ke stavbě. V této městské části je dobré dopravní spojení MHD do centra města a vyskytují se tu služby jako obchody, restaurace, škola a školka.

Dle Karla Kuklíka je možnost získání dotací na tento typ projektu z programu IROP a jeho výzvy č. 38 *Sociální bydlení*. Na tyto dotace mají nárok mimo jiné obce, a proto by nejideálnějším řešením bylo, aby vlastníkem ústavu byla obec. Dotace by na výstavbu Domova pro matky s dětmi v tísni Solidarita tvořily až 85 % všech nákladů, zbytek by byl dofinancován dlouhodobým úvěrem nebo rozpočtem obce.

Domov pro matky s dětmi v tísni Solidarita je potřeba též registrovat sociální službu. Registraci spravuje v elektronické podobě MPSV. Pro registraci je veškeré nutné splnit, které jsou stanoveny v § 78–84 zákona o sociálních službách.

Financování Domova pro matky s dětmi Solidarita je reálné pouze díky dotacím z IP (Individuální projekt), MPSV a obce. Tržby od uživatelů azylového domu by nestačily ani na pokrytí provozních nákladů. Největší položku nákladů by tvořily mzdové náklady.

Z analýzy rizik lze vyhodnotit, že projekt by čelil mnoha významným rizikům. Největší hrozbou by bylo nezískání dotace z programu IROP a jeho výzvy č. 38 -*Sociální bydlení*. Kdyby došlo k tomuto scénáři, projekt by se nemohl uskutečnit. Toto riziko je ale méně pravděpodobné. Naopak za velmi pravděpodobné lze považovat dodatečné náklady při výstavbě domova pro matky s dětmi, které by mělo kritické důsledky. Dalším závažným problémem je nedostatek kvalifikovaného personálu. V současnosti se setkáváme s nedostatkem sociálních pracovníků na trhu práce. To by mohlo zřejmě zkomplikovat zahájení provozu.

Projekt Domova pro matky s dětmi v tísni Solidarita je realizovatelný a finančně udržitelný, ale pouze v případě, že vlastníkem bude obec.

8 VYHODNOCENÍ PROJEKTOVÉ ČÁSTI

Název azylového domu: Domov pro matky s dětmi v tísní Solidarita z.ú.

Adresa sídla: Znojmo – Přímětice 657/10, 669 04

Popis činnosti: Poskytnutí ubytování těhotným ženám, matkám, otcům a jiným osobám s dětmi pro naplnění základních životních potřeb a jejich podpora v hledání východiska z nepříznivé sociální situace.

Hlavním cílem bylo připravit projektové řešení k založení azylového domu na Znojemsku v Jihomoravském kraji a následně jeho zhodnocení implementace do praxe. Realizace tohoto projektu je možná v případě získání dotace na její výstavbu. Azylový dům pro matky s dětmi patří mezi neziskové organizace a z tohoto důvodu je primárně financována prostřednictvím dotací a grantů z EU, MSPV a města. V případě nezískání dostatečných finančních prostředků z dotací by nebylo možné azylový dům provozovat.

Projektová část je věnována samotnému sestavení podnikatelského plánu na založení azylového domu pro matky s dětmi. V této části byl představen plán, podle kterého by měl být projekt vybudován. Nejprve je zapotřebí zakoupit pozemek, následně postavit novou budovu azylového domu ve vhodně umístěné lokalitě, dodržet materiálně-technický standard a sehnat personální obsazení. Nachází se tu i marketingový plán, který sestaven pomocí modernějšího pojetí marketingového mixu. Dále se zde vyskytuje finanční plán, ve kterém je popsána rozvaha, výkaz zisku a ztrát a plán nákladů azylového domu. Tento plán obsahuje především souhrn vstupních nákladů, včetně ceny pozemky, výstavby budovy a vybavení domova a jednotlivých bytových jednotek a různých místností jako je společná kuchyně, herna či kancelář. V neposlední řadě je zde představena analýza rizik a stanoven časový plán. Závěr práce ukončuje zhodnocení projektu a jeho implementace do praxe.

ZÁVĚR

Hlavním cílem této diplomové práce bylo vypracování projektového řešení domova pro matky s dětmi, který by se nacházel na Znojemsku v Jihomoravském kraji. Stanovených cílů bylo dosaženo.

Teoretická část prezentovala problematiku sociálních služeb a přinesla všeobecné znalosti o legislativě sociálních služeb, kvalitě a standardech v sociálních službách, plánování a financování těchto služeb. Tyto informace představují přehled, které by měl znát člověk zakládající sociální pobytovou službu. Na tuto část navazuje kapitola o podnikání, která přináší poznatky ohledně právní formy podnikání a následuje podkapitola, která se zabývá podnikáním neziskových organizací. Teoretickou část završují informace týkající se podnikatelského plánu.

V analytické části se vyhodnocovalo okolní prostředí a posuzovalo podnikatelské prostředí pro založení domova pro matky s dětmi. Díky analýze potřebnosti sociálních služeb v Jihomoravském kraji se zjistila vysoká potřebnost azylových domů pro matky s dětmi, která byla druhá nejvyšší v tomto kraji. Na základě dat byla vytvořena OT analýza, která poukázala na případné příležitosti jako nízká konkurence, vysoký zájem o službu a neexistující substituty. Dle této analýzy hrozby spočívaly v rozsáhlých legislativních požadavcích potřebných k zahájení provozu domova pro matky s dětmi a nedostatku personálního obsazení.

Projektová část se zaměřila na samotné založení domova pro matky s dětmi. Po detailním prozkoumání území byla vybrána lokalita pro vznik azylového domova na Znojemsku. Bylo rozhodnuto o výstavbě nového azylového domu pro matky s dětmi. Vybavení domova se muselo řídit materiálně technickým standardem a zaměstnanci dle personálního standardu museli splnit kvalifikační požadavky. Předpokládaný finanční plán byl stanoven díky interním dokumentům Oblastní charity, díky kterému by domov pro matky s dětmi byl provozuschopný. Analýza rizika potvrdila závažnosti rizik, které se shodovaly s předběžnými hrozbami z OT analýzy. Časový plán poukázal na to, že tento projekt by trval celkově zhruba 5-6 let.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní zdroje:

BLAŽKOVÁ, Martina. *Marketingové řízení a plánování pro malé a střední firmy*. Praha: Grada, 2007.s. 280. ISBN 978-80-247-1535-3.

BOBZIEN a KOL. *Qualitätsmanagement*. Alling: Verlag Sandmann, 1996. In MALÍK HOLASOVÁ, Věra. *Kvalita v sociální práci a sociálních službách*. Praha: Grada, 2014. s.200. ISBN 978-80-247-4315-8.

ČÁMSKÝ, Pavel, Jan SEMBDNER a Dagmar KRUTILOVÁ. *Sociální služby v ČR v teorii a praxi*. Praha: Portál, 2011. s.264. ISBN 978-80-262-0027-7.

ČEVELA, Rostislav, Zdeněk KALVACH a Libuše ČEVELOVÁ. *Sociální gerontologie. 2012. Úvod do problematiky*. Praha: Grada Publishing, 2012. In MALÍK HOLASOVÁ, Věra. *Kvalita v sociální práci a sociálních službách*. Praha: Grada, 2014.s. 200. ISBN 978-80-247-4315-8.

FRIČ, Pavol a Goulli, Rochdi. *Neziskový sektor v České republice*. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. IN KRECHOVSKÁ, Michaela, Pavlína HEJDUKOVÁ a Dita HOMMEROVÁ. *Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost*. Praha: Grada Publishing, 2018. s.208. ISBN 978-80-247-3075-2.

HALÁSKOVÁ, Renáta. *Význam standardizace sociálních služeb v době jejich liberalizace*. 1. vydání. Praha: VÚPSV, 2013.s.140. ISBN 978-80-7416-118-6.

HORECKÝ, J., LUSKOVÁ, D. 2019. *Měření kvality v sociálních službách*. Tábor: APSSČR. 2019. s.66. ISBN 978-80-907053-9-5.

HORECKÝ, Jiří a Ladislav PRŮŠA. *Současná struktura služeb dlouhodobé péče a prognóza potřebnosti sociálních služeb 2019-2050*. Tábor: Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, 2019. s.30. ISBN 978-80-907053-4-0.

HUČKA, Miroslav, Zuzana ČVANČAROVÁ a Jiří FRANEK. *Základy podnikání a podnikatelský proces*. Praha: Grada Publishing, 2021. Finanční řízení. s. 200. ISBN 978-80-271-3041-2.

CHLOUPKOVÁ, Soňa. *Jednání se zájemcem o službu sociální péče od A do Z*. Praha: Grada, 2013.s.128. ISBN 978-80-247-4678-4.

IŽOVÁ, Katarína. *Vybraná problematika podnikania malých a stredných podnikov*. Praha: E-knihy jedou, 2017. s.85. ISBN 978-80-751-2778-5.

JAKUBÍKOVÁ, Dagmar, 2013. *Strategický marketing: Strategie a trendy*. 2., rozšířené vydání. Praha: Grada, 368 s. ISBN 978-80-247-4670-8.

KRECHOVSKÁ, Michaela, Pavlína HEJDUKOVÁ a Dita HOMMEROVÁ. *Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost*. Praha: Grada Publishing, 2018.s.208. ISBN 978-80-247-3075-2.

LEON-GUERRERO, Anna. *Social Problems, Community, Policy and Social Action*. 2016.s.583. ISBN 978-1-4833-6937-2.

MACHKOVÁ, Hana a Martin MACHEK. *Mezinárodní marketing*. 5. vydání. Praha: Grada Publishing, 2021. s.208. ISBN 978-80-271-3006-1.

MALACH, Antonín a KOL. *Jak podnikat po vstupu do EU*. Praha: Grada, 2004. Expert (Grada). s. 528. ISBN 80-247-0906-6.

MALÍK HOLASOVÁ, Věra. *Kvalita v sociální práci a sociálních službách*. Praha: Grada, 2014.s.160. ISBN 978-80-247-4315-8.

MARTINOVIČOVÁ, Dana, Miloš KONEČNÝ a Jan VAVŘINA. *Úvod do podnikové ekonomiky*. Praha: Grada, 2014. s.224. ISBN 978-80-247-5316-4.

MATOUŠEK, Oldřich, Pavla KODYMOVÁ a Jana KOLÁČKOVÁ, ed. *Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. Praha: Portál, 2005.s.352. ISBN 80-7367-002-x.

MATOUŠEK, Oldřich. *Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2011.s.200. ISBN 978-80-262-0041-3.

ONDŘEJ, Jan a KOL. *Zahájení podnikání: (právní, ekonomické, daňové, účetní aspekty)*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Právo prakticky.s.308. ISBN 978-80-7598-337-4.

PELCLOVÁ, Tereza. *Úvod do strategického plánování pro poskytovatele sociálních služeb*. Praha: Centrum pro komunitní práci, 2013.s.49. ISBN 978-80-87809-01-3.

PRŮŠA, Ladislav a VÍŠEK, Petr. *Sociálně demografická analýza obce jako základní nástroj rozvoje sociálních služeb v jednotlivých obcích*. Sociální politika, 1998 IN MATOUŠEK, Oldřich. *Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2011.s.200. ISBN 978-80-262-0041-3.

SAGIT, *Sociální zabezpečení: státní sociální podpora, dávky pro osoby se zdravotním postižením, sociální služby, pomoc v hmotné nouzi, životní a existenční minimum*: 2014: redakční uzávěrka 3.2.2014. Ostrava: Sagit, [2014]. ÚZ: úplné znění. ISBN 978-80-7488-041-4.

SRPOVÁ, Jitka, Václav ŘEHOŘ. a KOL. *Základy podnikání: teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). s. 432. ISBN 978-80-247-3339-5.

STEJSKAL, Jan. *Ekonomika neziskové organizace*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR, Tiskové a distribuční centrum, 2010.s.272. ISBN 978-80-86825-55-7.

SVOBODOVÁ, Ivana a Michal ANDERA. *Od nápadu k podnikatelskému plánu: jak hledat a rozvíjet podnikatelské příležitosti*. Praha: Grada, 2017.s.232. ISBN 978-80-271-0407-9.

SYNEK, Miloslav. *Manažerská ekonomika*. 5., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011.s.480. ISBN 978-80-247-3494-1.

TETŘEVOVÁ, Liběna. *Veřejná ekonomie*. Praha: Professional Publishing, 2008. IN KRECHOVSKÁ, Michaela, Pavlína HEJDUKOVÁ a Dita HOMMEROVÁ. *Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost*. Praha: Grada Publishing, 2018. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3075-2.

TOMEŠ, Igor. *Úvod do teorie a metodologie sociální politiky*. Praha: Portál, 2010.s.440. ISBN 978-80-7367-680-3.

VEBER, Jaromír, Jitka SRPOVÁ a KOL. *Podnikání malé a střední firmy*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2012. Expert (Grada). s.336. ISBN 978-80-247-4520-6.

VÍT, Petr. *Praktický právní průvodce pro neziskové organizace*. Praha: Grada Publishing, 2015. IN KRECHOVSKÁ, Michaela, Pavlína HEJDUKOVÁ a Dita HOMMEROVÁ. *Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost*. Praha: Grada Publishing, 2018. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3075-2.

VOJTÍŠEK, Petr. *Princip solidarity ve financování služeb sociální péče*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2018.s.136. ISBN 978-80-246-3709-9.

VOSTATEK, Jaroslav a kol. *Financování a nákladovost sociálních služeb: pobytové a terénní služby sociální péče*. Tábor: Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, 2013.s.103. ISBN 978-80-904668-7-6.

VRBICKÝ, Jan. *Sociální služby*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. s.65. ISBN 978-80-7435-467-0.

ZASTROW, Charles. *Introduction to Social Work and Social Welfare: Empowering People*. 2015.s.644. ISBN 978-1-305-38833-8.

ŽIVĚLOVÁ, Iva. *Podniková ekonomika*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013.s.109. ISBN 978-80-7375-781-6.

Odborné články:

ALI, Rami. *4 Steps to Creating a Financial Plan for Your Small Business*. Oracle Netsuite [online]. 2020 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.netsuite.com/portal/resource/articles/financial-management/small-business-financial-plan.shtml>

DUERMYER, Randy. *How to Create a Marketing Plan for Your Home Business* [online]. The balance, 2022 [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://www.thebalancemoney.com/what-is-a-marketing-plan-1794426>

HAMPLOVÁ, Dana. *Zdraví a rodinný stav: dvě strany jedné mince?* Sociologický časopis. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2012. ISSN 2336-128X.

HAVLÍKOVÁ, Jana. *Sociodemografická analýza Znojemska*. Brno: 2010: Centrum sociálních služeb Znojmo, 2010.s.76.

HESOVÁ, Alena. *Samoživitelky nemají kam sáhnout. Už šetří i na jídle pro děti, popisuje Asociace neúplných rodin* [online]. 2022 [cit. 2023-02-23]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/samozivitelky-nemaji-kam-sahnout-uz-setri-i-na-jidle-pro-deti-popisuje-asociace-8886492>

JARONĚK, Petr. *Historie podnikání v Čechách: Jak to všechno začalo a kdy vznikly první podniky?* [online]. 2012 [cit. 2023-02-19]. Dostupné z: <https://mladypodnikatel.cz/historie-podnikani-v-cechach-t4444>

LIVINGSTON, Gretchen. *The Changing Profile of Unmarried Parents* [online]. Pew Research Center, 2018 [cit. 2023-02-27]. Dostupné z: <https://www.pewresearch.org/social-trends/2018/04/25/the-changing-profile-of-unmarried-parents/>

MARTIN, Marci. *How Porter's Five Forces Can Help Small Businesses Analyze the Competition* [online]. Business News Daily, 2023 [cit. 2023-02-27]. Dostupné z: <https://www.businessnewsdaily.com/5446-porters-five-forces.html>

NOVOTNÁ, Karolína. *Plno v azylových domech. Noví zájemci volají každý den, čekat musí i čtvrt roku*. [online]. MAFRA, 2022, 2022 [cit. 2023-02-27]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/azylovny-dum-chudoba-zajem-bezdomovectvi-krize.A220802_092921_domaci_knn

PEEK, Sean. *6 Tips for Creating a Great Business Marketing Plan* [online]. Business News Daily, 2023 [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://www.businessnewsdaily.com/4-creating-effective-business-marketing-plan.html>

PRŮŠA, Ladislav. *Financování služeb sociální péče v ČR – teorie a praxe*. FÓRUM sociální politiky. Praha: VÚPSV, 2015/3, s. 2-9. ISSN 1802-5854.

ROSECKÝ, D. ORNIÁKOVÁ, P. *Komunitní plánování sociálních služeb*. Plzeň: Centrum pro komunitní práci, 2003.s.40.

SCHOOLEY, Skye. *SWOT Analysis: What It Is and When to Use It* [online]. Business News Daily, 2013 [cit. 2023-02-27]. Dostupné z: <https://www.businessnewsdaily.com/4245-swot-analysis.html>

SOBOTKA, Martin. *Sociální služby a jejich efektivnost*. Scientific Papers of the University of Pardubice. Series D, Faculty of Economics [online]. 2014, 21(30), 119-126 [cit. 2022-12-05]. ISSN 1211555X.

TUCCI, Linda. *What is risk management and why is it important?*. Tech Target [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.techtarget.com/searchsecurity/definition/What-is-risk-management-and-why-is-it-important>

VYBÍRALOVÁ, Martina. *Sociální služba – co je to, definice, vysvětlení, příklad, informace* [online]. 2018 [cit. 2022-12-17]. Dostupné z: <https://www.bezplatnapravniporadna.cz/ruzne/pravnicko-slovnik/36870-socialni-sluzba-co-je-to-definice-vysvetleni-priklad-informace.html>

YILDIRIM, Hilal. *The 5Ps of Marketing – everything you need to know to achieve success* [online]. User Guiding, 2022 [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://userguiding.com/blog/the-5-ps-of-marketing/>

Dokumenty:

AUGUR, Consulting s.r.o. *Analýza potřebnosti sociálních služeb v Jihomoravském kraji*. Brno, 2019.

AUGUR, Consulting s.r.o. *Analýza potřebnosti sociálních služeb v Jihomoravském kraji – Separátní zpráva – ORP Znojmo*. Brno, 2019.

AUGUR, Consulting s.r.o. *Analýza potřebnosti sociálních služeb v Jihomoravském kraji – separátní zpráva – ORP Moravský Krumlov*. Brno, 2019.

Jihomoravský kraj. *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb 2021/2023*. Odbor sociálních věcí Krajského úřadu jihomoravského kraje. Brno 2020.

MPSV. *Materiálně technický standard (MTS) pro preventivní pobytové služby (PPS)*. 2015.

MPSV. Tisková zpráva: *Úhradová vyhláška od ledna: sociální služby budou mít možnost si účtovat více, vynahradí se jim rostoucí náklady* [online]. 13.12. 2022 [cit. 2023-01-27].

Zákony a platné vyhlášky:

ČESKOSLOVENSKO, 1992. Zákon České národní rady č. 589/1992 Sb. ze dne 20. listopadu 1992, o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-589>

ČESKO. Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-111>

ČESKO. Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-117>

ČESKO. Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-359>

ČESKO. Zákon č. 582/1991 Sb., České národní rady o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-58>

ČESKO. Zákon č. 592/1992 Sb., České národní rady o pojistném na veřejné zdravotní pojištění. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-592>

ČESKO. Vyhláška č. 505/2006 Sb., vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 2023-02-12. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-505>

ČESKO. Vyhláška č. 389/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-389>

ČESKO. Vyhláška č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 18. 4. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-473>

ČESKOSLOVENSKO, 1991. Zákon č. 455/1991 Sb. ze dne 2. října 1991, o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-455>

ČESKO, 1997. Zákon č. 48/1997 Sb. ze dne 7. března 1997, o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-48>

ČESKO, 2006. Zákon č. 108/2006 Sb. ze dne 14. března 2006, o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2022-12-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

ČESKO, 2006. Zákon č. 187/2006 Sb. ze dne 14. března 2006, o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-187>

ČESKO, 2006. Zákon č. 262/2006 Sb. ze dne 21. dubna 2006, zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>

ČESKO, 2012. Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 3. února 2012, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

Webové stránky:

ČSÚ. *Demografická ročenka okresů - 2012–2021* [online]. [cit. 2023-02-16]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/jihomoravsky-kraj-ei5ylwqghw>

Dotace z EU. *Dotace na sociální byty* [online]. [cit. 2023-04-02]. Dostupné z: <https://www.dotacez.eu/dotace-na-najemni-byty>

Městský úřad Česká Lípa. *Stavba azylového domu* [online]. [cit. 2023-03-31]. Dostupné z: <https://www.mucl.cz/stavba-azyloveho-domu/ds-2761>

Moneta Money Bank [online]. [cit. 2023-03-30]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/hypoteky/hypoteka>

Moravský Krumlov. *Azylové bydlení pro matky s dětmi v tísní* [online]. [cit. 2023-02-15]. Dostupné z: <https://www.mkrumlov.cz/informace-azylove-bydleni-pro-matky-s-detmi-v-tisni/ds-1195>

MPSV. *Příspěvek na péči* [online]. [cit. 2023-01-27]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-peci>

MPSV. *Sociální služby* [online]. [cit. 2023-01-10]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/socialni-sluzby-1>

MPSV. *Stanoviska a doporučené postupy* [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/stanoviska-a-doporucene-postupy>

Oblastní charita Znojmo. *Domov pro matky a otce v tísní Znojmo* [online]. [cit. 2023-02-15]. Dostupné z: <https://znojmo.charita.cz/co-vsechno-delame/domov-pro-matky-a-otce-v-tisni-znojmo/>

Průvodce podnikáním. *Jak vytvořit kvalitní finanční plán* [online]. 2022 [cit. 2023-03-18]. Dostupné z: <https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/jak-vytvorit-kvalitni-financi-plan/>

Registr poskytovatelů sociálních služeb. [online]. 2022 [cit. 2023-03-19]. Dostupné z: http://iregistr.mpsv.cz/socreg/detail_sluzby.do;jsessionid=A45090C08278294A2828BAC90AAC3A13.node1?736c=05d91d0e3f3bd792&SUBSESSION_ID=1681722646842_1

Osobní rozhovory:

ADAMOŤ, Drahoslava. Vedoucí Domova pro matky a otce v tísní Znojmo [ústní sdělení]. Znojmo 12.1.2023

KRÁTKÝ, Jindřich. Student stavební fakulty VUT [ústní sdělení]. Znojmo 17.3.2023

KUKLÍK, Karel. Jednatel NS Solution. [ústní sdělení] Znojmo 5.4.2023

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

§	paragraf
%	procento
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
č.	číslo
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
IP	Individuální projekt
IROP	Integrovaný regionální operační program
JMK	Jihomoravský kraj
Kč	koruna česká
ks	kus
k.ú.	katastrální úřad
MHD	městská hromadná doprava
MPSV ČR	Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
MTS	Materiálně technický standard
OSVČ	osoba výdělečně činná
parc.	parcela
Sb.	sbírka
tj.	to je, to jest
tzv.	takzvaný
ZSS	zákon o sociálních službách
z.ú.	zapsaný ústav

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr.č.1: Území stavby azylového domu.....	74
---	----

SEZNAM TABULEK

Tabulka č.1: <i>Výše příspěvku na péči</i>	28
Tabulka č.2: <i>Výše úhrad u vybraných pobytových sociálních služeb</i>	31
Tabulka č.3: <i>Počet obyvatel v Jihomoravském kraji</i>	47
Tabulka č.4: <i>Počet narozených v Jihomoravském kraji</i>	47
Tabulka č.5: <i>Počet obyvatel v okrese Znojmo</i>	52
Tabulka č.6: <i>Počet narozených v okrese Znojmo</i>	52
Tabulka č.7: <i>Nezaměstnanost v okrese Znojmo</i>	53
Tabulka č.8: <i>Údaje o počtu vyplacených příspěvků a o počtu uchazečů o práci v letech 2015–2017 – ORP Znojmo</i>	53
Tabulka č.9: <i>Údaje o počtu vyplacených příspěvků a o počtu uchazečů o práci v letech 2015–2017 – ORP Moravský Krumlov</i>	54
Tabulka č.10: <i>Azylové domy pro matky s dětmi v Jihomoravském kraji</i>	57
Tabulka č.11: <i>Zřizovatelé azylových domovů</i>	66
Tabulka č. 12.: <i>OT analýza projektu nového azylového domu pro matky s dětmi</i>	68
Tabulka č 13: <i>Zjednodušená počáteční rozvaha</i>	91
Tabulka č.14: <i>Počáteční náklady podniku</i>	92
Tabulka č.15: <i>Náklady na vybavení bytových jednotek</i>	93
Tabulka č.16: <i>Vybavení kanceláře</i>	95
Tabulka č.17: <i>Kontaktní místnost pro pracovníky v sociálních službách</i>	95
Tabulka č.18 <i>Vybavení herny</i>	96
Tabulka č.19: <i>Vybavení společenské místnosti</i>	96
Tabulka č.20 <i>Vybavení společné kuchyně</i>	97
Tabulka č.21 <i>Provozní náklady za měsíc v Kč</i>	98
Tabulka č.22 <i>Mzdové náklady za měsíc</i>	98
Tabulka č.23 <i>Celkové náklady za měsíc v Kč</i>	99

Tabulka č.24: <i>Zdroje příjmy Domova pro matky a otce s dětmi v tísni Znojmo</i>	100
Tabulka č.25: <i>Předpokládané příjmy Domova pro matky v tísni Solidarita</i>	101
Tabulka č.26: <i>Platba uživatelů za měsíc v Kč</i>	102
Tabulka č.27: <i>Předpokládaný výkaz zisku a ztrát pro sociální službu</i>	103
Tabulka č.28: <i>Klasifikace rizik</i>	104
Tabulka č.29: <i>Matice rizik</i>	105
Tabulka č.30: <i>Vybudování azylového domova pro matky s dětmi</i>	107
Tabulka č.31: <i>Časový plán projektu</i>	108

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha I: POHLEDY NA NAVRHOVANÝ PROJEKT

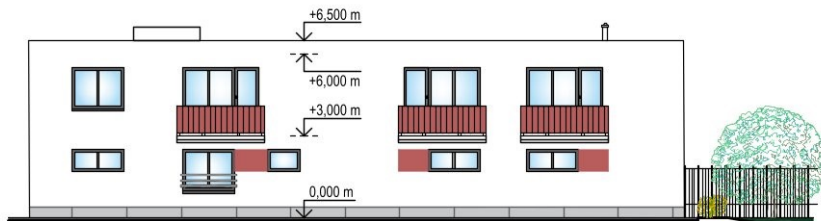
Příloha II: BYTOVÁ JEDNOTKA V DOMOVĚ PRO MATKY S DĚTMI

PŘÍLOHA I: POHLEDY NA NAVRHOVANÝ OBJEKT

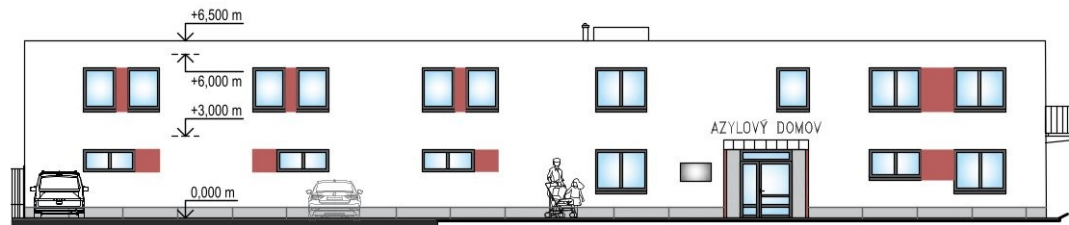
POHLEDY NA NAVRHOVANÝ OBJEKT

MĚŘÍTKO 1:200

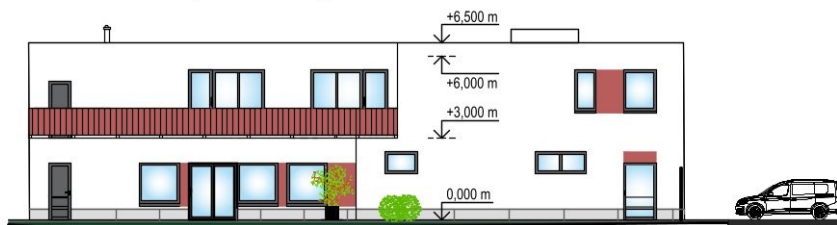
POHLED Z ULICE MRAMOTICKÁ (SEVEROVÝCHODNÍ)

POHLED Z ULICE PLENKOVICKÁ (JIHOVÝCHODNÍ)

POHLED ZE DVORA (JIHOZÁPADNÍ)

POHLED ZE DVORA (SEVEROZÁPADNÍ)

0,000 = 332,90 m n.m.

VÝŠKOVÝ SYSTÉM Bpv, SOUŘADNÝ SYSTÉM S-JTSK

Autor: Jindřich Krátký

PŘÍLOHA II: BYTOVÁ JEDNOTKA V DOMOVĚ PRO MATKY S DĚTMI

